

Proleter

Devrim ve Sosyalizm için

DEVRİMÇİ DURUŞ

Kurtuluş Devriminde, Sosyalizmde

Aylık siyasal dergi

Ekim 2008 Sayı: 70

Fiyatı: 2 YTL (KDV dahil)

Kapitalist sistem kriz içinde

ABD 'de konut sektöründe başlayan kriz, tüm gövdesini sarmaya başladı. Arka arkaya yapılan devlet müdahaleleri de çözüm olmayınca, 700 milyar dolarlık yardım paketi gündeme geldi. Bu paketin ilk turda Temsilciler Meclisi'nden geçmeyişi bile büyük bir sarsıntı yarattı.

Son haliyle 800 milyar doları aşan yardım paketinin yasallaşması da -ki bu Türkiye'nin bütçesinin üstünde bir rakamdır- krize çare olmayacağı bilinmektedir. Krizle birlikte artan işsizlik ve alım gücünün düşmesi bile, krizi derinleştiren bir faktördür. Sadece son bir haftada batan bankalarla birlikte 150 bin kişi işsiz kalmıştır. Amerikan devleti ise, kamulaştırma ve "yardım paketleri" ile tekel patronlarını kurtarma telaşı içindedir. Amerikan halkının yaşadığı ve yaşayacağı işsizlik, yoksulluk ve yıkım, onları ilgilendirmemektedir. O yüzden de halk sokaklara dökülmüş, asıl yardımın kendilerine yapılmasını istemiştir. "Karlar özelleştiriliyor, zararlar kamulaştırılıyor" diyerek Bush hükümetine tepkilerini ortaya koymuşlardır. Yardım paketinin ilk turda meclisten geçmeyişi de bu tepkilerin rolü vardır. Seçimlerin iki ay gibi çok yakın bir zamanda olması, temsilcilerin üzerinde bir basınç yaratmıştır.

Sonuçta "yardım paketi" geçmiştir ama başta ABD olmak üzere emperyalist-kapitalist sistemin içine girdiği kriz, dalga dalga büyüyerek yayılmaya devam etmektedir. Avrupa emperyalistlerini de sallamaya başlamış ve benzer tedbirler orada da uygulamaya geçilmiştir. AB emperyalistlerin en büyükleri Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya krize karşı ortak bir zirve düzenlemişler, ancak ortak hareket etme konusunda fazla bir yol alamamışlardır. Hiçbir emperyalist ülke, diğer ülkenin krizinin yükünü çekmek istememektedir çünkü.

Kurtuluş

DEVRİMDE!

SOSYALİZMDE!

Kapitalist sistem kriz içinde

KURTULUŞ DEVRİMDE, SOSYALİZMDE!

Bunu en açık biçimde Almanya Başbakanı Merkel dillendirmektedir. Ve Almanya, tam da bu dönemde Rusya ile doğalgaz anlaşması imzalamakta, Rusya ile ilişkilerini iyi tutmaya çalışmaktadır.

Kriz, sadece ABD ve AB emperyalistlerini vurmakla kalmamış, Japon emperyalizmini de etkisi altına almıştır. Şimdilik nispeten daha iyi durumda olan Çin ve Rusya'dır. Onların devletçi politikaları, krizi daha hafif atlatmalarına yol açabilir. Fakat tüm dünyayı saran bu dalgadan etkilenmemeleri düşünülemez. Elbette daha önceki krizlerde yaşandığı gibi bu kez de krizin faturasını sömürge ve yarı-sömürge ülkelere ve kendi halklarına yıkararak kurtulmaya çalışacaktır. "Krizi fırsata çevirme"yi ancak bu şekilde başarabilirler çünkü. Ama 1929 krizi ile karşılaşılan bu krizin birçok emperyalist tekeli ve ülke-yi batırması, çok büyük bir olasılıktır.

Krizle birlikte "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" sloganı ile hareket eden liberalizm de tuzla buz olmuştur. Devletin ekonomiye karışmaması, piyasanın kendi haline bırakılması masalları bitmiştir. Başta ABD olmak üzere krize giren emperyalist devletler, dev banka ve sigorta şirketlerin çöküşünü "bırakınız batsınlar" diyerek izlememiş, kamulaştırma ve yardım paketleriyle kurtarmaya çalışmıştır çünkü. Sonuç olarak '80'li yıllardan bu yana tüm dünyada estirilen neo-liberal rüzgarların soluğu iyice kesilmiş, yerini müdahalecilğe bırakmıştır.

Bu gelişmeler, kapitalist sistemin sorgulanmasını da beraberinde getirmektedir. Bu sistemin en büyük gücü ve sembolü durumundaki ABD'nin krize girmesi ve devletçi müdahaleleri üzerine "Amerika Sosyalist Birleşik Devletleri" gibi yakıştırmaları yapılmakta, Karl Marks'ın yeniden okunması tavsiye edilmektedir. Çok değil bundan onbeş yıl önce '90'ların başında "kapitalizmin ebediliği" üzerine methiyeler düzenler, şimdi kapitalizmi sorgulamaktadırlar.

Gerçekten de Marks'ın 150 yıl önce söylediği gibi kapitalizmin başta azami kar hırsı olmak üzere temel yasaları, onu kısır bir döngüye ve krizlere sokmakta, kendi mezar kazıcısı haline getirmektedir. Ancak şurası da kesindir ki, krizler kapitalizmi kendiliğinden yıkıma götürmezler. Savaşlar ve büyük yıkımlar pahasına, fatu-rayı ezilen halklara, işçi ve emekçilere yıktığı oranda krizlerden kurtulmayı başarmışlardır. 1929 bunalımını ikinci emperyalist savaşla aşmaları gibi, şimdiki krizi de yeni bir emperyalist savaşla aşmaya çalışacaklardır. ABD'nin 11 Eylül'le birlikte başlattığı bu savaş, daha da büyüyecektir. Ancak savaşların devrimlere yol açma ihtimali her zaman yüksektir. Tarih, bunun somut örnekleri ile doludur. Emperyalist-kapita-

lizm, krizi önlemek için savaşlara başvurur ama savaşlar devrimlere yol açarak onun pazar alanlarını daha da daraltır. Bu da sistemin açmazlarından biridir.

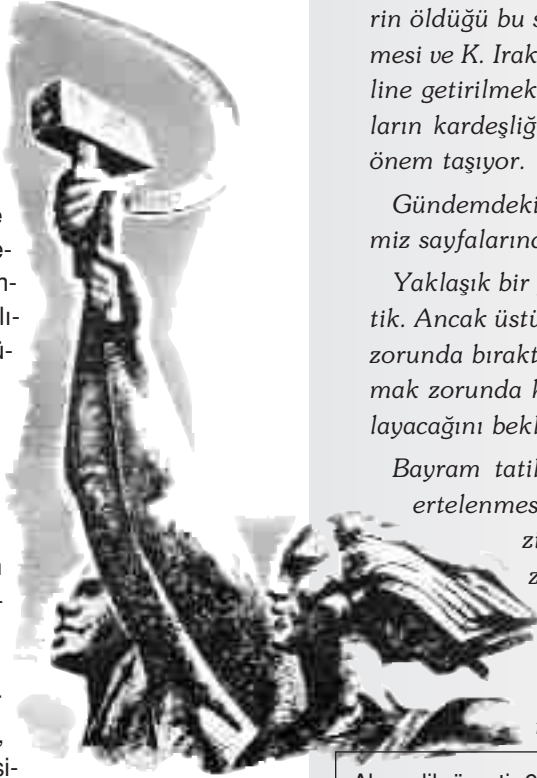
Tabi ki ne kriz, ne de savaşlar, kendiliğinden devrimleri doğurmazlar. Sadece devrimler için son derece elverişli koşullar yaratırlar. Bu koşulları doğru bir şekilde değerlendirmek, her ülkenin komünist ve devrimcilerine, onların öncülük becerilerine kalmıştır. Krize ve savaşa karşı mücadeleyi, devrim ve sosyalizmle taçlandırmak, insanlığın kurtuluşuna en büyük hizmeti sunmaktır.

Krizin tüm dünyayı sardığı koşullarda, bunun ülkemizi etkilemeyeceğini sanmak ham hayal olur. Başbakan'dan bakanlara, kimi köşe yazarlarından, ekonomistlere kadar burjuvazinin sözcüleri, ısrarla "Türk ekonomisinin güçlü" olduğunu söylemekte, "krizden etkileneceğimizi" vaaz etmektedirler.

Bütün bunlar, kitleleri uyutmak, hazırlıksız bırakmak için uydurulan sözlerdir. Oysa burjuvazi, krizden en az etkilenmek, azami karını koruyabilmek için her tür önlemi almaya başlamıştır bile. Otomotiv sektörü işçileri 15 gün "ücretsiz izine" çıkarmıştır örneğin. Tam da metal sektöründe TİS'lerin olduğu bir dönemde, işçileri işsizlik tehlikesi ile korkutmakta, esnek üretimi ve düşük ücretle çalışmayı dayatmaktadır. Hükümet burjuvazinin yükünü hafifletmek için elinden geleni yapmakta, doğalgazdan elektriğe zamları otomatiğe bağlamakta, işçi ve memurun ücretlerini ise olabildiğince düşük tutmaktadır.

Kısaca onlar, patronu ve hükümetiyle krizin yükünü emekçiye yıkararak en az hasarla atlatmanın gereklerini yapmaktadırlar. Bütün mesele işçi ve emekçilerin ve onların öncülerin ne yaptığındadır. Krizle birlikte tüm dünyada kapitalizmin sorgulandığı bir dönemde, devrim ve sosyalizm propagandasını daha geniş kitlelere yaymalı; krize ve savaşa karşı bilinçlendirmeli ve örgütlemeliyiz!

Madem ki, krizin müsebbibi burjuvazidir, yükünü de onlar çekmelidir!

Okurlara...

Merhaba,

Ekonomik kriz bütün dünyayı yangın yerine çeviriyor. Gerek ekonomik kriz, gerekse tarım krizi iki koldan tüm dünyayı sarıyor. İşçi ve emekçi kitleler açısından son derece zorlu, ancak sınıf mücadelesinin yükselme dinamiklerini güçlü bir biçimde içinde barındıran yeni dönem başlıyor.

Dergimiz yayına girdiği sırada, Hakkari'de Aktütün karakoluna bir baskın gerçekleştirildi. 15 asker öldüğü bu saldırı, ırkçı şoven dalganın yükseltilmesi ve K. Irak'a asker gönderilmesi için bahane haline getirilmek isteniyor. Şoven dalgaya karşı halkların kardeşliğini savunmak bugün daha büyük bir önem taşıyor.

Gündemdeki konulara ilişkin yazılarımızı dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Yaklaşık bir yıldır derginin fiyatını değiştirmemiştik. Ancak üstüste gelen zamlar bizi de zam yapmak zorunda bıraktı ve derginin fiyatını 2 YTL'ye çıkarmak zorunda kaldık. Okurlarımızın anlayışla karşılayacağını bekliyoruz.

Bayram tatilinin uzaması, baskı işlemlerinin de ertelenmesine neden oldu. Bu nedenle dergimizin Ekim sayısını bir hafta geciktirmek zorunda kaldık. Kasım sayısı her zaman olduğu gibi, ayın ilk hafta sonu bayilerde olacaktır.

Gelecek sayımızda görüşmek üzere...

Abonelik ücreti: 6 aylık 20 YTL
Hesap numarası: Yediveren Kökleri Yayınevi- Garanti Bankası Şişli Şubesi- 152 / 6298889
Posta Çeki Hesabı: İst. Avr/Beyoğlu/Merkez 5697488
Abonelik ücretine posta masrafı dahildir. Okurlarımız 6 aylık ücret karşılığı dekontu merkez büromuza fakslandıklarında, dergimizi adreslerine göndereceğiz.

70. sayıda

3	Kapitalizmin çürümüşlüğü; yolsuzluklar
5	Deniz Feneri ve "Almancılar"
7	DTP ve Kürt halkı üzerindeki baskılar
8	Sendikalarımıza sahip çıkalım
9	12 Eylülün yıldönümünde protestolar
10	Bir üstyapı kurumu olarak Eğitim
11	Okullar açıldı, aynı tas, aynı hamam
12	Bir tarafta açlık, bir tarafta obezite
14	Kriz kapitalizmi vuruyor
17	Kapitalist sistemin çocuğu kriz
18	Duvarlarla birlikte kapitalizm hayalleri yıkıldı
19	Köln'de anti-islam konferansı
20	12 Eylül idamları
21	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
22	BM Çocuk bayramı
23	Tarımda tekelleşme ve kriz
27	Yayınlarımız

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müd: Ersin Hamurcu Adres: Kemalpaşa mah. Atatürk Bulvarı Bedrettin İnönü İş Merkezi No:114-41 Eminönü/İSTANBUL (Aksaray Pertevniyal Lisesi karşısı) Tel: (0212) 527 48 28 Faks: (0212) 527 48 29, e-mail:devrimcidurus@hotmail.com Baskı:Berda MATBAACILIK, Davutpaşa cad. Güven San.Sit. C Blok No:215-216 Topkapı-İST Tel:(0212) 613 1211, YEDİVEREN KÖKLERİ BASIM YAYIM KÜLTÜR SANAT MAT.SAN.DİŞ TİC.LTD.ŞTİ. SAYI: 70, Ekim 2008 2 YTL. (KDV Dahildir)

Son bir aydır “yolsuzluklar” gündemin ilk sırasına oturdu. CHP’nin AKP’ye karşı açtığı savaşta önemli bir silah halini aldı, “yolsuzluk” dosyaları. Daha önceki yıllarda “laiklik” üzerinden AKP ile kapışan CHP, başarılı olamamış, aksine AKP’nin oyları daha da artmıştı. Son aylarda ise, başta Deniz Feneri davası olmak üzere ortaya çıkan yolsuzluklarla AKP’ye yüklenen CHP, bunda belli bir başarı da elde etti.

Elbette AKP de boş durmadı, o da CHP’li milletvekillerinin ve belediye başkanlarının yolsuzluklarını dökmeye başladı. Böylece bir “yolsuzluk” salvosu başlamış oldu. Ve bir kez daha görüldü ki, yolsuzluk, bu kapitalist düzenin ayrılmaz bir parçasıdır. Yolsuzluğa bulaşmayan düzen partisi yok gibidir. Mızrağın çuvala sığmadığı durumlarda, bunlar ortaya serilir

boyunca yapılanlardan daha fazla olduğunu” söylüyor. AKP’nin kurucularından olan ve birinci AKP hükümeti döneminde maliyeden sorumlu devlet bakanı görevini üstlenen Şener’in, içeriden biri olarak bunları söylemesi, oldukça çarpıcıdır. Elbette Şener, bugün AKP’ye muhalif olarak onun tabanına oynamaktadır, ancak AKP döneminde yolsuzluğun ayyuka çıktığı, ortaya dökülen her olayda net biçimde görülmektedir. Şehir Plancıları Odası Başkanı da yaptığı açıklamada; “rüşvet, rant, ahlakiliğin dışında işler yapılması, artık bir sapma, bir istisna değil; ekonominin kentlerin şekillenişinin temel hukuki yapısı oldu” demiştir. Milletvekillerinin bu işlerden komisyon aldığını da belirten Oda Başkanı, bunu “ahlaki çürümenin en önemli unsuru” olarak nitelemektedir.

suçundan gözaltına alındı.

Bütün bunlar, son bir ay içinde AKP’li belediyelerle ilgili ortaya çıkan gerçeklerdir. Tabi yolsuzluklar sadece belediyelerle de sınırlı değil. AKP Genel Başkan Yardımcısı Dengir Fırat’ın büyük ortağı olduğu MENAS şirketinin ürünlerini yurtdışına götüren TIR’da 89 kilo eroin yakalandığını, bu şirketin hayali ihracat yaptığı, Fırat’ın şirketi “kırmızı hat”tan çıkarmak için siyasi nüfuzunu kullandığı da ortaya çıktı. CHP Grup Başkanvekili Kemal Kılıçdaroğlu’nun kamuoyuna duyurduğu ve Fırat’la bir televizyon kanalında tartıştığı bu konular, Fırat’ın tüm saldırganlığına rağmen belgelerle önüne kondu.

Dişli’den Gaziantep’e, İzmir’den Dengir Fırat’a AKP kurmaylarının yolsuzluk dosyaları bir bir dökülürken, en büyük fırtına hiç kuşkusuz Deniz Feneri dosyasında koptu. Almanya’da görülen bu dava, Başbakan Erdoğan’ı da içine alan son yılların en büyük yolsuzluk davasıydı.

“Almanya tarihinin en büyük dolandırıcılığı”

Alman yargıcın bu şekilde nitelediği Deniz Feneri e.V. davası, Eylül ayında sonuçlandı. Sanıklar, “teşekkül halinde örgütlü dolandırıcılık” tan yargılandı ve yapılan “anlaşma” gereği (sanıkların suçlarını itiraf etmeleri karşılığında) düşük cezalara çarptırıldı.

Dernek, 2002-2007 yılları arasında, yani 5 yıl içinde 41.4 milyon euro bağış toplamıştı. 16.9 milyon euro’sunu kuryeler aracılığıyla Türkiye’ye göndermiş, ancak bunlardan sadece 8 milyon euro’nun “amacına uygun” kullanıldığı tespit edilebilmişti. Paranın büyük bölümünün ise, çeşitli şirketlere aktarıldığı, ev, arsa, hatta gemi alındığı mahkeme kayıtlarına geçti. Türkiye’ye aktarılan paralardan 3.6 milyon euro’nun, Almanya’da kalan paradan ise 12.9 milyon euro’nun, toplam 16.4 milyon euro’nun “buharlaştığı” görüldü. Bu kadar parayla ilgili hiçbir kayıt ortada yoktu.

Mahkeme kararında Deniz Feneri e.V. ile Kanal 7 arasında örtülemeyecek bir ilişki olduğu, davada adı geçenlerin büyük bir kısmının Kanal 7 çalışanı olduğu da belirtildi. Kanal 7 Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Karaman’ın bu yapılanmanın en üstünde olduğu, Almanya’daki Deniz Feneri kurulmasının talimatını da Karaman’ın verdiği anlaşıldı. Ayrıca Zekeriya Karaman’ın RTÜK başkanı Zahid Akman’la birlikte şirketlere ortak olduğu, Türkiye’ye gönderilen nakit paraların da Akman aracılığı ile Karaman’a ulaştırıldığı açığa çıktı. Alman savcının karar sonunda “asıl failler Türkiye’de” demesi,

Kapitalizmin çürümüşlüğüünün göstergesi YOLSUZLUKLAR

ve gerçeğin bir kısmı gün yüzüne çıkar.

Bugüne dek birçok milletvekili, bakan, başbakan yolsuzluk iddiasıyla yargılandı. Turgut Özal, Tansu Çiller, Mesut Yılmaz gibi, dönemin başbakanlarının da yolsuzluklara bulaştığı ortaya çıktı, “yüce divan”da yargılananlar oldu. Öyle ki, Türkiye’deki “yolsuzluk oranı”nın Gayrisafi Milli Hasılanın yüzde 40’ına tekabül ettiği söyleniyor. Sadece bankalar üzerinden yapılan yolsuzluk miktarı bile, ülkedeki yolsuzluğun devasa boyutlarını ortaya seriyor. 2001 krizinde açığa çıkan banka hortumculuğu hatırlardadır.

AKP döneminde ayyuka çıkan yolsuzluklar

Son aylarda CHP’nin AKP’ye karşı başlattığı yolsuzluklar savaşında ortaya dökülenler ise, AKP döneminde bu işin artık iyice çığırından çıktığını, yaygınlaşıp yerleştiğini ortaya koyuyor. Özellikle belediyeler ve onların açtığı ihaleler, imar değişiklikleri; yolsuzlukların kaynağı durumundadır.

AKP’den ayrılan ve şimdilerde yeni bir parti kurma aşamasında olan Abdüllatif Şener, AKP dönemi boyunca yapılan imar değişikliklerinin “Cumhuriyet tarihi

Gerçekten de imar planlarında yapılan değişiklik ile çok büyük vurgunlar vurulduğu, son bir ay içinde ortaya dökülen belgelerle gözler önündedir. Örneğin AKP Genel Başkan Yardımcısı Şaban Dişli’nin, İstanbul Silivri’de bulunan araziye, keza Sapanca’da orman arazisini işgal eden su fabrikasını kuzenine devrettikten sonra dere yatağını değiştiren imar planı değişikliklerine önyak olması, karşılığında da 1 milyon dolar rüşvet alması, somut bir göstergedir. Ardından Gaziantep Belediyesi’nin yaptığı yolsuzluklar patlamıştır. Belediye Başkanı Asım Güzelbey’in imar planını değiştirmesiyle, AKP’li bir işadamı, milyonlarca YTL vurgun yapmıştır. Fıstık tarlalarını çok ucuza satın alan bu işadamının, imar izni olmayan -toprağın eski sahiplerinin iki katlı ev bile yapamadığı- araziye, 24 gün içinde imar değişikliği yaptırarak ticaret alanına dönüştürdüğü ve metrekaresi 125 YTL’den aldığı araziye 1000 YTL’den sattığı ortaya çıktı. Gaziantep’ten sonra İzmir-Aliaga Belediye Başkanı Tansu Ka-ya’nın makbuzsuz para topladığı ve 3.3 milyon YTL kömür vurgunu yaptığı anlaşıldı. Batman’da AKP il başkanının, kamu ihalelerini yönlendiren bir şebekeyle birlikte çalıştığı öğrenildi ve “ihaleye fesat karıştırarak haksız yere kazanç sağlamak”

Bugüne dek birçok milletvekili, bakan, başbakan yolsuzluk iddiasıyla yargılandı. Türkiye’deki “yolsuzluk oranı”nın Gayrisafi Milli Hasılanın yüzde 40’ına tekabül ettiği söyleniyor. Sadece bankalar üzerinden yapılan yolsuzluk miktarı bile, ülkedeki yolsuzluğun devasa boyutlarını ortaya seriyor. Son aylarda CHP’nin AKP’ye karşı başlattığı yolsuzluklar savaşında ortaya dökülenler ise, AKP döneminde bu işin artık iyice çığırından çıktığını, yaygınlaşıp yerleştiğini ortaya koyuyor. Özellikle belediyeler ve onların açtığı ihaleler, imar değişiklikleri; yolsuzlukların kaynağı durumundadır.

bu ilişkiler ağının ortaya çıkardığı somut gerçektir.

Deniz Feneri, '90'lı yıllarda Kanal 7'de bir yardım programının adıydı. Programın tutmasıyla birlikte, dernekleşti ve AKP'nin işbaşına gelmesiyle de büyüdü. AKP'nin 2004 ve 2005 yılında çıkardığı yasalarla dernek, "kamu yararına çalışan" ve "izinsiz bağış toplayabilen" bir statü kazandı. Bu statü, reklam desteğini de çok büyük oranda artırdı. Yurt genelinde internet kafelerde bir milyonu aşkın bilgisayarda; yerelde 200 televizyon, 500 radyo ve bin gazete de ücretsiz tanıtımı yapılmaya başladı. Ayrıca Türk Hava Yolları'nın "yurtdışı yardım faaliyetlerinde resmi taşıyıcı" olarak rahatça bağış topluyor, THY'nin olanaklarından ücretsiz yararlanıyordu. 2007 yılında TBMM'den "Üstün Hizmet Ödülü" aldı. Bu ödülle gücünü daha da arttırdı. Bülent Arınç'ın TBMM Başkanı olduğu bu dönemde, meclisin de derneğe bağışta bulunduğu anlaşıldı.

Bugün Deniz Feneri'ne 50 binden fazla kişi, "gönüllü" olarak hizmet veriyor. Derneğin, Türkiye ve Almanya dışında çeşitli Avrupa ülkelerinin yanı sıra İran, Irak, Pakistan, Endonezya, Azerbeycan gibi birçok ülkede ayakları bulunuyor.

Bu kısa tarihçe bile, Deniz Feneri derneğinin son beş-altı yıl içinde nasıl devasa bir şekilde büyüdüğünü gösteriyor. Bunda AKP hükümetinin ve onun sağladığı olanakların çok önemli bir payı olduğu açık.

Doğan-Erdoğan kavgasının altında yatanlar

Deniz Feneri davası sanıklarının ifadelerinde, Başbakanlığın adının geçmesi, ortalığı daha da karıştırdı. Sanıklar ifadelerinde, 2005 yılında Doğu Asya'daki tsunamiden zarar görenlere dağıtması için, derneğin Başbakanlığa para aktardığını söylüyorlardı. CHP, 2003 yılından itibaren başbakanın Erdoğan olduğunu, dolayısıyla paranın da Erdoğan'a verildiğini ileri sürdü. Bu haber, Doğan Medya grubunun gazetelerine manşetten girince, Doğan-Erdoğan kapışmasının da fitili ateşlendi. Ve bu sayede medya-siyaset, medya-ticaret ilişkileri bir kez daha ortaya saçıldı.

Başbakan Erdoğan, Doğan Medya grubunun başkanı Aydın Doğan'ın "Hilton Oteli'nde istediği tadilatı yaptırtmadığı için" kendisine ve partisine karşı saldırıya geçtiğini söyledi. RTÜK Başkanı Zahid Akman'nın aleyhine yazılar yazılmasını da, Doğan grubuna bağlı CNN'le ilgili başvurusuna RTÜK'ün olumlu yanıt vermemesi gösterdi. Bu iddialara yanıt veren Aydın Doğan ise, başbakanın yanına Hilton için değil -onun belediyenin sorunu olduğunu- Ceyhan'da rafineri kurmak için gittiğini, ancak başbakanın "orayı bizim Çalık istiyor, ona söz verdik" dediğini söylüyordu.

Yaklaşık iki hafta boyunca süren bu söz düellosu içinde birçok kirli ilişki ortaya dökülürken, başlangıçta AKP'yi hararetle destekleyen Doğan grubunun, son dönemde neden desteğini çektiği anlaşıldı. AKP, Doğan yerine kendine yakın bulduğu tekellerin çıkarlarını, daha fazla gözetir olmuştur. Doğan medya grubuna bağlı gazete ve tv kanallarının AKP aleyhine yayınları da bu dönemde başladı. Ve bardağı taşıran damla, Deniz Feneri yolsuzluğuna Başbakanın adının karıştırılmasının, bu medya grubunun gazetelerinde geniş bir şekilde yer alması oldu. Bu haberler üzerine Erdoğan,

Doğan Medya grubuna açıktan savaş açtı. Hatta "bu gazeteleri evlerinize sokmayın" çağrısı yaptı.

Bir-iki hafta içindeki bu hızlı tırmanış, Doğan grubunu iyice telaşlandırdı. Çünkü Doğan grubunun boradaki 9 şirketi, bu süre içinde düşüşe geçmiş ve tam 279 milyon YTL değer yitimine uğramıştı. Doğan grubu sözcüleri, bir yandan AKP'nin sahte demokratlığını keşfediyor ve "basın özgürlüğü" üzerine döktürüyor, bir yandan da hükümetin gadrine uğramış mazlum rolünü oynuyorlardı. İşçi ve emekçilere, Kürt halkına yönelik yıllardır süren onca vahşeti küçük bir haber olarak bile vermeyen bu gazeteler, işin ucu kendilerine, kendi çıkarlarına dokununca "Faşizmin Ayak Sesleri" gibi manşetler bile attılar. Birden bire özgürlükçü kesilmişlerdi.

Tabi ki, AKP'nin demokratiği ne kadarsa, Doğan Medya grubunun özgürlükçülüğü de o kadardır. Nitekim bu kapışmanın verdiği zararı görerek her iki taraf da şimdilik ateşi kesti. Ancak bağlı bulundukları tekelin borazanlığını üstlenen düzen partileri ve burjuva medya, çıkarları gereği bazen kol kola bazen karşı karşıya gelmeye devam edecek. Çünkü onların dertleri, ne demokrasi, ne özgürlük, ne de "temiz toplum"! Bunlar değerler, sadece hasımlarına darbe vurmak için kullanılan birer demagoji malzemesi.

Son Erdoğan-Doğan kapışmasında bir kez daha görüldü ki, kirli ilişkiler ağıyla iç içe geçmiş bu kurumların, yozluk ve çürümeye birbirlerinden hiçbir farkları yok.

Yolsuzluklar AKP'nin de sonunu getirecek

Halkın hem maddi, hem manevi olarak sömürülmesiyle gerçekleşen yolsuzluklar, yine ancak halkın mücadelesi ile sınırlanabilir. Tümünden yok edilmesi ise, halk iktidarı ile mümkündür. Son yolsuzluk olayları da bu gerçeği bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Örneğin yaptığı yolsuzluklar, belgeleriyle ortaya konduğu halde Dengir Fırat'tan RTÜK başkanı Akman'a kadar hepsi görevlerinin başındadır. (Sadece Şaban Dişli, o da tüm karşı savları tek tek çürütüldükten sonra, AKP MYK'sından istifa etmek zorunda kalmıştır) RTÜK Başkanı Zahid Akman, açık açık "arkamda başbakan var, istifa etmem" demektedir. Yaklaşık bir yıldır Almanya'da Deniz Feneri e.V. davası görüldüğü halde, Türkiye'deki Deniz Feneri Derneği, faaliyetlerini kesintisiz bir şekilde sürdürmekte, hatta büyük kentlerin en işlek cadde ve sokaklarında bağış

toplamaya devam etmektedir. Alman yargıcının "asıl failler Türkiye'de" sözü üzerine, güç bela bu dernek hakkında soruşturma açılabilmiştir.

Bırakalım belediye başkanlarını, milletvekillerini, Başbakan Erdoğan hakkında bile yolsuzluk dosyaları vardır. Erdoğan'ın İstanbul Büyükşehir Belediye başkanlığı yaptığı dönemle ilgili de açılmış davaları vardır. Ancak sözkonusu yolsuzluklar olunca, tüm milletvekilleri dokunulmazlık zırhına bürünebilmekte ve yargıdan muaf tutulabilmektedirler.

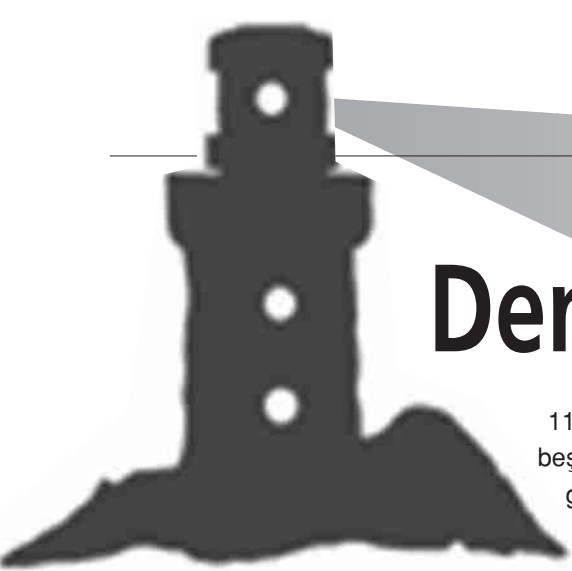
Erdoğan ve kurmayları, Deniz Feneri olayına öylesine girmiştir ki, 2007 yılının Kasım ayında Alman büyükelçisiyle bu davayı görüştüğü "soruşturma neden bu kadar uzun sürüyor" diye yakındığı; aynı şekilde Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin'in de, Alman büyükelçisinin Antalya'da tutuklanan vatandaşını sorması üzerine, onun da Deniz Feneri davasını sorduğu, adeta misilleme yaptıkları anlaşılmaktadır. Erdoğan'ın "bu kişileri tanımıyorum" dediği Deniz Feneri sanıklarından Zekeriya Karaman'la akrabalıkları ortaya serilmiş, hatta nikah şahitliğini yaptığı açığa çıkmıştır. O Karaman ki, hemen her ihalenin altından adı çıkmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (İSMEK)'in, son üç yılda açtığı birçok ihaleyi Zekeriya Karaman'ın ortağı olduğu "Beyaz Holding'e ait alt firmalar kazanmıştır. Kısaca Karaman, AKP hükümeti döneminde ihya olmuştur.

Yimpaş'tan Kombassan'a, Jet-Pa'dan Mercüme'ye, son yirmi yıl içinde ne çok yolsuzluk skandalları patlak vermiş, ancak göstermelik yargılamalarla ve en fazla bir-iki kurban verilerek işin içinden sıyrılmıştır. Bu yolsuzlukların başını çekenler ise, bir biçimde kurtarılacak önleri açılmıştır. Örneğin Avrupa'daki göçmenleri dolandıran Yimpaş'ın ortağı olduğu Media 7 adlı şirkete, Media 7'den de Kanal 7'ye yüzbinlerce dolar aktarıldığı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu işi yapan isimler, daha sonra Deniz Feneri Derneği'nin Avrupa merkezinde bir araya gelmişler, Media 7'yi iflas ettirip, Euro 7'yi kurmuşlardır. Euro 7'nin ortakları arasında ise, yine Zekeriya Karaman ve Zahid Akman'ın isimleri vardır.

Çark böyle dönüp gitmektedir... Bütün bu tablo, yolsuzlukla mücadelenin ancak halkın ayağa kalkması ve bunu yapanların yakasına yapışmasıyla olacağını, aksi takdirde asıl faillerin daha büyük vurgunlar vurarak büyümeye devam ettiklerini göstermektedir. Bunların önünü düzleyen ve karşılığında ondan nemalananlar da hükümetler, bakanlar, başbakanlar olmaktadır.

AKP hükümeti de kendinden önceki hükümetler gibi yolsuzluklar batağına batmıştır. Hatta bunu öncekilerden daha pervasız biçimde yapmaktadır. Her ne kadar kanıksatılmaya çalışılsa da halkın yolsuzluklara karşı tepkisi azalmış değildir. Bunu dini, ahlaki, vicdani duyguları sömürerek yapanlara ise, daha da fazladır. AKP de bu tepkileri almakta ve taban desteğini giderek yitirmektedir.

Bu durum, AKP'nin de sonunu getirecek en önemli olgudur. Tıpkı o çok öykündüğü ANAP'ın sonunu getirdiği gibi... Ancak bilinmelidir ki, yolsuzluklar AKP'nin gitmesiyle bitmeyecektir. Bu düzen varolduğu sürece yolsuzluklar da olacaktır. Ta ki, onun gibi daha bir dizi yozluğu ortaya çıkaran bu bataklık kurulana dek...

Deniz Feneri ve "Almancılar"

110 polis,
beş savcı,
gümrük ve
maliye ça-
lışanların-
dan oluşan tam

bir ordu, Nisan 2007'de Frankfurt'ta Kanal 7 Int.'le aynı binada olan Deniz Feneri e.V.'ye baskın düzenledi. Binada bulunan tüm belgelere el konuldu. Suçlama dolandırıcılıktı, alınan ihbarlar ve maliyenin yaptığı incelemeler sonucu Deniz Feneri e.V. basıldı ve baskınla birlikte Almanya'da bir yardım kuruluşuyla ilgili en büyük dava başladı. Deniz Feneri e.V., Kanal 7 Int. kanalıyla sadece aynı binada bulunmakla kalmıyordu. Derneğin Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Gürhan aynı zamanda Kanal 7 Int.'in yöneticisiydi. Mehmet Gürhan, bağışlar Türkiye'ye gönderilirken banka havalelerinin çok masraflı olmasından dolayı Deniz Feneri e.V.'u kurdu ve Almanya'da kamu yararına işleyen bir dernek olarak kaydını yaptırdı. Böylelikle her tür vergiden de kurtulmuş oldu. Kurulduğu beş yıl içinde derneğe 21 bin kişi toplam 41 milyon Euro bağış yaptı.

1 Eylül'de başlayan ve yaklaşık bir hafta içinde sonra eren davanın kapsamı, 200 klasörden oluşuyordu. Davaya 21 bin müdahili dahil etmenin davayı uzatacağından, bunların arasından sadece 200 kişi örnek seçildi. 5 yıl içinde toplanan bağış miktarı 41 milyon Euro'ydu. Bunun 18 milyon 500 bin Euro'su tamamen kayıptı. Bu para bankadan çekilmiş ve kurye aracılığıyla Türkiye'ye gönderilmişti. Kuryelik yapmakla suçlanan ise, RTÜK Başkanı Aykut Zahid Akman'dı. 41 milyon bağıştan, yerine kesin ulaştı düşünülen miktar 700 bin Euro, paranın geri kalanı konusunda bir belge yok. Yardım paraları ile Taxi firmaları kurulmuş, ithalat ihracat yapan şirketler, İtalya-Türkiye arasında sefer yapacak bir gemi alınmış, vb... Kanal 7 Int. bu paralarla finanse edilmiş.

Bunlar üç sanığın yaptığı itiraflar sonunda ortaya çıkanlar. Gerek AKP'nin seçim kampanyalarına, gerekse de başka siyasi dincilik faaliyetlerine akan paralar ise mahkemenin kararına girmediler.

200 klasörden oluşan davanın aylar sürmesi beklenirken, sanık avukatları, savcı ve hakim arasında yapılan anlaşma ile -sanıkların suçlarını itiraf etmeleri durumunda en fazla altı yıl ceza alacaklarının anlaşması- dava bir hafta gibi bir kısa sürede sona erdi. Almanya'daki Sol Parti karar sonrası açıklamasında, Alman devletinin olayın üzerine yeterince gitmediğini açıkladı ve AKP bağlantısının açıklanmasını istedi. Mahkeme Başkanı ise, üzerlerinde herhangi bir politik baskının olmadığını söyledi, Alman Elçisi, Başbakan Erdoğan ve İçişleri Bakanı'nın görüşmesini de "diplomasi trafiği" olarak değerlendirdi. Basın, sanıkların suçlarını itiraf etmeleri durumunda cezalarının altı yıldan fazla hapis cezası olmayacağını açıkladı, ancak anlaşmanın diğer maddeleri haberlere yansımadı.

Mahkeme Başkanı kararı açıklarken "benim bildiğim bu skandal, bağışlarla ilgili Almanya'da yaşa-

nan en büyük skandaldır" dedi ve Alman medyasının ilgisizliğini, Türk medyasının olayları siyasi istismar konusu yapmasını ve bilgileri işlerine geldiği gibi aktarmalarını eleştirdi. Üç sanığa -itirafları karşılığında yapılan anlaşmaya uyarak- M. Gürhan'a 5 yıl 9 ay, Mehmet T. ye 2 yıl 9 ay, muhasebeciye 1 yıl 10 ay ceza verdi ve cezayı tecil etti.

Alman medyası Deniz Feneri davasını Almanya'nın sorunu olarak görmüyor

Frankfurt'taki dava salonuna Türk medyası sığmıyordu ancak sadece iki tane Alman gazeteci vardı -Avrupa basınını hiç saymıyoruz. Mahkeme başkanı tarafından bile "tarihi soygun" olarak tanımlanan olaya Alman basınının hemen hemen hiç ilgisi yoktu. Bunun en önemli nedeni, Alman gazetecilerin bu davayı Almanları ilgilendiren bir dava olarak görmemesiydi. Bu da Almanya'da yaşayan Türkiyelilerin resmini çarpıcı bir şekilde çiziyordu. Alman pasaportlularla birlikte yaklaşık üç milyon Türkiyeli, Almanya'yı ilgilendirmiyordu.

Mahkeme Başkanı, Alman medyasını eleştiriyordu, ancak kendileri de üç sanık ve hakkında soruşturma yürütülen A. Zahid Akman dışında, olaya karışan onca suçluyu, politikacıyı davaya hiç katmıyorlardı. "AKP bu işe doğrudan karışmamıştır" açıklaması yapıldı karar sonunda. Gazeteler dahi bu sözleri tırnak içinde vererek, dolandırıcılığın Erdoğan'a kadar uzandığını düşündüklerini yazdılar.

RTÜK Başkanı Zahid Akman, 18 milyon 500 bin Euroyu Türkiye'ye kaçak yollardan götüren, aynı zamanda yine Almanya'da yaşayan göçmenlerin parasıyla kurduğu şirketi sahte iflasla batıran ve Türkiye'ye kaçan kişiydi. Kanal 7 Int.de moderatörlük yaptıktan sonra Erdoğan'ın eliyle RTÜK Başkanı koltuğuna oturtulmuştu. Şimdi de onun tarafından korunuyordu. Alman savcılığının elindeki dosyalara rağmen Akman, son açıklamasında "hakımdaki iddiaları dahi bilmiyorum" diyordu. Zahid Akman'ın sırtını dayadığı bir güç olmasa böyle konuşabilir miydi? Yüksek Mahkeme Başkanı, 200 klasörden oluşan bu davadaki isim ve "dostluklardan" bu işe daha kimlerin katıldığını ve hangi amaç güttüklerini çıkaramaz mı? Hakim, "Deniz Feneri'nin ışığı yoldan saptırmıştır. Bağışlar islamcılara yaramıştır" açıklaması yaparken neden sadece Kanal 7 Int. ve üç sanıkla kapatmıştır işi?

Alman Sol Partisi'nden Sevim Dağdelen'in açıklamasına bakılırsa, Türk politikacıları baskı yapmış ve Alman savcıları bir takım devletlerarası çıkarlardan dolayı bu işi daha ileri götürmemişler kanısına varılıyor. Bu doğru olabilir, ama eksiktir. Daha önce de Almanya'da VW holdingde yaşanan milyonluk yolsuzluk davasında bir yönetici sorumlu tutulmuş, iş bitmişti. Bu davada da itiraf karşısında ceza indirimi anlaşması yapılmıştı. Hele Siemens'teki tarihi yolsuzluk davasında (ABD'nin zoruyla mahkemeye geldi bu dava, yoksa Siemens'in tarihinde nice tarihi yolsuzluklar vardır.) Yönetim Kurulu "bu işlerden haberim yoktu" dedi ve işin içinden sıyrıldı. Günah keçisi seçilen şirket yöneticileri genelde para ceza-

sı ile kurtuldu ve aylık maaşlarını da almaya devam ediyorlar.

Kısacası kapitalizmde büyük hırsızlar ve onların suç ortakları hiçbir zaman gerçek anlamda yargılanmazlar. Deniz Feneri'nin İstanbul merkezi gibi, artık saklayacak hiçbir şey kalmayınca "Almanya'daki Deniz Feneri'nin sadece ismi ay-nı, yoksa o bambaşka bir kuruluş" demek zorunda kalırsın. İş çıkırından çıkınca üç beş kişi günah keçisi ilan edilir ve yola devam edilir.

Beş yıl içinde 41 milyon Euro bağış

Bağış yapanlar arasında Pakistan depremi mağdurlarına yardım eden lise öğrencileri, Alman vatandaşı olmuş mühendisler, ev kadınları vb. her kesimden göçmen var.

İnsanları bu boyutta bağış yaptıran nedir? En önemli etken televizyon, gazeteler ve camiler. Bunlar, Deniz Feneri gibi bir kuruluşun varlığını insanlara taşıyan kanallar. Almanya'da her yüz Türkiyelinin 99'u Alman kanallarını izlemez, Türk kanallarını izler. Bunlar içinde Kanal 7 Int. ise dini duyguları en çok istismar edenlerden ve artık bildiğimiz gibi Deniz Feneri'ne yapılan bağışlarla yayınını hala sürdürebilen bir kanal. Deniz Feneri'nin reklamını yapan tek kanal da değil. Televizyon ekranındaki görüntüler çok etkileyici. Yoksul, yaşlı insan ve çocuklar ve bunlara ulaşan yardım... Yardımın gittiği insanlarla konuşuluyor, bağış yapanlar sanki o yardım paketini alana kendileri veriyormuş gibi hissediyor kendisini. Yardımın yerine ulaştığından emin oluyor, TV ekranlarından her hafta gözleriyle görüyor bu filmi. Bağış sahipleriyle yapılan röportajda hep bu sözleri dinliyorsunuz. Yardıma muhtaç insanların durumlarına ne kadar üzüldüklerini, yardımlar yerine ulaştığında nasıl mutlu olduklarını anlatıyorlar. Ve bağışlarının emin ellerde olduğuna inandıklarını söylüyorlar. "İnsan gözünün gördüğüne inanmaz mı" diyorlar. Aslında insanı insan yapan zorda olana yardım etme ve daha iyi koşullarda yaşandığı için vicdanını rahatlatma duygusu.

Deniz Feneri'nden önce UNICEF skandalı yaşandı Almanya'da. Onlar da çocuklar için topladıkları bağışları yemişlerdi. O zaman da insanları bağış yapmaya iten ne diye sorulmuş, tartışılmıştı. Bu alan çok karlı bir alan olduğu için, gerek reklam sektörü gerekse araştırma merkezleri, on yıllardır bu konu üzerine çalışıyorlar.

Yapılan tartışmalardan çıkan sonuçlar şunlar: Köyde yaşayan insanlar, köylerinde kimin fakir olduğunu bilirler, yardım edenler ona yardım eder. Kurban kesilince önce onlara etler verilir ya da kurban derisini onlar toplarlar. Fakirliğin kol gezdiği ülkelerin şehirlerinde ise bağış işleri zorlaşmaya başlar. Yanı başında tanıdığı kimse değildir artık yardıma muhtaç olan. Şehirdekiler de bağlı oldukları ca-

RTÜK Başkanı Zahid Akman

mi, cemevi, aşevleri vb. aracılığıyla bağış ve zekatlarını verirler. Buralarla bağı olmayan da Kızılay'a verir. Almanya gibi dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan bir ülkede yaşayan göçmenler, yerlileri kadar zengin olmasalar da dünyanın diğer yerlerine göre rahattırlar. Geldikleri ülkede ise yoksulluk diz boydur. Her gün izledikleri Türk kanallardan perişan insan manzaraları ve yardım konvoyları görünce gerisi de gelir böylece.

Bu duygulara bir de din faktörü ekleniyor. Bağış yapanlar da, bu kuruluşun başkanının ve yayını yapan Kanal 7 Int.'in dini bütünlüğüne güvenmişler. Mehmet Gürhan, hep camiye gidermiş, bağış yapan bir muhasebeci röportajda *"camide karşılaştık, dini bütün adamdı, sonra televizyonda gördüğümüz konvoylar, yardımı alan insanlar çok inandırıcıydı"* diyor.

Deniz Feneri, politikacılara ve destekçisi olduğu dini örgütlenmelere çok güvenmiş olmalı, bir de büyük hırsızların hep en az cezayla kurtulduğuna... Göçmenler hesap sorar mı düşünmüşler midir? Öyle görünmüyor. Yıllarca holdinglerin göçmenlerden topladıkları paraları nasıl batırdıkları görülmüş, en son RTÜK Başkanı Zahid Akman yerinden oynamamış. Kimse sokağa dökülmemiş, yen kırılmış içinde kalmış. (Bu konuda röportaj yapan az Alman gazetesi var, ancak yapanlara da cevap veren yok. Bağış yapanlar da *"bu bizim meselemiz"* diye bakıyor olmalı.) Alman makamları da, *"bu Türklerin kendi iç meselesi"* deyip geçmişler. Bir defa ağzı yanan bu tuzaklara bir daha düşmemiş, ama işçi olarak bu kadar ağır çalışma koşullarında yaşamını sürdürmek istemeyen daha çok "Almancı" var.

Deniz Feneri'nin özel yönü

Deniz Feneri'nin özel yönü, islami sermaye ve dini örgütlenmeler ile bağlantıları. Almanya'da on yıllardır süren dini örgütlenmeler, özellikle 11 Eylül'den sonra gündem olmaya başladı. 11 Eylül'e gelene kadar her şehirde mescit, cami, kuran kursu vb. bulmak zor değildi. Süleymancılar, Nurcular, Milli Görüş Teşkilatı vb.lerden konuşurken, onbinlerce üyesi olan kuruluşlardan konuşuyoruz. Bir o kadar da üye olmayıp da oralara giden var. Göçmenlere özgü sorunlardan kaynaklı özellikle kuran kursları, dershaneler, özel okullar, danışma yerleri, dini yapılanmaların örgütlendikleri yerler. Bir tür sosyal hizmet kuruluşu gibi çalışıyorlar. Bununla paralel olarak sermaye de çoğunlukla bunların elinde. İhracat, ithalat firmalarını, hemen hemen tüm gıda sektörünü bunlar kontrol ediyor. Her bir markette camiye bağış kutusu bulmak mümkün. "Helal et" propangası bunda etkili, ancak Alman ve Türk yelilerin birlikte değil, yan yana yaşamaları bunu daha da çok besliyor. Herkes kendi marketinden alış veriş yapıyor.

Geçmişte danışma evleri, yardım dernekleri, gençlik evleri vb. daha çok Türkiyeli demokratların ve devrimcilerin faaliyet alanları olmuş, ancak bugün Türkiyeli göçmenler üzerinde ciddi bir etkisinden bahsetmek mümkün değil.

Bu örgütlenmeler, göçmenler arasında işsizlik artıkça artıyor. Dünyadaki gelişmelerin önemli bir

Almanya'da işsizlikten en çok etkilenen ise, göçmen gençler. Kimlik sorunu yaşayan onlar. Anne babaları hep "para biriktirip döneceğiz" demişler kendilerine. Onlar da Almanya'da kendilerini yabancı kabul etmişler. Ancak şimdiki genç kuşağın, başka gidecek yeri de yok. Çoğu işsiz, Almanların büyük bir kesimi tarafından kabul da edilmiyorlar. Kucağına itildikleri ya Türk milliyetçiliği, ya da milliyetçilikle karışık İslam oluyor.

etkisi de var. 11 Eylül sonrası Almanya'da ayrımcılığın da ayrımcılığını yaşayan, şüphe ve düşmanca karşılanan; Müslüman ülkelere gelenler, bunların arasında da en çok başı örtülü kadınlar ve genç erkekler. Almanya'da işsizlikten en çok etkilenen ise, göçmen gençler. Kimlik sorunu yaşayan onlar. Anne babaları hep *"para biriktirip döneceğiz"* demişler kendilerine. Onlar da Almanya'da kendilerini yabancı kabul etmişler. Ancak şimdiki genç kuşağın, başka gidecek yeri de yok. Çoğu işsiz, Almanların büyük bir kesimi tarafından kabul da edilmiyorlar.

Açlık dizboyu... Yardım dağıtımları ise, izdiham, işkence ve aşığılama dolu. Sadaka niyetine verilenler, açlığa utancı da ekliyor.

Kucağına itildikleri ya Türk milliyetçiliği, ya da milliyetçilikle karışık İslam oluyor.

Gökhan adlı genç, bunu şöyle ifade ediyor: *"Kimlik arıyorsun, onlar seni kabul etmiyor, sen de Türklüğe sığınıyorsun. Benim gibi yüzlerce genç bulursun buralarda."* İşsizlik, uyuşturucu, çeteleşme... Aileler, hem *"kendi kültürümüzü koruyalım"* anlayışıyla, hem de *"kötü yola"* düşmemesi için, çocuklarını ilk olarak cami ve kuran kurslarına gönderiyorlar. Pazar günleri birçok Alman şehrinde, başını örtmüş küçücük kızları, kollarının altında kitaplarıyla kuran kursuna giderken rahatlıkla izleyebilirsiniz. Son bir-iki yılda ise, başını örten kızlarda aşırı bir artış var. Hem de aralarında daha önce göbeği açık gezen kızlar bulunuyor. Tek-Bir mağazalarından alınmış son moda, tesettür kıyafetleri, güneş gözlükleri ile başlarını örten genç kızlar artıyor. Kısacası, işsizler arasında yaygınlaşan dini örgütlenmeler ve dini kimlik arayışı, bir tür modaya dönüştü.

Deniz Feneri'ne sırf bağış yapan değil, dernek için gönüllü çalışanlar bile; *"sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yermiş!"* diyor. Ancak böyle acı tecrübelerle rağmen, bu tür vakalar görülmeye

devam ediyor. Oysa İslami sermayenin dolandırıcı yüzü ve yolsuzlukları bugüne kadar pekçok defa ortalığa döküldü. Önemli olan, kitelerin arayışlarına cevap olabilmek. Zorda olana yardım duygusunu devrimci bir bakış açısıyla yönlendirebilmek.

Dini sömürerek örgütlenenler, on yıllardır sessiz sedasız bunu yapıyorlardı. 11 Eylül'den sonra gündem olmaya başladılar ve boyutlarının ürktüçülüğü ortaya çıktı. Aynı zamanda Avrupa'da gelişen Müslüman düşmanlığı, bu örgütlenmelerin daha fazla taraftar toplamalarını sağladı. Emperyalist ülkelerdeki *"İslamın kendisi şiddettir"* propagandası, kendisine Müslüman deyip Avrupalı gibi yaşayanlarda bile, Müslümanlığa sarılmayı getiriyor. Hristyanlar ise gittikçe Müslümanlardan korkmaya ve uzak durmaya başlıyor. Bunun en çarpıcı örnekleri, İngiltere'de Pakistan'dan, Bangladeş'ten, Fas'tan gelenler arasında yaşanıyor.

Sonuç olarak üç milyon Türkiyeli arasında en örgütlü olanlar, dini örgütlenmeler. Ancak bunların bile üye sayısı yüz bini geçmez. Tüm Türkiyeliler Kanal 7 Int. izlemiyorlar, bağış yapanlar da 21 bini geçmiyor. Ancak şu anda örgütlülük düzeyi en gelişkin, moral ve motivasyonları en yüksek olan kesim, onlar. Kendilerini büyük bir özgüvenle topluma sergiliyorlar. Bu özellikler emperyalist ülkelerde hep ikinci sınıf muamelesi gören gençleri kendi etrafına topluyor. Toplumda da bir birlik havası doğuyor, ortak nokta Müslüman olmak oluyor. Ezici çoğunluğun işçi/işsiz olduğu emperyalist ülkelerde, bu "ortak nokta" daha da kolay gerçekleşiyor. Kendi içinde sınıf çelişkilerini daha az yaşıyor. Asıl gelişmesi Alman toplumuyla oluyor.

Bu gerçeklerden yola çıkıldığında, insanların ihtiyaç ve özlemleri dikkate alındığında, göçmenleri anlamak ve ona uygun devrimci çalışmalar yürütmek, sabırlı ve inatçı olmak kaçınılmaz olarak hepimizin önünde duruyor.

TİKB(B) Davası Sonuçlandı

9 yıldır süren TİKB (Bolşevik) davası 12 Eylül'de görülen duruşmayla sonuçlandı. Askeri faşist cuntanın işbaşına geldiği günü, mahkemenin sonuçlandırma tarihi olarak seçmesi ise, oldukça çarpıcıydı.

Mayıs-Temmuz 1999 tarihleri arasında İstanbul ve İzmir'de gerçekleştirilen operasyonlarda gözaltına alınan devrimcilere yönelik "Anayasayı silah zoruyla değiştirmek", ve buna bağlı eylemlere katılmak, örgüt yöneticisi ve üyesi olmak "yardım yataklık" yapmak iddiasıyla dava açılmıştı. Dava sonucunda 3 kişiye ağırlaştırılmış müebbet, 2 kişiye müebbet cezası verilirken, diğer sanıklar üyelik ve yardım yataklıktan cezalara çarptırıldı. 9 sanığın davası da zaman aşımından dolayı düşürüldü.

Mahkeme sonunda cezaları protesto etmek için slogan atan tutsaklara askerler ve polisler saldırdı. Tutsaklar iş göremez raporları aldılar.

DTP ve Kürt halkı üzerindeki baskılar artıyor

DTP'nin kapatılma davasından, Balıkesir'deki şoven saldırılara kadar DTP ve Kürt halkı üzerindeki baskılar son aylarda daha da arttı. Öyle ki, meclis polislerinin bile DTP'li milletvekilleri geçerken arkalarını döndükleri, hakaretvari tavırlar gösterdikleri ortaya çıktı. DTP'lileri hedef gösteren, hatta ölüm emri veren yazarlar "düşünce suçu" kapsamında değerlendirilip herhangi bir cezaya çarptırılmaz iken, şehit düşen bir gerillanın mevlüdünü okutmaktan DTP'lilere ceza verildi.

Öte yandan arka arkaya ölen askerler ve onların cenaze törenleri de bu yöndeki baskıyı arttırmanın araçlarına dönüştürüldü. DTP'ye "PKK'yi terörist ilan et" baskısı yeniden başladı. Bu arada yeni Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ da ilk ziyaretlerini Kürt illeri-ne yaptı. Diyarbakır'a da giden Başbuğ, bir kez daha "topyekün mücadele"den dem vurdu. Kürt halkının mücadelesini engelleyemediklerini itiraf eden Başbuğ, özellikle 14-18 yaş grubundaki gençlere dikkat çekerek "dağa çıkmalarını durduramıyoruz" dedi. Diyarbakır'da iki yılını geçirdiğini belirten Başbuğ, Diyarbakır'dan "fahri hemşerilik" beklediğini de belirtti. "Sivil toplum örgütleri" ile de görüşen Başbuğ, DTP'yi ve birçok kitle örgütlerini bu görüşmeye çağırmadı. Bu tavırla DTP'ye ve Kürt halkına yönelik dışlama ve baskıların artarak devam edeceğinin mesajlarını da vermiş oldu.

DTP'yi kapatma davası son aşamada

Eylül ayı içinde DTP'nin kapatılma davasında son aşamaya gelindi. AKP'nin kapatılma davası görüldüğünde ortalığı yaygaraya verenler ve demokrasi adına nutuklar atanlar, DTP'nin kapatılması söz konusu olduğunda ortalıkta görünmediler. Birkaç ay önce böyle bir durumla karşı karşıya kalan Başbakan Erdoğan da "yargı aşamasındaki konuyla ilgili konuşamayacağını" söyleyerek, DTP'nin kapatılma davasına ilişkin tek kelime etmedi. Oysa AKP kapatma davasında, mahkeme aşamasında konuşmamak bir yana, davaya bakan yargıçlara tehditler yağdırıyorlardı. "Ergenekon davası"nda bilmem kaçınıcı dalga yaratarak karşı saldırıya geçmişlerdi.

Sadece AKP değil, parti kapatmaya karşı olduklarını söyleyen birçok aydın, gazeteci, üniversite hocalarının vb. DTP'nin kapatılmaması yönünde çabası yoktu. Böylece başta AKP olmak üzere burjuva liberal birçok kişinin gerçekte "kendine demokrat" oldukları bir kez daha ortaya serildi.

"Bölücü eylemlerin odağı olduğu" gerekçesiyle açılan davada, DTP'den savunma istendi. DTP Başkanı Ahmet Türk de 16 Eylül'de sözlü savunmasını yaptı. 54 sayfalık savunmasında Türk, Anayasa Mahkemesi'nin AKP ve Hak-Par için aldığı kapatılmama kararını, kendileri için de almalarını istedi. Ahmet Türk savunmasında, "anadilde eğitim hakkı"na da yer verdi bu hakkın tanınmamasının Birleşmiş Milletler'in de "dilsel soykırım" olarak nitelendirildiğini söyledi. "Anayasada üst kimliğin Türkiyelilik olarak belirlenmesi"ni yineleyen Türk, DTP üzerindeki "PKK'yi terörist örgüt olarak görme" baskısının da kaldırılmasını istedi. İddianamede devlet terörünün olmadığına dikkat çekti ve "binlerce faili meçhule, dışkı yedirilen köylülere değinilmemiş, terör kavramı tartışılacaksa, bunlar göz önüne alınmalıdır" dedi.

15-16 Eylül tarihlerinde bir çok ilde "DTP Kapatılmaz!" sloganıyla basın açıklamaları, eylemler yapıldı. "DTP Kapatılmaz İnisyatifi" DTP'nin kapatılmaması için imza kampanyası başlattı. Buna çok sayıda aydın ve sanatçının destek verdiğini belirtti.

Anayasa Mahkemesi'nde sözlü savunmanın verildiği saatlerde Diyarbakır'da Şeyh Said'in idam edildiği Dağkapı Meydanı'nda "halk mahkemesi" kuruldu. Kürt halkının ve DTP'li milletvekillerinin katıldığı bu "temsili mahkeme"de, DTP adına Diyarbakır İl Başkanı "sanık sandalyesi"ne oturdu. Tiyatro oyuncularının oynadığı mahkemede savcı, iddianameyi okurken kitle yuhalararak tepkisini gösterdi. Öcalan lehine sloganların atılması üzerine polisin müdahalesiyle gerginlik yaşandı. Bunun üzerine toplantı basın açıklamasıyla bitirildi.

Öldürme çağrısına takipsizlik, mevlide ceza

Bolu 2. Komando Tugayında görev yapan 13 aske-rin, 7 Ekim 2007 tarihinde ölmesi üzerine, Bolu Express gazetesinde "Türk, işte karşında düşmanın!" başlıklı bir yazı kaleme alan bir yerel gazeteci, DTP milletvekilleri ve yöneticilerinin adını tek tek sıralayarak "bundan böyle şehit edilen her güvenlik görevlisine karşın bunlardan birinin aynı kaderi paylaşması, toplumun çoğunluğunun isteği haline gelmiştir" diye yazdı. DTP'lileri öldürme çağrısı yapan bu yazı hakkında, DTP Grup Başkanvekili Selahattin Demirtaş, Bolu Savcılığına suç duyurusunda bulundu. Açılan soruşturma, altı ay uzatıldıktan sonra, takipsizlik kararı verildi. Kararda adeta "kara mizah" gibi yazının "düşünce özgürlüğü" kapsamında olduğu söyleniyordu.

Karara itiraz eden Demirtaş'ın avukatları, mahkemeye verdiği dilekçede; "yazının halkın bütününde suç işlemeye alenen tahrik eylemini oluşturduğu"nu belirtip "açıkça infaza ve öldürmeye davet ve tahrik ifadeleri taşıyan bir yazının, savcı tarafından aklamış olması'nın kamu vicdanını yaraladığını belirttiler ve "bu suç değilse, suç nedir" diye sordular. Ancak Ağır Ceza Mahkemesi de savcılığın kararını "isabetli" bularak itirazı reddetti. Avukatlar, kararı AİHM'e taşıyacaklarını söylediler.

"DTP'lileri öldürün" yazısına "takipsizlik" kararı verilirken, öldürülen iki PKK'li için mevlit okuttukları ve bu mevlide katıldıkları için 12 kişiye 10 ay hapis cezası verildi. 21 Ağustos 2006 tarihinde iki şehit gerilla için ailesinin isteği üzerine DTP'nin Ankara-Altındağ ilçe binasında mevlit okutan ve çatışmaların son bulması yönünde bir konuşma yapan Salih Karaaslan ve mevlide katılan 17 kişi "yasadışı silahlı örgüt propagandası yapmak"tan tutuklanmışlardı. 24 Eylül 2008 tarihinde karara bağlanan davada, yargılama esnasında hayatını kaybeden bir kişi dahil dört kişiye beraat, 12 kişiye ise 10 ay hapis cezası verildi. Karaaslan'ın avukatı, müvekkilinin yaptığı konuşmanın "düşünce özgürlüğü" kapsamında olduğunu söyledi, fakat mahkeme heyeti, kaleminden kan damlayan gazeteciye gösterdiği genişliği, mevlit okutanlara göstermedi.

Altınova'da şoven saldırı

Balıkesir'in Ayvalık ilçesine bağlı Altınova beldesinde bir Kürt gencin arabasıyla iki kişiyi öldürmesi üzerine tırmanan olaylar, Kürt-Türk çatışması şekline bürün-

dü. Günler süren olaylarda, Kürtlere ait ev ve işyerleri saldırıya uğradı, birçok kişi yaralandı. Saldırı Altınova ile de sınırlı kalmayıp çevre ilçelere yayıldı.

Ölenlerin cenaze törenleri Türk bayraklı şoven gösterilere dönüştürüldü. "Altınova bizimdir, bizim kalacak!" diye slogan atan binlerce kişi, Kürtlere saldırıya geçti. Diğer illerden getirilen asker-polis takviyesine ve sözde artan güvenlik önlemlerine rağmen, Kürtlere dönük saldırıların önüne geçilmedi. Balıkesir Valisi Selahattin Hatipoğlu, "acıdan dolayı bazı taşkınlıkları hoş gördük" diyerek bu saldırılara göz yumduklarını ortaya koydu. Ve bir kez daha saldıranlar değil, bu saldırıya maruz kalanlar cezalandırıldı. Onlarca kişi gözaltına alındı, içlerinde kazayı yapan genç de dahil olmak üzere 19 kişi tutuklandı.

Yaşanan olayların ardından Ayvalık'a gitmek isteyen bir grup DTP'li milletvekinin önü, Balıkesir'de askerler tarafından kesildi ve girmelerine izin verilmedi. Buna karşın Balıkesir karayolu şoven gösteri yapan grup tarafından saatlerce trafiğe kapatıldı.

Kapatma davaları, mahkeme kararları ve şoven saldırılarla DTP ve Kürt halkı üzerindeki baskılar artıyor. Son olarak Hakkari'deki Aktütün karakoluna PKK'nin yaptığı baskın sonucu 15 askerin ölmesi, şoven gösteri ve kışkırtmaları yeniden hortlattı. Tam da "sınırötesi operasyon" için yeniden tezkerenin alınması gerekiyorken gerçekleşen bu olay, Türk ordusunun Irak'a girmesi, orada "tampon bölge" oluşturması üzerinden savaş çıkırtkanlığını arttırdı. PKK'nin bu saldırıyı halktan destek almadan yapamayacağı söylenerek Kürt halkı bir kez daha hedefe çakıldı.

Asker cenazelerinin şoven gösterilere dönüştürüldüğü, Kürt-Türk çatışmasının yeniden kışkırtıldığı bu günlerde "Halkların Kardeşliği" şiarını daha fazla yükseltmek, Kürt halkıyla omuz omuza bu saldırıları püskürtmekle karşı karşıyayız. Tüm devrimcilere, demokratlara düşen görev budur.

"Anadilimizde eğitim istiyoruz" kampanyası

2008-2009 öğretim yılının başladığı ilk gün, başta Kürt illeri olmak üzere Kürtlerin yaşadığı birçok yerde okul boykotları ve yürüyüşler yapıldı. Kürt Dil ve Eğitim Hareketi TZPKurdi tarafından "Edi Bes e! Em biz iman xwe perwerdehiy dixwazîn!" (Yeter Artık! Anadilimizde Eğitim İstiyoruz) kampanyası başlatıldı.

2008-2009 öğretim yılının başladığı ilk gün, başta Kürt illeri olmak üzere Kürtlerin yaşadığı birçok yerde okul boykotları ve yürüyüşler yapıldı. Kürt Dil ve Eğitim Hareketi TZPKurdi tarafından "Edi Bes e! Em biz iman xwe perwerdehiy dixwazîn!" (Yeter Artık! Anadilimizde Eğitim İstiyoruz) kampanyası başlatıldı.

TZPKurdi, her sokak, mahalle, köy ve şehirde Kürt dil grupları ve meclisleri oluşturma, her Kürt evini bir Kürt okuluna dönüştürme çağrısı yaptı. Çocukların "Yeter artık! Anadilimizi İstiyoruz!", "Dilsiz Yaşam Olmaz!" dövizleri ile yürüdüğü ve ailelerinin de destek verdiği yürüyüşler, zılgıt ve sloganlarla sürdü. Bu kampanyaya İHD ve Eğitim-Sen şubeleri başta olmak üzere birçok sendika ve dernekten de destek geldi.

Bu kampanya kapsamında DTP'li milletvekilleri de TBMM'de Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerdeki okullarda "Kürtçe eğitim" verilmesi için yasal değişikliklerin yapılmasını talep edecekler. Ayrıca Ekim ayında meclis kürsüsünden Kürtçe konuşarak kampanyayı destekleyecekler. Okul boykotları ve sokakta Kürtçe dersler vermek gibi etkinlikler yapan TZP üyeleri de DTP Meclis Grubuna davet edilerek kürsüde Kürtçe konuşmaları sağlanacak.

Yolsuzluk, kapitalist sistemde burjuvazinin üzerine giydiği gömlektir. Kapitalist sistemin her kurumu bu gömleği giyer. Azami karı elde etmek için yoğun işgücü sömürsünün yanısıra, her türlü hırsızlık, sahtekarlık vb kirli işler, onların ayrılmaz parçasıdır, yaşam biçimidir.

Yolsuzluk, son günlerin yine başlıca gündemi oldu. Burjuva kliklerin dalaşında ortaya dökülen kirli ilişkilerin bir parçası da yolsuzluklardı. Başbakan Erdoğan ile Doğan Holding arasında yaşanan sürtüşmede, AKP ile CHP arasında süren kayıkçı dövüşünde, yolsuzluklar baş sırayı aldı. AKP milletvekili Şaban Dişli ve Deniz Feneri yolsuzluğu üzerinden AKP'yi sıkıştıran CHP'ye, AKP'den karşı hamle gecikmedi. Yol-iş sendikasında yaşanan yolsuzluğu gündemleştirerek, Bayram Meral üzerinden CHP'ye yüklendi. Denetleme Kurulu'nun 17 Temmuz 2008 tarihli raporu, Türk-iş'e bağlı Yol-iş sendikasının eski başkanı Fikret Barın ve yönetim kurulu üyelerinin sendika olanaklarını bireysel çıkarları doğrultusunda kullandıklarını belgelerle açığa çıkardı. Çıkan bu yolsuzluk üzerine 7-8 Eylül'de olağanüstü genel kurul yapıldı ve yolsuzluk batağına saplanan F. Barın ve yönetimi seçimi kaybetti.

Eski Yol-iş başkanı F. Barın, ayda net 9 bin YTL maaş alıyordu. Yönetim Kurulu üyelerinin maaşları ise 8 bin YTL idi. Başkan ve Yönetim Kurulu üyelerinin yılın 365 günü Ankara dışında görevdeymiş gibi "tam harcırah" aldıkları da belirlendi. Hırsızlık bununla da sınırlı değildi. Sendika ağaları, işbirlikçiliği yol edindikleri gibi, sendika kasasını hortumlamayı da yol edinmişler. Kredi kartı, kişisel telefon faturaları, kooperatif evlere yaptırdıkları banyo dolabı, vestiyer gibi özel harcamaları da avans adı altında sendika kasasından ödemişler. 2007'de bir firmaya dört fatura karşılığında KDV dahil 88 bin 736 YTL ödendiği halde sendikaya hiçbir mal girişi yapılmadığı saptandı. Sendika ile hiçbir ilgisi olmayan kişilerin kooperatif taksitlerinin ödendiği, Yönetim Kurulu'nca 6 milyon 300 bin dolara İstanbul Zeytinburnu'nda alınan arsanın, gerçek bedelinin 4 milyon 750 bin dolar olduğu belirlendi. Yine sendika kasasından üyelerle hiçbir ilgisi olmayan spor salonlarının yapımına harcamalar yapılmış. Alınan şapkaların tanesine 2.87 YTL ödendiği, oysa aynı şapkaların piyasada 0.9 YTL'ye satıldığı belirlendi. Ayrıca sendika ağaları dört aylık ücretleri tutarında ikramiye, izin parası ile yüksek miktarda "temsil ödeneği" de almışlar.

AKP, fırsat bu fırsat diyerek CHP'li Bayram Meral'in dosyasını ortaya serdi. Meral'in milletvekili

Sendikalarımıza sahip çıkalım!

Mücadele aracımız olan sendikalar, işbirlikçi sendika ağalarının ne arpalıkları, ne de milletvekili seçilmek için kullandıkları bir atlama taktası olmalıdır. Sendikalarımızı bu denli rahatlıkla soyup soğana çeviriyorlarsa, bizim sendikalarımıza yeterince sahip çıkmayışımızdandır. Biz onları denetlemezsek, onlar da TİS'leri satar, sendikaların kasalarını boşaltırlar. Taban denetlemeyince, hesap vermez, babalarının çiftliği gibi at koştururlar. Bu bürokrasiyi parçalamak bizim elimizde!

olmadan önce başkanlığını yaptığı Yol-iş'ten oğluna 5 bin YTL maaş bağlattığı, işçilerin parasıyla 120 bin YTL'lik araç aldığı vb. piyasaya sürüldü. Oysa B. Meral'in böyle bir araba aldığı yıllar önce basına sızmıştı. Meral, oğluna maaş bağlattığı iddialarına, Yol-iş'le yaptığı 5 yıllık uzman danışmanlık sözleşmesini göstererek, 5 bin YTL değil 3 bin 730 YTL ücret ödendiğini ve sözleşmenin sona erdiğini açıklayarak yanıt verdi. Ayrıca eski Türk-İş başkanı Salih Kılıç'a da Yol-iş'ten 5 bin YTL üzerinde maaş bağlandığını belirtti.

Sendikayı kendi çıkarları doğrultusunda kullanan, sendika üzerinden servet edinen bir çok sendika ağası bulunuyor. Bunların başında Türk-Metal Başkanı Mustafa Özbek geliyor. Türk-Metal sendikasının 32 yıldır değişmez başkanı olan faşist M. Özbek, tv kanalı, oteller, gaz dolum tesisinin yanı sıra, onlarca gayrimenkule sahip. Ayrıca Cumhuriyet gazetesinin de yüzde 40'lık hissedarı. Türk-metal sendikasının yatırımları 1 milyar doları aşmış durumda. DİSK Başkanı Süleyman Çelebi, "sendikacılar içerisinde Miami'de evi olanlar var" demişti. Bu sendikacının, Çimse-iş eski başkanı Tamer Eralan olduğu açığa çıktı. Hatırlanacağı gibi Zonguldak'ta evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülen eski Türk-iş Genel Sekreteri ve Genel Maden-iş sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizler "jaguarlı sendikacı" olarak tarihe geçmişti.

Bunlar açığa çıkan isimlerin birkaçı. Bugün Türk-iş yöneticileri de en az bunlar kadar sendikaların kasasından palazlanıyorlar. Sınıfa yaptıkları ihanet ve işbirliği, sattıkları TİS'ler, aç gözlerini doyurmuyor, sendikaların birikimini hortumluyorlar.

Parti ve sendika, sınıfın olmazsa olmaz iki temel örgütüdür. Sendikalar sınıfın eğitim ve mücadele okulları olduğu gibi, en kitlesel örgütlendiği araçlardır. İşçi sınıfının örgütü olan sendikalar, sınıfın haklarını

korur, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmenin mücadelesini verir, kapitalizmi yıkmaya teşvik ederler. Ama bunları yapabilmesi için öncelikle sınıf sendikacılığı zemininde olması, işçi ve emekçilerin çıkarına hizmet etmesi gerekir.

İşçi sınıfının ağır bedeller ödeyerek kurduğu bu örgütler, yani sendikalar, ne yazık ki, işbirlikçi sendikacılar vasıtasıyla burjuvazinin hizmetine sunulmuş durumdadır. Öyle ki, seçimlerde düzen partilerinin oy deposu olarak görülürler. Hükümetlerin adeta bir koluymuş gibi hareket eden konfederasyonlar yaratırlar. Nasıl ki bugün Hak-iş ve Memur-sen AKP hükümetinin şubesiymiş gibi hareket ediyorsa...

Türk-iş'in tarihi ise, işbirliği ve ihanet tarihidir. Türk-iş, Amerikan tipi gangaster sendikacılığın ülkemizdeki uzantısıdır. 12 Eylül darbesinden sonra tüm sendikalar kapatılırken, Türk-İş'in açık bırakılması ve genel sekreterinin cuntaya bakan olması da, işbirlikçi sendikacılığının tescilleyen bir durumdur. Türk-İş, 12 Eylül yıllarında faşist korporasyon sendikacılığının temsilcisi olmuştur. Sonraki yıllarda ise, "mücadeleci sendikacılık" çağının bittiği, "çağdaş sendikacılık" döneminin başladığı demagogilerine uygun bir çizgi izlemiştir. Türk-İş başkanları da hem sattıkları TİS'lerden para ve hediyeler kazanmış, hem de şirketler kurup ticaret yapmışlardır. Yaşam ve düşünüş olarak onlar artık burjuvadır. Saltanatlarını sürdürmek için yukarıdan aşağıya doğru bürokratik bir sistem kurarlar. Kendine yakın isimleri şube başkanlığına getirip, temsilciler atarlar. Elbette bütün bu bürokrasiye, baskıya ve dayatmalara direnen, sınıfın çıkarlarını savunan az sayıda da olsa sendikacılar çıkmıştır.

Sonuç olarak, bu sendika ağalarını burjuvazi yarattı. İşçi sınıfının mücadelesi ve örgütlülüğüyle burjuvaziye sıkıştırmaya başlaması, onu yeni önlemler almaya yöneltti. Bunlardan biri de işçi sınıfı içinde ayrıcalıklı bir tabaka yaratarak "işçi aristokrasisi"ni oluşturmaktır. Başlangıçta mücadele okulu olarak ortaya çıkan sendikaları da bu ayrıcalıklı kesim aracılığıyla yozlaştırmaya başladı. Sendikal bürokrasisi oluşturarak, yönetimleri satın alarak işbirlikçi sarı sendikacılığı yarattı. Aradan geçen yıllar boyunca, bu konuda önemli mesafeler de katetti.

Sendikalar kimin hizmetinde

Şimdi burjuvazi, kendi yarattığı bu sendikacı ti-polojisini kullanarak, işçi sınıfının mücadele aracı olan sendikaları karalamaya, işçileri sendikalardan uzak tutmaya çalışıyor. İşbirlikçi sendikalar şahsında işçi ve emekçilere, "sendikalara üye olmayın, sendikalarda örgütlenmeyin, bakın sizi sömürüyorlar" diyor. Örgütlediğimiz işyerlerinde, fabrikalarda, aynı söylemlerle karşılaşıyoruz. Patronlar, "sendika başkanları arabalara, katlara sahip, sizin aidatlarınızla krallar gibi yaşıyorlar" diyerek sendikalarda örgütlenmemize engel olmaya çalışıyor. Sendikalar gibi temel örgütlenme aracımızı tümünden elimizden almaya kalkıyorlar.

Sendikalarımıza sahip çıkalım

Mücadele aracımız olan sendikalar, işbirlikçi sendika ağlarının ne arpalıkları, ne de milletvekili seçilmek için kullandıkları bir atlama tahtası olmalıdır. Bütün bu duruma "vahvahanmayı", "kahretmeyi" de artık bırakmalıyız! Sendikalarımızı bu denli rahatlıkla soyup soğana çeviriyorlarsa, bizim sendikalarımıza yeterince sahip çıkmayışımızdandır. Bir çoğumuz üye olduğumuz sendikanın nerede olduğunu bile bilmiyoruz. Böyle bir durumda, "ya bu sendikacılar da..." demeye hakkımız var mı? Biz onları denetlemezsek, onlar da TİS'leri satar, sendikaların kasalarını boşaltırlar. Taban denetlemeyince, hesap vermez, babalarının çiftliği gibi at koştururlar. Bu bürokrasiyi parçalamak bizim elimizde!

Konfederasyon başkanlarının ne kadar maaş aldıklarını bilmiyoruz. Ürpertici rakamlar ortalıkta dolaşıyor. O zaman sendikaların mali denetimi üyeleri tarafından yapılmalı. Üyelerin sendikanın mali durumunu bilme hakkı vardır. Dolayısıyla gelir giderler aylık raporlar biçiminde üyelere sunulmalı. Tüm harcamalarda üyelerin onayı alınmalı. Tabanın onayı olmadan yapılan harcamalara karşı tüzükte cezai yaptırım maddesi olmalı. Sendika genel başkanlarının, konfederasyon başkanları ve yönetiminin maaşları en fazla maaş alan işçinin maaşını geçmemeli. Yöneticiler, seçimden seçime değil, işçilerin çoğunluğunun istemi üzerine görevlerinden geri alınabilmeli. Bu doğrultuda tüzükte maddeler olmalı.

Elbette tüzüğe bu maddelerin koyulması, yeterli değildir. Bunlar olmalı ama bunların işletilmesi esasen tabanın denetiminden geçer. Taban denetlemezse, bu maddeler yine kağıt üzerinde kalır.

Burjuvazi, yarattığı işbirlikçi sendikacılar şahsında sendikalarımızı karalıyor, bize de "sakın sendikalara gitmeyin, oralarda örgütlenmeyin" diyor. "Örgütlenmeyin ki sizi iliklerinize kadar sömürelim" diyor. Sınıf tavrı koymamıza tahammül etmedikleri gibi, örgütümüzü de yok etmeye çalışıyorlar. Burjuvazinin bu saldırısına karşı, sendikalarda örgütlenme atağına geçmeliyiz. Sendikasız işyeri kalmamalı. Mücadelemizi tek tek işyerlerinden çıkarıp, sınıfın genel mücadelesine dönüştürmeliyiz. Kapitalizmi hedefe çakmalıyız.

Koltuklara kene gibi yapışan bu asalak takımını da, oralardan söküp atmamız. Onlara ve beslendikleri kapitalist sisteme karşı örgütlü mücadelemizi yükseltmeliyiz.

Devrimci işçiler sendika yönetimine!

HSGP'den "Sağlıkta Ölüm Kanunu"nu protesto

"Herkese Sağlık Güvenli Gelecek Platformu" 22 Eylül'de yaptığı yürüyüş ve basın açıklamasıyla 1 Ekim'de yürürlüğe giren GSS Kanunu'nu protesto etti.

Belediye-İş Sendikası önünde toplanan yaklaşık 750 kişilik kitle, en önde HSGP pankartıyla yürüdü. Yürüyüşe PDD ve DSB de dövizleriyle katılım gösterdi. Yürüyüş sırasında sık sık "Herkese Sağlık Güvenli Gelecek", "Sağlık Haktır Satılamaz", "Savaşa Değil Sağlığa Bütçe", "Savaşa Değil Eğitime Bütçe", "Genel Grev Genel Direniş", "İşçi Me-

mur El Ele Genel Greve", "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek", "Yaşasın Sınıf Dayanışması" sloganları atıldı. İl Çalışma Müdürlüğü önüne gelen kitle, burada yapılan basın açıklamasıyla kanunun derhal iptal edilmesini istedi. Basın açıklamasının yapıldığı sırada, korteji kaldırıma doğru sürükleyen polis tavrına karşı bir gerginlik yaşandı ve polisin tavrı "Baskılar Bizi Yıldırılmaz" sloganlarıyla protesto edildi.

HSGP ayrıca 24 Eylül'de direnişteki DESA İşçilerine bir ziyaret gerçekleştirdi. Sefaköy'deki direniş yerine 50 metre kala sloganlarla yürüyen kitle, burada "5 YTL'ni Direnişçi İşçilerle Paylaş" kampanyası neticesinde toplanan 8 bin YTL'yi işçilere teslim ettiler.

12 Eylül'ün yıldönümünde protestolar

12 Eylül askeri faşist darbesinin yıldönümünde, Türkiye'nin birçok yerinde protesto gösterileri yapıldı. Başta İstanbul, Ankara, Adana, İzmir gibi illerde yapılan mitinglerin yanı sıra, diğer illerde de basın açıklamaları gerçekleştirildi.

14 Eylül'de örgütleyicileri arasında Proleter Devrimci Duruş'un da yer aldığı devrimci, demokrat kurumlar, İstanbul-Kadıköy'de bir miting gerçekleştirdi. "12 Eylül'den Erge-
nekon'a Kontrgerilla Dağıtılsın Darbeciler Yargılansın" talebiyle örgütlenen miting, kortejlerin saat 13'te toplanmasıyla başladı. Kortejin en önünde mitingin talebinin yer aldığı pankartın yanı sıra, 1980 öncesi ve 12 Eylül sonrası katledilen devrimcilerin fotoğrafları taşındı. Miting sırasında "Faşizme Karşı Omuz Omuza", "Faşizmi Döktüğü Kanda Boğacağız", "Darbeciler Halka Hesap Verecek", "Katil Devlet Hesap Verecek", "Yaşasın Halkların Kardeşliği" sloganları sıkça atıldı.

Proleter Devrimci Duruş pankartıyla mitinge katılan Proleter Devrimci Duruş okurları, komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş, İsmail Cüneyt, Osman Yaşar Yoldaşcan ve İsmail Cüneyt'in resimlerinin yer aldığı pankartı, ayrıca 12 Eylül darbesinin ardından işkencelerde ve çatışmalarda katledilen ihtilalci komünist militanlardan Selma Aybal, Songül Kayabaşı, Ataman İnce, Aslan Tel, Mehmet Ali Doğan fotoğraflarını taşıdılar. Kortejde sık sık "12 Eylül Darbecilerinden Hesap Soracağız", "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Kahrolsun Emperyalist Savaş", "Osman Yaşar Yoldaşcan Ölümsüzdür", "Ekim Şehitleri Ölümsüzdür", "Kurtuluş Devrimde Sosyalizmde" sloganları atıldı. Yürüyüş sırasında TİKB(B) militanları TİKB(B) imzalı "12 Eylül Darbecileri Yargılansın" yazılaması yaptılar. "Yaşasın TİKB (Bolşevik)", "Orak Çekiç Silah Yıldız Bayrağımız" sloganlarının atıldığı gözlemlendi.

Yürüyüş kolunun alana girmesinin bitmesine az bir zaman kala arama noktasında polisin kitleyi tahrik etmesi üzerine yaşanan çatışmada, polisler vapur iskelesine kadar taş ve sloganlar eşliğinde kovalanırken, polis bariyerleri denize atıldı. Yaşanan çatışmanın ardından, program saygı duruşuyla başladı. Saygı duruşundan sonra örgütleyici kurumlar adına yapılan açıklamada, darbecilerin yargılanması istendi. Ardından DTP milletvekili Sebahat Tuncel ve bir ana konuşma yaptı. Rojin, Grup Vardiya ve Kızılırmak grupları, müzik dinletisi verdi. Çekilen halayların ardından miting sona erdi. Mitinge yaklaşık 5 bin kişi katıldı.

İzmir'de DİSK'in örgütlediği miting ise, 13 Eylül tarihinde gerçekleşti. Birçok devrimci yapı, demokratik kurum ve sendikanın katıldığı mitingde, 12 Eylül'ün hala yargılanmadığına dikkat çekildi. Ankara'da yapılan mitinge ise 4 bin kişi katıldı. Adana, Diyarbakır, Mersin, Samsun ve Antalya'da da yapılan basın açıklamalarıyla 12 Eylül darbesi protesto edildi.

Bir üstyapı kurumu olarak EĞİTİM

“Maddi üretim araçlarını elinde bulunduran sınıf, aynı zamanda entelektüel üretim araçlarını da emrinde bulundurur.”(Marks)

Üstyapı kurumlarından biri olan eğitim, sınıfsal bir karakter taşır. “Sistemleştirilmiş bilgilerin aktarılması ve uygun yeteneklerin geliştirilmesi” olarak tanımlanan eğitim, sömürücüler tarafından kendi sistemlerini koruma, kollama ve güçlendirmede bir araç olarak kullanılır. Eğitimi kendi bencil çıkarları ve kar güdülerini doğrultusunda ve kitleleri baskı altında tutmak için düzenlerler. Sadece bu kadarla da sınırlı kalmaz, eğitimi bir toplumsal eleme aracı, sınıfsal ayrıcalıkları güçlendirecek bir silah haline getirirler.

Sınıflı toplumlarda iki tür eğitim vardır: Ezilen ve sömürülen kesimler için eğitim, ezen sömürücü sınıflar için eğitim. Sömürülen, ezilen, baskı altında tutulan halk, üzerine düşen görevi yerine getirmesi, egemen güçlerin kültürüne saygı göstermesi, boyun eğmesi için eğitilir. Sömürücü sınıflar ise, daha fazla kar elde edebilecek bilgi ve beceri ile donanmak ve halkın, “önlerinde saygıyla eğilmelerini sağlamak” için farklı bir eğitime ihtiyaç duyarlar.

Eğitimdeki bu farklılık, egemen sınıfların geniş emekçi kesimlerini cehaletin kör kuyusunda tutmak için bilinçli bir uygulamadır. Çünkü çok iyi bilirler ki, “... okuma-yazma bilmeyen politikanın dışındadır. Ona önce ABC öğretilmelidir. Bu olmadan politika olmaz. Bu olmadan yalnızca dedikodu, söylenti, masal, önyargı vardır, ama politika değil.”(Lenin)

İşte egemen sınıfların eğitimde temel hedefleri, geniş halk yığınlarını politikadan uzak tutmak, gerçekleri görmesini engellemek, böylece sömürü ve baskı rejimini ayakta tutabilmektir. Emekçi çocukların eğitimi yetersiz olduğu gibi, egemen ideoloji tarafından belirlenmiş, zehirlenmiştir. Öğretilen, onların tarihi, kültürü, ahlakı ve felsefi anlayışıdır. (...)

Emperyalizme bağımlı, orta düzeyde gelişmiş kapitalist bir sosyoekonomik yapıya sahip ülkemizde eğitim, işbirlikçi tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin ihtiyaçlarına göre belirlenir.

Emperyalizme bağımlılık, eğitimde de kendini gösterir. Üstün yetenekli gençlerin ve bilim insanlarının emperyalist ülkelere “beyin göçü” yaşanırken, emperyalist eğitim sisteminin ithali yapılır...

Müfredat programından eğitimcilerin tayinine, yönetim biçiminden disiplin cezalarına kadar her şey Milli Eğitim Bakanlığı ve müdürlükleri tara-

findan belirlenir. Ancak üniversite dahil ilk ve ortaöğretimde verilen eğitimin özü değişmez. Hükümet ve bakanlar arasında nüanslara rağmen eğitim, her zaman egemen sınıfların ihtiyacı ve istemleri doğrultusunda düzenlenir. Düzen partileri arasında en ateşli pazarlıkların MEB etrafında dönmesi de, burjuva kliklerinin gençliği ve eğitimi elinde tutma, böylece geleceklerini garanti altına alma çabasıdır. (...)

12 Eylül sonrası eğitimin içeriği de adına “Türk-İslam sentezi” denilen koyu gerici, faşist, şoven bir karaktere büründü. Bu içerik, eğitim alanına doldurulan gerici-faşist kadrolarla tamamlandı. Eğitimin amacı; “Türk milletinin bütün fertlerini, Atatürk inkılaplarına ve anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin milli, ahlaki, manevi, insani ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapacak hale getirmeye çalışmaktır” şeklinde formüle edildi.

Bu “amaç” doğrultusunda herşey “milli”leştirildi, neredeyse bütün derslerin başına “milli” ifadesi getirildi... Bu derslerde okutulan ırkçı faşist resmi tarih ve kültürü. Halklar arasında dostluk ve dayanışma yerine düşmanlık tohumları ekildi.

Din dersi “zorunlu ders” olurken, “eğitimde laiklik” olarak tanımlanan kendi ilkesini bile çiğnemekten geri durmadı. 1982 Anayasasının 24. Maddesiyle din eğitimi devletin güvencesine alındı.

12 Eylül, sadece “eğitimde laiklik” ilkesini çiğnemekle kalmamış, “bilimsellik” adına ne varsa kaldırıp atmıştır. Öyle ki biyoloji ders kitaplarında insanın yaradılışı Darwin’in “evrim teorisi” yerine Kuran’dan ayetlerle açıklanır olmuştur. Aynı yıllarda İmam Hatip Liseleri(İHL), yerden mantar bitercesine çoğaldı. Bu liseler; 80’li yıllarda astronomik bir sayıya ulaştı. Bu liselerin neredeyse yarısının yatılı eğitim verdiği göz önünde bulundurulursa, düşük ve orta gelirli ailelerin dini eğitim veren bu okulları tercih etmesinin, dinci gericiğin yayılmasında önemli bir etken olduğu anlaşılır.

İHL’lerin hükümetlere göre dağılımı şöyledir:

Adnan Menderes (1951-1959): 19
İsmet İnönü (1962-1963) : 7
Süleyman Demirel (1965-1971): 46
Bülent Ecevit (1974-1975) :29
Süleyman Demirel (1975-1978): 233
Bülent Ecevit (1978-1979) : 4
Süleyman Demirel (1979-1980): 36
Turgut Özal (1984-1989) :90
Mesut Yılmaz (1990-1992) : 23
Süleyman Demirel (1992-1994):12

Tansu Çiller (1994-1995) :13
Refahiyol Hükümeti(1995-1997): 97

12 Eylül sonrasında,1983 yılında yapılan bir değişiklik ile imam hatip lisesi mezunlarına üniversitede istediği bölüme girme hakkı tanındı ve bu mezunlar özellikle “kamu yönetimi”, “hukuk” gibi bölümleri tercih ettiler. Devletin yüksek bürokratlarını yetiştiren fakültelerde bu yığılma, gerici-faşist kadrolaşma çabası ve hazırlığının bir göstergesiydi. ’97 yılından itibaren meslek lisesi mezunlarının ÖSS’de aldığı puanlara ilave edilen ortaöğretim başarı puanının (0,3) ile, diğer lise mezunlarının ortaöğretim başarı puanının (0,8) ile çarpılması, meslek lisesi kapsamındaki İHL’li-lerin üniversiteye giriş oranını büyük ölçüde düşürdü. Bundan duyduğu rahatsızlığı her fırsatta yineleyen AKP hükümetinin ortaöğretim kurumlarını “tek çatı altında toplama”, “tüm liseleri eşitleme” adı altında İHL’nin önünü açma çabası halen sürüyor.

Başta eğitim kurumları olmak üzere tüm toplum, dinci-gerici bir kuşatma altındadır. Bu rakamlar oldukça çarpıcıdır: Türkiye’de 67 bin okula karşılık 85 bin cami vardır. Doktor sayısı 77 bin iken, 90 bin din görevlisi bulunmaktadır. Buna karşın 200 bin öğretmen açığı söz konusudur. Türkiye’nin sadece 13 ilinde devlet tiyatrosu bulunurken, Kuran kursu 81 ilinde mevcuttur. Bu kursların toplam sayısı 3852, kütüphane sayısı ise 1435’dir. (Kaynak: Milliyet 24 Haziran 2007)

12 Eylül sonrasında daha da belirginleşen eğitimin gerici-faşist içeriği, yaşamdan soyut, ezberci yapısı, gelecek belirsizliği ve faşist baskılar; genelde öğrenci gençliği, özelde ise liseli gençliği iyice boğdu, nefes alamaz hale getirdi. Her yıl yapılan değişikliklerle eğitim adeta “yaz-boz taktası”na döndü. “Öğrencinin devlete olan maliyetini azaltmak” için ortaya atılan ve “kolay sınıf geçme” esprisine dayanan sistem ile zaten çok yetersiz olan eğitimin içi iyice boşaltıldı, “diplo-

Eğitim kademelerine göre öğrenci başına yapılan harcama (ABD doları)

Ülkeler	İlköğretim	Orta öğretim	Yüksek öğretim	İlköğretimden Yük.öğretime
Çek Cum	2.791	4.779	5.711	4.489
Fransa	5.082	8.737	7.322	7.880
Yunanistan	4.595	5.213	4.521	5.135
Macaristan	3.841	3.692	5.607	4.326
İtalya	7.390	7.843	4.812	7.723
Meksika	1.694	1.922	4.834	2.128
Polonya	3.130	2.889	3.893	3.323
TÜRKİYE	1.120	1.808	4.231	1.527
OECD ortalaması	5.832	7.276	7.951	7.061

Kaynak:OECD Bir Bakışta Eğitim 2007 Raporu

malı cahiller" yaratıldı.

Bunların yanısıra kayıt parasından başlamak üzere, spor, yakıt, vb. her masraf, öğrenciden karşılanmaktadır. Okul araç ve gereçlerinin paralı olduğu eğitim sisteminde, hala "öğrencinin devlete olan maliyeti"nden yakınılmakta, tümünden paralı hale getirmeye çalışılmaktadır. Bütçeden üretime hiçbir katkısı olmayan "asalak" askeri harcamalara milyarlarca dolar ayrılırken, eğitime ayrılan pay iyice kısılmaktadır. İşçi ve emekçi kesimlerin vergileriyle oluşan bütçeden eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlar yerine Diyanet İşleri'ne, savunmaya ayrılmakta; emekçi çocuklarının eğitim hakları ise, adım adım gaspedilmektedir.

2008 yılında Milli Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçe, Gayri Safi Milli Hasıla'nın yüzde 3.2'sidir. Artan öğrenci sayısı, derslik açığı, araç-gereç yetersizliği, eğitimin niteliğinin yükseltilmesi, öğretmen açıklarının giderilmesi ile düşünüldüğünde, ayrılan bütçenin ne denli yetersiz kaldığı ortadadır. MEB Bütçesinin yüzde 67'si de, personel giderlerine ayrılmakta, eğitim yatırımları sistematik biçimde azalmaktadır.

Eğitim-Sen, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "2008 MEB bütçesinde harcamaların neredeyse tamamının zorunlu harcamalar olduğu, eğitimin niteliğini yükseltmek, laik, bilimsel, demokratik bir eğitim sistemi oluşturmak adına umut vermediği"ni belirtmiştir. Ve MEB bütçesinin milli gelire oranının en az yüzde 5 olması gerektiğini vurgulamıştır.

Elbette bütün bu yapılanlar, eğitimi tamamen paralı hale getirmek ve özelleştirmek içindir. Yükseköğretimde nasıl özel ve vakıf üniversiteleri teşvik ediliyorsa, ortaöğretimde de açıkça "parası olan okusun" denilmektedir. Sözkonusu olan eğitim olunca, tüm hükümetler bütçeden kaynak ayırmakta oldukça "cimri" davranmış, böylece paralı öğrenimin yolunu düzlemişlerdir. AKP hükümeti de bu yolu izlemektedir. Hem de öncekilerden daha pervasız bir şekilde. Bugün Türkiye, -grafikte görüldüğü gibi- kişi başına öğrenci harcamaları bakımından, hem diğer ülkelerin, hem de OECD ortalamasının çok çok altındadır.

(Yayınevimiz tarafından geçen yıl çıkarılan "Liseli Gençliğin Sorunları ve Örgütlenmesi" broşüründen alınmıştır)

Okullar Açıldı: Aynı Tas Aynı Hamam

Yeni eğitim ve öğretim yılı başladı. Yaklaşık 15 milyon öğrenci, eylül ayı başında ders başı yaptı. Tabi sorunlar da bununla birlikte yeniden gündeme geldi.

Eğitim-öğretim dönemi bittiğinde sorunları okullar açılana kadar rafa kaldıranlar, servis ihalelerinde yaşanan olayları, Kürt illerinde çamur içinde okula gitmeye çalışan çocukları, inşaatı bitmediği halde eğitime açılan okulları yeni gördüler.

Her yıl yeni uygulamalarla, eğitimi yaz-boz tahtasına çeviren Milli Eğitim Bakanlığı, bu yıla da zorunlu eğitimi 9 yıla çıkartma kararıyla başladı. Anaokulu da zorunlu eğitime dahil ediliyor. 5-6 yaşındaki körpecik beyinler, gerici bir tarzda eğitime başlıyor.

İşin ekonomik boyutu ise had safhada. Okullarda kayıt parası alınması, bizzat Milli Eğitim Bakanı'nın ağzından yasaklanmış olmasına rağmen, semtine göre 50 YTL'den başlayarak 2-3 bin YTL'ye kadar çıkıyor. Ayrıca her okul, ayrı üniformaları, eğitim setlerini, kitap listelerini zorunlu olarak ailelere dayatıyor. Okul müdürleri anlaşmalı oldukları yayınevlerinin ya da kırtasiyelerin listelerini verip, bunların üzerine yüzde 100'e varan karlar katarak satıyorlar. Aileleri de bunları almaya şart koşuyorlar, aksi halde çocuğu okula almayacaklarını gayet rahat bir şekilde söyleyebiliyorlar.

Dönem başında bir ailenin bir çocuk için gideri, 400-500 YTL'yi buluyor. Okul kademesi arttıkça bu masraf daha da katlanıyor. Keza, dönem içinde ailelerden masrafların karşılanması için Eğitime Katkı Payı adı altında her ay haraclar alınıyor. Bu katkı paylarını, ödediğimiz her elektrik, su, telefon ve doğalgaz faturalarında, aldığımız her temel ihtiyaç maddesinde kestikleri halde, bir kat daha istiyorlar.

Okullarda yaşanan servis ya da kantin ihaleleri de, bu öğretim yılının gündemine oturdu. Bağcılar'daki bir ilkokulda servis şoförlerinin öğrencilerin gözü önünde birbirlerini kurşunlamaları, nasıl bir karın olduğunu ortaya koydu. Servis ihalelerinde dönen yüksek meblağlara rağmen, çocukları taşıyan minibüsler, hurdaya çıkabilecek türden oluşuyor. Servis şoförleri genelde ikinci iş yapıyorlar ve çocukları bir an önce evlerine bırakarak ikinci işe gitmeye çalışıyorlar, bu da ölümlü kazalara neden oluyorlar.

Bu öğretim döneminde yaşanan en önemli sorun ise, okulların birçoğunun inşaat halinde iken açılması oldu. Çocuklar çamurun, pisliğin içinde "eğitiliyor"lar. Yıllardır bitmeyen okul tamiratları, inşaat sektörüne katkı haline getiriliyor ve masrafları da velilerin sırtına yıkılıyor.

Kılık kıyafetin serbest bırakılması projesi, bu yıl da gündeme geldi. Çocuklar arasındaki eşitsizliği ortaya çıkaracak bu projeye göre, artık isteyen istediği kıyafetle okula gelebilecek. Gelir durumuna göre çocukların bir kısmı iyi giyinirken, önemli bir kesimi, ellerinde olanla idare edeceğinden, o yaşlarda sınıfsal farklılığın sıkıntılarıyla daha fazla yüz yüze gelecekler.

Okulların açılmasıyla birlikte "zorunlu din dersi" tartış-

maları da başladı. Geçen yıl Alevi bir ailenin AİHM'e yaptığı başvuru sonucunda alevlen tartışma, devletin bu konuda adım atmamasıyla sürüyor. Bu yıl ders kitaplarının içeriğinde değişiklikler yapan Milli Eğitim, sunnileştirme politikasından da vazgeçmiyor.

Sosyal derslerde 1980 sonrası gelişmeleri de içine alan Milli Eğitim, 12 Eylül askeri faşist darbesini, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasını, bu kitaplara koymuş. Devlet tarafından yapılan katliamlar ve darbeler övülerek çocuklar, şimdiden bu yöne kanalizasyon edilmeye çalışılıyor.

Öte yandan okullarda öğretmen açığı devam ediyor. Milli Eğitim Bakanlığı 10 bin öğretmen ataması daha yaptı. Ama yaklaşık 100 bin öğretmen açığı var. Ataması yapılan öğretmenler sözleşmeli statüde çalışacaklar. Bu da eğitimde var olmayan kalitenin daha da kötü seviyelere düşmesi demek. Verdiği derse göre ücret alacak olan sözleşmeli öğretmenler, geçim derdi için her derse saldırırken, genel geçer şeylerle dersi idare edecekler ve verimsiz çalışacaklar.

Okullardaki laboratuvar, kütüphane, sportif alanlar vb. açıklar hala giderilmiş değil. Durmadan okullar yapılıyor ama adeta hapishane tarzında. Maksat öğrencilerin kaçmasını engellemek ve devletin disiplinine tabi tutmak.

Üniversiteler ise Eylül ortasından itibaren açılmaya başladı. Açılır açılmaz da harçlara yüzde 7-8 oranında zamlar yapıldı. Öğrencilerin birçoğu ne kadar ücret ödeyeceğini bile bilemeden gittiler okullarına.

Geçen yıldan kalan disiplin uygulamaları devreye sokularak, okuldan siyasi görüşlerinden dolayı atılan devrimci öğrencilerin okullara başlaması engelleniyor. Kayıt büroları önünde stant açan devrimci öğrenciler gözaltına alınıyor.

Yeni kayıtlarla birlikte üniversitelerdeki yüklenme artmış durumda. Devlet yurtlarında yer bulamayan öğrenciler, özel yurtlara yönlendirilerek gericiilerin sahasına atılıyorlar. Geçen yılı "laik-anti laik" cenderesi içinde, Ergenekon tartışmaları içinde geçirmeye zorlanan ve buna yedeklendirilmeye çalışılan üniversite öğrencileri, yeni sorunlarla karşı karşıya.

Kısaca eğitimin durumu böyle. Devlet adeta "bizde değişen bir şey yok" derken topu ailelere atıyor. "Sorumluluk devlette değil, çocuklarını okutmayan ailelerde" açıklamalarıyla, yaşanan cehaleti, işçilerin ve emekçilerin üzerine yıkıyor.

Sağlıkta, eğitimde, temel ihtiyaçlarımızda, bizi yıkıma mahkum edenler, bir yandan rantlarını büyütürken, bir yandan da nutuklar atıyorlar. Onların bu nutuklarının ne kadar yalan olduğunu okullar açılır açılmaz bir kez daha gördük. Görmemiz gereken bir başka şey ise, eğitimdeki ve toplumun her alanına yansıyan eşitsizliğin ancak mücadele ile çözüleceğidir. Okulların açılış günlerinde ailelerin yükselen tepkileri ve bunu yer yer eyleme dökmeleri, umut vericidir. Öğrenci, öğretmen, veli dayanışmasını geliştirmeli, parasız, bilimsel, demokratik eğitimin yaşama geçirmesi için mücadeleyi yükseltmeliyiz.

Emperyalizmin yarattığı çelişki: BİR TARAFTA AÇLIK, BİR TARAFTA OBEZİTE

Geçen ay 19 yaşındaki Dila Kurt'un, İstanbul Polonezköy'deki Dr. Muzaffer Kuşhan'a ait zayıflama tesisinde ölmesinden sonra, Sağlık Bakanlığı, tesisin ruhsatsız olduğunu açıklayarak işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Bu tesis ki ünlülerin uğrak yeridir ve her tarafta reklamları yapıldığı için bilmeyen yoktur. Böyle bir tesisten bakanlığın haberinin olmaması mümkün müdür? O halde neden göz yumuldu? Zayıflama merkezlerinden, masaj merkezlerine güzellik merkezlerinden saç ekim merkezlerine yüzlerce tesisin hala ruhsatsız olarak çalıştığını bakanlık bilmiyor mu? Hatta ruhsat işlemleri tamamlanmayan onlarca poliklinik bile faaliyet halindedir. Hele de "Genel Sağlık Sigortası Yasası"nın yürürlüğe girdiği günlerde, bu tür "sağlık skandalları" ile daha çok karşılaşacağız. Ancak biz bu yazıda konunun başka bir yönü üzerinde duracağız. Dila'nın ölümü, obezite(aşırı şişmanlık hastalığı) konusunu ve "zayıflama çılgınlığı"nı yeniden gündeme getirdi.

Nedenlerine girmeden önce, obezite nedir, her kilolu obez midir, bunun sınırı nedir, sağlığa zararları nelerdir bu konulara açıklık getirmek gerekiyor.

Obezite ve nedenleri

Obezite, vücutta aşırı yağ birikmesi sonucunda, yağ hücrelerinin hacminin ve sayısının artmasıyla oluşan aşırı ve kronik şişmanlık durumudur. Obezite, metabolik, biyokimyasal, fizyolojik, psikolojik, genetik, çevre gibi birçok etkenin birbirini etkilediği karmaşık bir süreçlerin sonucu oluşur. Aşırı kalori alımı ve aşırı hareketsiz bir yaşam bu zemin üzerine eklendiğinde, aşırı kilo alımını kaçınılmaz kılar. Kilo alımı devam ederken bir aşamadan sonra kontrolden çıkarak vücudun biyokimyasal ve metabolik yapısını bozar. Bu nedenle, obezite, öyle ha denince verilemeyecek kronikleşmiş bir aşırı kilo durumudur. Yani obizite tedavi edilmesi gereken kronik bir hastalıktır. Kişinin genetik ve biyokimyasal yapısından kaynaklanan obezlerin oranı, genel obezlerin içinde oldukça düşüktür. Hareketsiz yaşam ile aşırı, dengersiz ve sağlıksız gıda alımı ile oluşan ve vücudun metabolik yapısını bozarak kronikleşen obizite daha yaygındır. Bu yüzden beslenme ve yaşam tarzı, obezite için temel bir sorundur. Kaldı ki, genetik ve metabolik olarak obeziteye yatkın olan kişiler, uygun tedavi ve diyetle obeziteye karşı korunabilirler.

Obezitede genetik yatkınlık önemlidir. Bazı hastalıklar da obiziteye neden olabilir. Ancak, son yıllarda obez nüfusun her yaş grubunda hızla artması, bir anda değişen genetik yapıyla veya obeziteye yol açan hastalıkların bir anda patlama yapmasıyla açıklanamaz. Son yıllarda obezitenin hızla artmasının iki temel nedeni vardır; birincisi, hareketsiz bir yaşam tarzının yaygınlaşması, ikincisi

cisi ise yüksek kalorili aşırı besin tüketimidir.

Obezitenin tehlikesi

Kapitalistler bir taraftan aşırı yemeyi kışkırtırken, diğer taraftan da gençlere "sıfır beden" tığ gibi gençleri model olarak sunmaktadır. Bu yüzden de özellikle gençler arasında "zayıflama çılgınlığı"nı körüklemektedir.

Bu alanda çalışma yapan bilim insanları ve sağlıkçılar, evet "sıfır beden"i önermiyorlar ama obezitenin de sağlığa ciddi zararları olduğunu altını çiziyorlar.

Obezite, kalp damar hastalıklarının gelişmesine yol açan bağımsız bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir. Sigara da eklenince bu etkisi kat kat artmaktadır. Hipertansiyon, şeker hastalığı ve safra taşlarının oluşumuna yol açıp, romatizma ve eklem hastalıklarının ilerlemesine neden olmaktadır. Kötü kolesterolü artırırken, iyi kolesterolü düşürmektedir. Kanslerle obezite arasındaki ilişki de bilimsel olarak ortaya konmuştur. Yine şişmanlığın ömrü kısalttığı bilimsel olarak ispatlanmıştır.

Obezitenin daha birçok zararı vardır ve bilim her gün yeni zararlarını da ortaya koymaktadır.

Amerikan tarzı hareketsiz yaşam yayılıyor

Ülkemiz genç bir nüfusa sahiptir. Gençlik demek hareket ve enerji demektir. Ya da en azından geçmişte öyleydi. Çünkü bizim gibi genç nüfusa sahip bir ülkede bile hareketsiz yaşam tarzı hızla yaygınlaşıyor.

Oyun alanları, yeşil alanlar hızla betonlaştırılıyor. Büyük şehirlerde sokaklar arabalarla dolmuş, kaldırımlar bile otopark haline getirilmiş durumda. Oyun alanları hızla yok olan çocuklar evlere kapatılıyor. Oyun alanları olsa bile aileler çocukları sokağa bırakmaya korkar hale geldiler. Çetecilik ve uyuşturucu, ilkokullara kadar inmesi nedeniyle endişelenen aileler, çocuklarını sınırlı oyun alanlarına bile indirmiyorlar. Bir de çocukların "daha iyi bir eğitime ulaşabilmeleri için" sınavdan sınava, okuldan dershaneye koşturmaları gerekiyor. Dersler de ona göre düzenleniyor. Her şey testlerde daha çok soru yapma üzerine kurulu hale getiriliyor. Bu ders yükü de çocukları masaya bağladığı için hareketsiz hale getiriyor.

Artık çocukların zevk aldığı şeyler de değişmiş durumda. Dayatılan "Amerikan yaşam tarzı" her birini televizyon ve bilgisayar bağımlılığı haline getiriyor. Arkadaşlıklar bile artık internet üzerinden

chatleşmelerle oluyor. Çocuklar sokağa çıktıklarında artık, oyun için boş bir arsa değil, boş bir internet cafe arıyorlar. 5-10 çocuk internet kafeye gidip internet üzerinden savaş oyunları oynuyorlar.

Yeni yaşam tarzı sadece çocukları değil, kadınları da vuruyor. Teknolojik gelişme ev işlerini hızla hafifletirken, kadınlar ev işlerinden boşalan zamanlarını değerlendirecek olanaklardan yoksun kalıyorlar. Tiyatro, sinema veya herhangi bir sosyal aktiviteye katılma imkanları çok sınırlı. Kadınları sosyalleştirecek ortamlar, spor alanları yok denecek kadar az. Geriye bedava ve ulaşılması bir uzaktan kumanda kadar yakın olan televizyon kalıyor. Kadın programları ve diziler kadınları da gün boyunca televizyon başına bağlayarak hareketsiz bir yaşam tarzının içine çekiyor.

Ülkede işsizlik yüzde 20'leri aşmıştır. İşsizlik, yaşlısı genci herkesi ya evine ya da kahvelere kaptıyor. Ülkemiz nüfusunda hareketsiz yaşam tarzı hızla yayılıyor.

Yüksek kalorili beslenmenin sonucu obezite

Obezite, yeni bin yılın en yaygın ve tehlikeli hastalığı olarak görülüyor. 21. yüzyılın en çılgın tezadı olarak emperyalist kapitalist sistemin çelişmesini en çarpıcı şekilde gösteriyor. Bir milyara yakın insan açlık içinde yaşamını sürdürmeye çalışırken, diğer taraftan da aşırı kalori yüzünden obezitenin pençesine yakalanan insan sayısının da 2030 yılında bir milyar 120 milyona çıkması bekleniyor.

Bu nasıl oluyor?

Bütün dünyada tarım ürünlerinin yüzde 75'i beş emperyalist tekelin denetiminde. Bu emperyalist tekeller, kendi ürettikleri ürünlere pazar yaratabilmek için yarı-sömürge ülkelerin tarımını ve emperyalist metropollerin orta-küçük üreticilerini yıkıma uğrattıyorlar. Bu tekellerin tek derdi azami kar elde etmek olduğu için, insan sağlığını hiç hesaba katmadan tarım alanına sürekli yeni teknolojileri sürüyorlar. Her yeni teknoloji, gıdaları insan sağlığına daha zararlı hale getiriyor. Ama bu emperyalist tekelleri ilgilendirmiyor. Onları ilgilendiren tek şey, daha fazla üretim ve daha fazla kar. Kar hırsıyla üretkenlik ve üretim hızla artıyor ve ambarlar ağzına kadar tarım ürünleriyle doluyor. Bunların bir an önce satılıp paraya dönüştürülmesi ve daha da fazla üretim yapılması gerekiyor. Oysa bu ürünlerin pazarı sınırlıdır. Çünkü dünyada emekçiler gittikçe daha da yoksullaşmaktadır. Diğer yandan insanlar ihtiyaçları kadarını yiyince doyarlar ve bundan daha fazla satamazsınız. Ama daha fazla satamazlarsa aşırı üretim krizine girerler. Bunun için, tarım ürünleri her gün farklı farklı gıdalarla ambalajlanarak korkunç reklam harcamalarıyla alım gücü olan in-

sanlara dayatılır. Bu da belli bir sınıra gelir ve satışlar durur. Artık insanların yaşam ve yeme alışkanlıklarını değiştirmek gerekir. Bunun için reklamlardan yiyeceklerin renkli dünyası bir yaşam tarzı olarak insanlara pompalanır. Sonra her köşe başına devasa büyük alış-veriş merkezleri kurularak reklamlardaki renkli yaşam tarzı insanların ayağına kadar götürülür. Artık belli bir alış-veriş merkezine gitmek, eşini ve çocuklarını götürmek bir prestij ve övünme meselesi haline getirilir. Tabi bu alış-veriş merkezlerinin en gözde mekanları fast-food restoranlardır.

Az da olsa alım gücü olanlar sürekli ama sürekli daha fazla yemeye teşvik edilirken, bütün bunlara rağmen tüketilemeyen yiyecekler depolarda çürütülür ve bir milyar civarında insan, alım gücü olmadığı için açlığı terk edilir. Afrika'da kenar mahallede Mc.Donald's açıldığını hiç duydunuz mu? Bilseler ki aç insanların cebinde tek bir kuruş var, onu da alabilmek için bin takla atacakları, o ısıtılı mağazaları, "özgür yaşamı" onlara da götüreceklerinden hiç kuşkunuz olmasın. İşte böyle oluyor bir tarafta açlar, bir tarafta aşırı şişmanlık hastalarının aynı anda olmaları.

Emperyalist sermaye karına kar katabilmek için alım gücü olan insanlara yemeyi bir yaşam tarzı olarak sunuyorlar. Bu yaşam tarzı tabi ki yaşamın ilk günlerinden itibaren dayatılıyor. Üç-dört aylık bebeklerin reklamları nasıl bir ilgiyle izlediklerine hepimiz tanık olmuşuzdur. Yaşı büyüdükçe bu ilginin giderek arttığını da biliyoruz. Bunu gıda devi tekeller de biliyor. Gıda tekelleri, bebek maması, meyveli yoğurt-süt, meyve suları, bisküvi, çikolata ve daha yüzlerce sağlıksız ve yüksek kalorili ürün ile bebek ve çocukları hedef kitle olarak seçmiş bulunuyorlar. Anne-baba istemese de çocuklar alınması için dayatıyor.

Çocuklar biraz büyüüp gençliğe doğru adımlarını atmaya başladıklarında, onlara hitap eden reklamların içeriği de değişiyor. Gençlerin hassas oldukları özgürlük, asilik, mertlik, paylaşımcılık, dostluk, sevgi gibi temalar içecek ve yiyeceklerle özdeşleştirilmeye ve buradan yeme duyguları kışkırtılmaya başlanıyor.

Tekeller ürünlerini sadece reklamlar aracılığı ile dayatmıyorlar. Her köşe başına kurulan alış-veriş merkezlerine çocukları-gençleri çekebilmek için eğlence merkezleri kurmayı da ihmal etmiyorlar. Okulların kantinleri fast-foot üzerine kurulmuştur. Televizyondan internete, dev alış-veriş merkezlerinden pıtrak gibi yayılan marketlere, sokaktaki kuruyemiş-çiden bakkala kadar her araç ve yer, gençlere dayatılan "ye iç yat" yaşam tarzının taşıyıcısı haline dönüşüyor. Hatta anne sütünün değerini en iyi bilmesi gereken sağlık kuruluşları aracılığı ile anne sütü yerine tekellerin bebek mamaları önerilebiliyor. Sağlıkçıları ve sağlık kuruluşlarını bu işe alet edebilmek için tekeller, rüşvet ve baskı gibi birçok yöntemi devreye sokmaktan da çekinmiyorlar.

İnsanlara kilo aldırın sadece hareket-sizlik ve çok yemek değildir. Yediklerimizin içeriği de biz fark etmeden sürekli de-

ğişmektedir. Yediğimiz gıdaların genetik yapılarıyla oynuyorlar ve sürekli hormon basıyorlar. Artık katkısız eski yiyecekleri bulmak imkansız hale gelmiş bulunuyor. Yiyeceklerin içeriğiyle bu derece ve denetimsiz bir şekilde oynayan tekeller, insanların hızla kilo almalarına neden oluyorlar.

İnsanların yeme alışkanlıkları tekellerin ürünlerini satın alıp tüketecek şekilde değiştirilmiş bulunuyor. Bu da obezitenin artan ve yaygınlaşan bir tehlike haline gelmesine neden oluyor.

Sonuç bir felaket

ABD'deki Tulane Üniversitesi Halk Sağlığı Okulu'nun yaptığı "Obezitenin Küresel Yüku" isimli araştırmada 106 ülkeden gelen verilerin incelenmesi sonucunda yapılan açıklamada; "2005'te insanlığın yüzde 23,2'si kilolu ve yüzde 9,8'i obez sınıfına giriyordu. Yani 396 milyon kişi obezdi. 2030 yılında obez sayısının 1.12 milyar olacağını tahmin ediyoruz. Kilolu insan sayısı ise 2 milyarı geçecek" denildi. Bu araştırmaya göre 2030 yılında insanların yüzde 58'i şişmanlık hastalığına yakalanacak.

ABD'de 1960'ta yapılmış bir araştırma daha var. 1980 yılında benzeri bir çalışma yapılmış ve bu iki tarih arasında obezitenin yüzde 25 arttığı saptanmış. 1996 yılında obezite konusunda yapılan çalışmada ise 20 yaşın üstündeki obezlerin, 50 yaş üstü obezlerden daha fazla olduğu görülmüş. Yani yeni genç kuşak içinde obezite hızla yayılıyor. Gençler arasında yapılan diğer araştırmalar da bunu gösteriyor. Dünyadaki 6-17 yaş grubundaki her 5 çocuktan biri aşırı kilolu. Son 30 yıl içinde obez çocukların sayısı iki kat arttı ve artmaya devam ediyor.

Bugün, 6 milyarlık dünyada yaklaşık 1 milyar kişi şişman, ki bunların 300 milyonu tedavi görmesi gereken 'klinik obez' denilen grupta yer alıyor.

Avrupa'da da obezite hızla yayılıyor: Avrupa'da her 100 erkekten 17'si, her 100 kadından da 21'i obez. Çin'de önümüzdeki 10 yıl içerisinde 200 milyon obez insan olacağı tahmin ediliyor. Sonuç olarak, araştırmalar gösteriyor ki, obezite son 20 yıl-

Fast Food, Obezite, Kapitalizm: Şişir Beni

Amerikan halkının en büyük sorunu haline gelmeye başlayan obezitenin sorumlusu kim? Yönetmen Morgan Spurlock, bu soruya bir cevap bulabilmek için kolları sıvıyor. 30 gün boyunca Mc Donalds dışında hiçbir yerden bir şey yemeyeceği ve içmeyeceği bir diyetle başlıyor. Üstelik kasiyerlerin "büyük seçim ister misiniz?" sorularına hayır demeyi de kendisine yasaklıyor. Diyetin başında oldukça sağlıklı olan Spurlock, 21. güne ulaştığında vücudundaki pek çok değer tehlike sınırlarını aşıyor. 1 aylık diyet sona erdiğinde ise 12 kilo almış, karaciğer değerleri bir alkoliğinkiyle aynı seviyeye ulaşmış, psikolojisi alt üst olmuş bir insan çıkıyor karşımıza.

Belgesel, milyon dolarlık reklam kampanyaları, daha çekici hale gelmek için hazırlanmış özel menüler, pazar araştırmaları gibi bir çok küresel silahla donanmış fast food endüstrisinin, insan sağlığı için ne kadar büyük bir tehlike olduğunu gözler önüne seriyor.

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi sitesinden 25.10.2004

dır olduğu gibi yayılmaya devam ederse 2236'ya gelindiğinde obez olmayan kimse kalmayacak.

Obezitenin sonucu ise birçok kronik hastalığa yakalanmak ve ölüm. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) verilerine göre obeziteye bağlı hastalıklar nedeniyle her yıl 300 bin kişi yaşamını yitiriyor.

Peki Türkiye'de durum nedir?

1972 yılında fast foot tarzı restoran sayısı 7 bin 500 civarındaydı. 1997 yılında 200 bini aşmış durumda. Bu gün için her alış-veriş merkezinin çatısında açılanları da eklediğinizde sayının kat kat arttığı kendiliğinden anlaşılır. Sonuç, son 20 yılda Türkiye'de çocuklar arasındaki obezite oranı yüzde 5'ten 3 kat artarak yüzde 15'e çıkmıştır.

Türk Obezite Vakfı tarafından 2001 yılında yapılan geniş bir araştırmaya göre, ülke nüfusunun yüzde 19'u fazla kilolu, yüzde 15.6'sı obez olarak tespit edilmiştir. Obezite sorunu kır-kent ayrımı yapmadan hızla yayılmaktadır. Kentli kadınların yüzde 27'si, kırsal alandaki kadınların yüzde 30'u, kentli erkeklerin yüzde 8'i, kırsal alandaki erkeklerin de yüzde 10.4'ü obezite hastalığından muzdariptir.

Biz yedikçe sermaye kazanıyor

Obeziteye neden olan fast-food tekelleri (McDonalds, Burger King, Pizza Hut, Coca Cola, Pepsi Cola vb) 2005 yılında 500 milyar dolar kazanmıştır. Bu rakam, Türkiye milli hasılasından bile fazladır. Ama sermayenin karları bu alanla sınırlı değildir. Önce şişmanlatarak para kazanıyorlar, sonra da zayıflatma faaliyetlerinden ve obezitenin neden olduğu hastalıkların tedavisinden. Aynı yıl, Amerika Birleşik Devletleri'nde obeziteye bağlı hastalıkların tedavisinden ilaç ve sağlık tekellerinin kazandığı para 112 milyar dolardır.

Tüm dünyada yapılan sağlık harcamalarının yüzde 7-9'u aşırı kiloların neden olduğu hastalıkları tedavi etmek için kullanılmaktadır.

Zayıflamak için doktora, spor ve güzellik merkezlerine, zayıflama ilaçları ve çaylarına, zayıflamak için kullanılan spor malzemelerine vb. harcanan paralar da milyar dolarları buluyor.

Biz obezlerin sayısının hızla artmasını bir felaket haberi olarak değerlendirirken, sermaye hem gıda sektöründe hem sağlık sektöründe, hem de artık bir sektör haline gelen zayıflama alanında, pazarının genişlemesinin sevincini yaşıyor.

Biz yiyoruz sermaye kazanıyor. Biz zayıflamaya çalışıyoruz yine sermaye kazanıyor! Bu kısır döngüyü kırmamızın tek yolu, tüketim kültüründen uzak durmak ve hareketli yaşamdır. Öte yandan "sağlıklı" olmayı da "sıfır beden" olarak algılamamak, zayıflama çılgınlığına kapılmaktır.

Kriz kapitalizmi vurdu!

Türkiye de krizden etkilenecek

Başbakan ve bakanlar

bir taraftan, burjuva ekonomistler bir taraftan ısrarlı bir biçimde Türkiye'nin krizden etkilenmeyeceğini söylüyorlar. En demokrat, en fazla "Ayşe Teyze"yi savuyor görünen ekonomi yazarları bile, ağır birliği etmişçesine aynı cümleleri sarfediyorlar: "Bize bir-şey olmaz!" "Bizim ekonomimiz güçlüdür!" "2001 krizinden ders çıkardığımız için bu defa ne yapacağımızı biliyoruz!" "Bizim ticaretimiz asıl olarak ABD ile değil, Avrupa ile!" "Bizim paramız değerlidir!"

Bu söylenenlerin hiçbirisi doğru değildir. Öncelikle Türkiye ekonomisi güçlü ve sağlam bir ekonomi değildir, olamaz da. Emperyalizme bağımlı yarı-sömürge bir ülkenin ekonomisinin sağlam ve güçlü olması zaten olası değildir. Türkiye'de de ekonomi, bağımlı olduğu emperyalist ülkelerin taleplerine göre şekillenmiştir. Ekonominin rakamlarının yüksek görünmesinin nedeni konjonktürelidir, geçicidir, gerçek bir ekonomiyle değil, MB'nin izlediği para politikalarıyla ilgilidir.

2001 sonrasında dünya genelinde ortaya çıkan para fazlası, akacak yer aramaya başladı. Türkiye gibi bağımlı ülkelerde, kısa dönemde yüksek kazanç elde edebilecekleri ortamın hazırlanmasını istediler. Üç önemli kapı açıldı bu paraya. Birincisi düşük kur-yüksek faiz politikası tam da onların istediği para politikasıydı. Bu koşullarda Türkiye'ye geldiler, borsaya ve devletin yüksek faizli kağıtlarına yatırım yaptılar. Büyük miktarda sıcak para aktı ülkeye.

2008 ortalarına geldiğimizde borsanın yüzde 70'i yabancıların elindeydi. İkincisi, 2001 yılında bankacılık sektöründe yaşanan iflaslar ve el koymaların

arkasından, bankacılık yasasıyla yapılan düzenleme, sektörü yabancı sermayeye açtı. Birçok

banka yabancı bankalar tarafından satın alındı, ya da yüksek oranlarda ortaklıklar kuruldu. Bu da önemli düzeyde yabancı sermayenin Türkiye'ye akmasına neden oldu. Böylece Türkiye'deki bankacılık sektöründe yabancı sermaye payı çok yüksek oranlara ulaştı. Hazine Müsteşarlığının tespit ettiği "piyasa yapıcı bankalar" kapsamında yer alan 12 en büyük ve etkili banka içinde yabancı sermayenin payı yüzde 60, Türkiye'deki tüm bankalar dikkate alındığında yabancı sermayenin payı yüzde 40-50 düzeyine yükseldi. Üçüncüsü, dizginsiz bir özelleştirme ve yabancılara gayrimenkul satışı başladı. Sayısız imar değişiklikleri gerçekleştirildi. Kimi yerde tarıma elverişli arazilerde yasadışı biçimde yabancı fabrikalar kuruldu (mesela Bursa-İznik'te kurulan Cargill fabrikası); kimi zaman kamu arazileri yabancıların otel-alışveriş merkezi projelerine yok pahasına tahsis

edildi (mesela Maslak'taki İETT arazisinin Dubai'li petrol şeyhlerinin önüne serilmesi). Erdemir demir-çelik fabrikasından Seydişehir alüminyumuna, Tekel'den Haydarpaşa tren garına kadar, emperyalistlerin göz koyduğu ve karlı olduğunu düşündüğü her alan yağmaya açıldı.

Bu süreç ve bu kadar sıcak para ve yabancı sermaye akışı, Türkiye'de görece bir refah dönemi başlattı. Türk parasının değerinin yabancı paralar karşısında yüksek olması, alım gücünü yükseltti. 2002 sonrasında ortaya çıkan "yalancı bahar" döneminde, ekonomik parametrelerde yükselme ortaya çıktı.

Ancak adı üstünde "yalancı bahar": Bu nedenle de kısa ömürlü ve sanal. Gerçekte ise ekonomideki dışa bağımlılık arttı.

Bu bağımlılık birçok cepheden kendini gösteriyor. Bu dönemde Türkiye'nin cari açığı hızla büyüdü, rekor seviyelere ulaştı. 2008'in ilk 6 ayında cari açık 27,3 milyar dolara yükseldi ve milli gelire oranı 7,4'e çıktı. Yoğun sıcak para girişi cari açığı artırıyor. Keza Türk parasının değerli olması da ithalatı, dolaşısıyla cari açığı artıran bir etki yaratıyor. Yüksek cari açığı finanse etmek için, daha fazla sıcak paranın girmesi, daha fazla özelleştirme yapılması, yani ülkeye yabancı sermaye akışının devam etmesi gerekiyor. Ancak dünyada ekonomik kriz giderek yayılırken, tüm dünyada likidite sıkıntısı artarken, Türkiye'ye yabancı sermayenin girmeye devam etmesi ihtimali yok. Tam tersine, yabancı sermayenin, krize giren kendi ülkesine geri dönmesi, Türkiye'den hızlı para çıkışlarının yaşanması çok daha büyük bir ihtimal. Sürekli sıcak para akışına ihtiyaç duyan Türkiye ekonomisinde, bu akışın kesilmesi bile oldukça önemli bir sorun iken, borsada yabancıların elinde olan yüzde 70 oranındaki sıcak paranın küçük bir bölümünün bile yurtdışına çıkmasının, nasıl bir deprem yaratacağını düşünmek zor değil.

Aslında, artık ülkeden sıcak para çıkışı başlamış durumda. Bu konuda henüz çok fazla rakam açıklanmıyor. Ancak bir taraftan devlet iç borçlanma senetlerinin piyasada gösterge kabul edilen bileşik faizinin yüzde 20'nin üzerine çıkması, bir taraftan da faiz artarken döviz kurunun da artması (yani TL'nin değer kaybetmesi) şu anda Türkiye'den sermaye çıkışı olduğunu kanıtıyor. Yabancı yatırımcılar, dövizlerini ararak ülkeyi terk etmeye başladılar yani.

Yabancı sıcak para ülkeye geldi, yüksek faiz ve yüksek borsa değerleri üzerinden büyük karlar elde etti, karlılık bitince de gitmeye başladı. Onlar kar ettikçe bizim hiç farketmeden cari açığımız, yani borçlarımız arttı. Onlar gittiği zaman, bu borçlar önümüze dikiyecek ve bizim cebimizden ödenecek.

Benzer bir durum bankacılık sektöründe de yaşanıyor. Türkiye'de ortaklığı bulunan ya da banka satın almış olan yabancı

bankalardan bazıları, kendi ülkesinde iflasla karşı karşıya (mesela Fortis). Ana bankaları krize girmiş olan Türkiye'deki bankalar, merkezin durumunu kurtarmak için kendi ülkelerine sermaye aktarmaya başladığında, bu yabancı sermaye çıkışı da Türkiye'deki krizi katmerlendirecek.

kanın yüzde 80'i de FED'in denetimine girmiş oldu.

ABD'de batan bankaların yarattığı zarar oldukça çarpıcı bir rakam oluşturuyor. Tek başına Lehman Brothers'in yarattığı zarar 650 milyar dolar civarında. Lehman dışında son bir yılda batan diğer tüm bankaların toplam zararı ise 600-700 milyar dolar arasında. Türkiye'nin ekonomik büyüklüğünün 660 milyar dolar olduğunu

söylersek, ABD'de sadece bankaların batmasıyla oluşan zararın ne kadar devasa bir miktar olduğu ortaya çıkar.

Bir başka devasa rakam işsizlik konusunda ortaya çıktı. ABD'de 2008 başından bu yana 2.2 milyon kişi işsiz kaldı. Sadece ağustos ayında 400 bin kişi işsiz kaldı. Özellikle Eylül ayında yaşanan şirket iflasları ve küçülmeleri, işsizliğin hızla yükselmesine neden oldu. Böylece ABD'deki toplam işsiz sayısı resmi rakamlara göre 9.4 milyona ulaştı. Sadece 9 ay içinde ortaya çıkan bu büyük artış, ABD'deki ekonomik dengelerin ne kadar hızlı bir biçimde bozulduğunun önemli bir göstergesi.

ABD halkı krizin faturasını ödemek istemiyor

Ekonomik krizi bütün şiddetiyle ekonomiyi sararken, ABD hükümetinin buna karşı bulduğu tek çözüm yöntemi, zor durumdaki şirketleri kurtarmaya dönük bir yardım paketi hazırlamak oldu. Eylül ayı ortasında hazırlanan bu paket, ABD'de yeni tartışmaların fitilini ateşledi. 700 milyar dolarlık paket Senato'da kabul edildi, ancak Kongre'nin alt kanadı Temsilciler Meclisi'nde 205'e karşılık 228 oyla reddedildi. Pakete hayır oyu verenler içinde Cumhuriyetçi Parti üyeleri çoğunluktaydı. Oylamanın sonucu, ABD'de bundan sonrasında ilişkin çok önemli iki noktayı işaret ediyordu.

Birincisi, Başkan Bush'un siyasi otoritesi kendi partisi üzerinde bile kalmamıştı. Paket Bush'un talimatıyla hazırlanmış, bu paketin ne kadar önemli olduğunun altı özellikle Bush tarafından kalınca çizilmişti. Bush, paketin kabul edilmemesi durumunda "ülkemiz uzun ve acı dolu bir resesyon yaşayabilir" diyerek destek istemişti. Desteğin verilmemesi, Bush yönetimine duyulan güvensizliği ifade ediyordu.

İkincisi, pakete verilen hayır oyları, ABD halkının taleplerini ve tepkilerini yansıtıyordu. Paket batmakta olan şirketleri kurtaracak, onlara krizi aşmaları için mali destek sağlayacaktı. Ancak sorun şuradaydı ki, paket için gerekli olan para, Amerikan işçi ve emekçilerinin cebinden çıkacaktı. Amerikan halkının ödediği vergiler, milyon dolarlık şirket CEO'larının, lüks yaşamlarını finanse etmede kullanılabacaktı. ABD ekonomisinin batmasının nedeni, o CEO'ların aldıkları riskli ve yanlış kararlar, onların kar hırsıydı. Şirketler, olanaklarının, sermayelerinin çok üzerinde değerlerde yatırımlara girişmiş, borçlar almışlardı.

Mesela Ocak ayı itibarıyla Lehman Brothers'in öz-sermaye/borç oranı 1'e 30'du. Bank of America'da bu oran 1'e 11, Goldman Sachs'da 1'e 22 idi. Öz-sermayelerinin 30 katına kadar borçlanan bankala-

rın yöneticileri yıllar boyunca ultralüks yaşamlar sürmüşlerdi. Ve bugün, onların bu yaşamlarını sürdürmeleri, şirketlerin hiçbir şey olmamış gibi

devam etmeleri için, şirket yöneticilerinin ikramiye

ve tazminatlarını bile güvence altına alıyordu. Ancak

bu arada, aldığı evin kredisini ödeyemeyen ortalama Amerikan ailesi için yardım paketinde hiçbir şey yoktu. ABD hükümeti tarafından hazırlanan bu 700 milyar dolarlık kurtarma planı, ekonomi tarihinin "aşağıdan yukarıya doğru" en büyük servet transferi olarak tanımlanıyordu. Yani "aşağıda" yaşayan Amerikan işçi ve emekçilerinin cebinden alınan dev bir servet, "yukarıdaki" şirket yöneticilerini kurtarmak için kullanılacaktı.

Bütün bu nedenler, ABD halkının bu pakete karşı büyük bir tepki duymasına neden oldu. İşçi ve emekçiler, pakete karşı öfkelerini çok çeşitli yöntemlerle ifade ettiler. Hükümet yetkililerine mektuplar yazdılar, radyo programları yaptılar, internet siteleri kurdular, telefonlar ettiler... Öyle ki Kongre üyeleri, ofislerinin mektup yığınlarından girilemez halde olduğunu söylemeye başladı. Ve eylemler yapıldı; ABD'nin her tarafında pakete karşı insanlar sokaklara döküldü ve krizin faturasını ödemek istemediklerini, krizin sorumlusu olan finans kuruluşlarının kurtarılarak hırsızlığın meşrulaştırıldığını, kitlelerin borçları için hiçbir çare düşünülmezken krizin sorumlusu şirketlerin ödüllendirilmesine karşı olduklarını ifade ettiler.

Bu tablo, kitlelerin tepkilerinin bu kadar büyümesi, Kongre üyeleri üzerinde ciddi bir seçmen baskısı anlamına geliyordu. Anketler 4 kasım tarihinde seçim yapılacak olan bölgelerin temsilcilerinin pakete hayır oyu verdiğini, 4 kasımda seçim yapılmayacak bölge temsilcilerinin ise pakete evet oyu verdiğini gösterdi. Seçimler bu kadar yakinken, kitle tepkileri Kongre'de, özellikle de Temsilciler Meclisinde yankı bulmuştu.

Aslında hepsi de paketin kabul edileceğini düşünerek bunu yapmışlardı. Sadece buna ortak olmak, istemiyorlardı. Tıpkı ülkemizde 1 Mart 2003 tezkeresinde olduğu gibi.

Ancak böylesi bir sonuç, Amerikan burjuvazisi tarafından kabul edilemez bir sonuçtu. Hemen acilen 850 milyar dolarlık yeni bir paket hazırlandı. Aslında yeni paket, eskisinden özel bir farklılık taşımıyor, küçük rütüşlerle kitlelerin tepkilerini azaltmayı hedefliyordu. Bu arada, hem Demokratlar, hem de Cumhuriyetçiler, parti yönetimleri tarafından sıkıya alınmıştı.

Hazırlanan ikinci paket, bu defa Temsilciler Meclisi'nden onay aldı. Ancak bu paketin krizi durdurmada bir faydası olmayacağı daha aynı gün açığa çıktı. Paketin onaylanmasının arkasından borsa yine büyük bir düşüşle kapandı.

Bir yıl kadar önce ABD'de konut sektöründe ve mortgage kredilerinde kriz başladığında, ABD hükümeti, burjuva ekonomistler ve emperyalist mali kurumlar, bu krizin geçici ve kolay atlatılır bir kriz olduğunu söylemişlerdi. Para politikalarındaki kimi düzenlemeler, faiz indirimleri vb ile kriz ortamının hızla değişeceğini, ekonominin düze çıkacağını söylüyorlardı.

Salt konut kredilerinde yaşanan krize bakarak yapılan bu tahminler tutmadı. Çünkü ABD ekonomisi çok daha ciddi, yapısal sorunlar yaşıyordu. Ve bu sorunların küçük faiz indirimleri, yardım paketleri vb önlemlerle atlatılabilmesi mümkün değildi. Öyle de oldu. Geçen bir yıl, ABD'de yaşanan krizin boyutlarının adım adım ortaya çıktığı, bu krizin dünyayı da teslim aldığıнын görüldüğü bir yıl oldu.

Wall Street'deki çöküş,

ABD ekonomisinin çöküşüdür

Kriz geçtiğimiz yıl başladığında, ilk olarak ABD'nin en büyük mortgage kredi şirketi olan Countrywide ve NovaStar Financial'i vurmuştu. Bir yıl içinde etkisi yavaş yavaş büyüdü. Eylül ayı ise, Amerika'yı bir taraftan İKE kasırgası, bir taraftan da kriz vuruyordu. Eylül ayında krizin etkileri bombardıman biçiminde bütün dünyanın üzerine yağdı.

8500 bankanın faaliyet gösterdiği ABD'de, 2007 yılının sonuna kadar 3, 2008 yılının eylül ayına kadar 11 banka kapandı. Böylece kriz nedeniyle kapanan banka sayısı 14'ü buldu.

ABD'de sayısı 2008 başında 5 olan yatırım bankaları, Eylül ortası itibarıyla tarihe karıştı. Önce Mart ayında FED Bear Stearns'ü batmaktan kurtardı ve 29 milyar dolarlık kredi borucunu devralması karşılığında JP Morgan'a bu bankanın hisselerini devretti. Eylül ortasında ABD'nin en büyük yatırım bankalarından Lehman Brothers iflas başvurusu yaptı. ABD yönetimi (diğer şirketlere yaptığıнын aksine) Lehman Brothers'i kurtarmak için hiçbir şey yapmadı, açıkça şirketin batmasına göz yumdu. Şirket piyasalarda da istediği krediyi bulamadı, kendisini satın almak isteyen başka finans kuruluşlarıyla da anlaşamadı. 158 yıllık tarihi olan bu dünya devine, 5 milyar dolar veren tek bir şirket çıkmadı. Ve Lehman battı. Aynı gün ABD'nin en büyük aracı kurumlarından Merrill Lynch, 50 milyar dolara Bank of America'ya satıldı. Zor durumda oldukları bilinen son yatırım bankaları Goldman Sachs ve Morgan Stanley ise, 22 Eylül'de FED ile bir anlaşma yaparak yatırım bankacılığı yapmaktan çekildiler; FED'in şemsiyesi (ve doğal olarak denetimi) altında mevduat toplayarak ticari bankacılık yapma izni aldılar. İki banka artık eskiden olduğu gibi yüksek miktarda borçlanıp riskli işlemler yapamayacaklar, ancak FED'in güvencesi altında mevduat toplayabilecekler.

ABD'nin en önemli finans kuruluşları da Eylül ayında şiddetli darbelerle yuvarlandılar. 7 Eylül tarihinde ABD'de iki dev mortgage şirketi Fannie Mae ve Freddie Mac yönetimlerine el konuldu. Bu, ABD tarihinin en büyük devlet müdahalesiydi. Ay ortasında ABD'nin en büyük sigorta şirketi AIG yalpalamaya başladı. 1 trilyon doların üzerinde aktif değeri bulunan ve pekçok şirketin yaslanmış olduğu (Çin'le de ilişkilerin merkezinde duran) AIG'i kurtarmak için FED 85 milyar dolarlık kredi verdi. Bu kredi AIG'in batıklar kervanına katılmasını engelledi. Ancak ban-

Özelleştirmelere ara verilmiş (daha doğrusu özelleştirilecek fazla kaynak kalmamış) olmasından dolayı da Türkiye'ye yabancı sermaye girişinde ke-sinti yaşanacak, bu da cari açığın finanse edilemez hale gelmesinin unsurlarından bir diğeri olacaktır.

Zaten açıklanan rakamlar, Türkiye'ye doğrudan yabancı sermaye (başka bir ülkeye üretim tesisi kur-mak ya da bir üretim tesisini satın almak amacıyla gelen sermaye) girişlerinde, 2008 yılının ilk 7 ayında yüzde 39 oranında azalma olduğunu gösteriyor.

Ekonomide “yalancı bahar” dönemi bitti

Bütün bunlar, ekonomide son 6-7 yılda o çok övünme konusu yapılan rakamların sonuna gelindiğini gösteriyor. AKP hükümeti, kendi başarısını “ül-keye yabancı para çekmek” noktasından koymuştu, bu dönem artık bitiyor. Zaten bunlar sanal bir zen-ginlik yaratan sanal rakamlardı. Gerçek ekonomi ise, daha da kötü bir durumda.

Ekonomideki gerçek sağlamlık, dışarıdan ne ka-dar borç alındığı ile değil, üretimin ne kadar güçlü olduğu ile ölçülür. 2002-2007 yılları arasında Türkiye zenginleşmiş görünürken, üretim gücünü kaybetti. Yüksek Türk parası, ihracatı zorlaştırdı, ithalatı ko-laylaştırdı, yerli üretim ithalatla rekabet edemez hale geldi. İthalat artarken cari açık da arttı. Bu durumda, hem ihracat için, hem de iç pazar için üretim yapan hemen bütün alanlarda büyük yıkımlar yaşandı.

TOBB'un Eylül ayında açıkladığı verilere göre, 2008'in ilk 8 ayında binlerce işyeri kapandı, tüketici-lerin banka borçları enflasyonun 3 katı arttı, tüketici-lerin kullandıkları bireysel krediler ve kredi kartı borçlarının toplam tutarı yüzde 22.3 oranında artış gösterdi.

Türkiye açısından önemli bir üretim alanı olan otomotivdeki gerileme, ekonominin genel durumu konusunda önemli bir fikir veriyor. Otomotiv Sanayi Derneği'nin verilerine göre, 2008 yılı ağustos ayında otomotiv, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9.6, toplamda ise yüzde 12.9 oranında geriledi. Bu daral-manın artarak sürmesi bekleniyor. Türkiye'nin önemli otomotiv fabrikaları Tofaş ve Toyota, üretimi birer hafta durdurma kararı aldılar (Bayram tatilini de katarak işçilere iki hafta ücretsiz izin verdiler).

Üretiminin yüzde 70'ini AB ülkelerine ihraç eden Türkiye otomotiv sektörü, iç pazarda bir süredir dur-gunluk yaşıyordu zaten. AB ülkelerinde ise Temmuz ayında 1,2 milyon adet olan otomotiv pazarı, ağus-tos ayında 0.8 milyon adete indi. Bu rakamın daha da ineceği bekleniyor. Zaten Avrupa'daki otomotiv üreticileri de krizden etkilenmiş durumdalar. Renault, Avrupa'daki fabrikalarından toplam 2000 işçi çıkar-mayı planlıyor, bunların 900'ü Fransa'daki fabrikala-rından. Volvo'nun çıkarmaya hazırlandığı işçi sayısı ise 1000. Avrupa'da başka otomotiv fabrikaları da üretimi kısımaya, işçi çıkarmaya hazırlanıyorlar.

Avrupa'nın kendi üretimi bile daralmışken, Türki-ye'den ihracat yapılması ihtimali daha da azalıyor. Bu durum Türkiye'deki otomotivciyi zor duruma so-kuyor. Sadece otomotiv sektöründe değil, üretimde genel bir daralma her alanda kendisini hissettiriyor.

Son yıllarda ithalata dayalı tüketim, zaten Türki-ye'deki üretim rakamlarını düşüren bir etki yaratıyor-du. Özellikle imalat sanayi ve tarım alanlarındaki üretimde ciddi düşüşler yaşandı, bu alanlarda ülke-mizin dışa bağımlılığı arttı. Sadece bu olgu bile, ekonomideki kırılganlığın ne kadar derin olduğunu göstermeye yeter.

Hükümetin, ABD ile doğrudan ekonomik ilişkileri-miz sınırlı olduğu, asıl ekonomik ilişkilerimizin Avru-

pa ile olmasından dolayı krizden etkilenmeyeceğimi-ze ilişkin açıklaması da gerçeği yansıtmıyor. Bir ke-re ekonomik ilişkiler sadece ithalat-ihracattan ibaret değildir. Türkiye'deki sıcak para, özelleştirme ve banka satınalmalardaki ABD parası oranı oldukça yüksektir. Keza, özellikle '80'lerden itibaren uzun yıl-lar boyunca “ABD uşağı” olarak tanımlanan Türki-ye'nin ABD ile ilişkileri, ayrı bir yazı konusu olacak kadar derin ekonomik, siyasi ve askeri yönle-re sahiptir. Bu nedenle ABD'deki bir kriz Türkiye'yi doğru-dan ve çok şiddetli biçimde etkiler.

Diğer taraftan, ABD üzerinden hiçbir bağ olmasa bile; Avrupa ülkeleri de krizin etkilerini şiddetli biçim-de yaşamaya başladılar bile. AB ülkelerindeki daral-ma, Türkiye'yi de vuruyor, ekonominin daralmasına neden oluyor, Türkiye'nin krizden etkilenmesinin bo-yutlarını büyütüyor. Yaşanan kriz henüz Türkiye'ye uzak görünüyor. Ama ilk etkileri görülmeye başladı. Dünyadaki kriz hız kazandıkça, Türkiye, kırılgan ve dışa bağımlı ekonomik yapısından dolayı en çok et-kilenen ülkelerden birisi olacaktır.

Aslında hükümet de, burjuva ekonomistler de bu gerçekleri çok iyi biliyorlar. Ancak kitlelerin bilmesini istemiyorlar. Çünkü bir taraftan, kriz derinleşmeden, kitleler uyanmadan ve durumun vehametini farket-meden önce birkaç vurgun daha vurmak, biraz daha rant elde etmek istiyorlar. Diğer taraftan, kitlesel bir panikle insanların bankalara ve döviz bürolarına sal-dırmalarını, kişisel önlemler almalarını ve bu neden-le zaten ülkeyi etkilemeye başlamış olan krizin daha da şiddetlenmesini önlemeye çalışıyorlar. Çünkü kit-leler kişisel önlem almaya başladıklarında, şirketler yani burjuvazi kendi önlemlerini yeterince alamaya-cak. Her iki durumda da yangın söndürücülük yapı-yorlar.

Lehman Brothers pratiği bu konuda küçük bir fikir vermeye yetiyor. Bu kadar köklü bir kuruluşun bata-cağına kimse ihtimal vermediği için, bu şirketle iş yapanlar, para yatıranlar hiçbir önlem almadılar. Ama şirket battığında açığa çıktı ki, şirketin yönetici elitinin, CEO'larının ve önem verilen personelinin ik-ramiye ve kıdem tazminatları garanti altına alınmış.

Amerika “sosyalist” mi oldu?

ABD'de kriz derinleştikçe, devletin bankalara mü-dahalesi, yardım ya da kurtarma faaliyetleri hız ka-zanıyor.

Liberal ekonominin beşiği, “bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” teorisinin merkezi ABD, dev bankalar ve finans kuruluşları söz konusu olduğun-da, “bırakınız batsınlar, bırakınız sürsünler” demi-yor, diyemiyor.

Bu da basında “Amerika ‘Sosyalist’ Birleşik Dev-letleri” türünden ifadelerin artmasına neden oluyor. Kimi yorumcular bir taraftan bu saptamayı yaparken bir taraftan da kitlelerde sosyalizme bir ilgi uyandır-mamak için büyük bir telaşa ekleyiveriyorlar: “Ama sosyalizmin de çözüm olmadığı görüldü. 20 yıl önce sosyalizm de çöktü. Çözümü yine sistemin sınırları

içinde aramak lazım, yoksa hep birlikte batarız!” Ki-mi “solcu liberaller” ise, Marks'a atıfta bulunuyor, ABD'nin bile Marks'ın haklılığını görmek zorunda kaldığı için devlet müdahalelerini gerçekleştirdiğini savunuyorlar. Özellikle daha önce başka dönemler-de başka ülkelerde çıkan krizlerde (mesela 1997 Asya krizi ya da 2001 Türkiye ve Arjantin krizleri) IMF gibi emperyalist kurumlar ve ABD tarafından her tür devlet müdahalesinin nasıl yasaklandığı, kri-ze karşı tek çözüm olarak özelleştirmelere ve devle-tin küçültülmesine hız verilmesinin dayatıldığı hatırlanıyor.

Oysa söylenenlerin ikisi de doğru değildir. Yapı-lan devlet müdahaleleri de kapitalist sistemin özüne, devletin asli görevlerine ve krizlerin yarattığı ortama uygundur. Kapitalist devletin görevi, kapitalistleri ko-rumaktır. Ne pahasına olursa olsun... Devletin sahibi burjuvazidir. Ve devlet, burjuvazinin (genel olarak egemen sınıfların) yönetme aygıtıdır. Burjuvazinin işçi ve emekçi kitleleri denetleyebilmesi, kontrol edebilmesi ve bu kitleler üzerinden kar elde edebilmesi için bir araca ihtiyacı vardır. Devlet bu araçtır işte. Ve burjuvazinin kar ve refah düzeyine bağlı olarak devletin oynadığı rol, gerçekleştirdiği uygulamalar da değişir. Burjuvazinin karının giderek arttığı, eko-nominin büyüdüğü dönemlerde “devlet elini ekono-miden çeksin” denir. Kamuya ait kurumlar özelleştirir-lir, işçi ve emekçilerin sosyal güvenceleri ortadan kaldırılır, iş yasaları daha fazla sömürmeyi sağlaya-cak biçimde düzenlenir vb. vb. tüm yönleriyle işçi ve emekçiler dizginsiz bir sömürünün kucağına atılır. Kriz dönemlerinde, burjuvazinin karının düştüğü sı-kıntıya girdiği dönemlerde ise “nerede bu devlet!” Böyle dönemlerde de devletin görevi “hepimiz aynı gemideyiz, bir şirket batarsa bütün ekonomi mahvo-lur” söylemlerini bombardıman halinde yağdırmaktır. Böylece işçi ve emekçi kitlelerin ceplerinden çalınan paralarla şirketler kurtarılır. Şirketler kar ederken işçi ve emekçilere pay dağıtmamıştır, ama şirketler za-rar ettiğinde işçi ve emekçiler de bu zarara ortak olur. Tıpkı ABD'de krize karşı kurtarma paketine tepki gösteren işçi ve emekçilerin söylediği gibi: “Kar özelleştirilirken, zarar kamulaştırılır”

Yani ne ABD “sosyalist” bir adım atmıştır, ne de neoliberalizm iflas etmiştir. Sosyalizmde devlet işçi ve emekçilerin çıkarı için adımlar atar. ABD'de dev-letin attığı adımlar ise, burjuvaziyi kurtarmayı hedef-lemektedir; hem de krizin faturasını işçi ve emekçile-re ödeterek. Bir burjuva devletin yapması gerektiği gibi, zor duruma düşen burjuvazisini kurtarmak için bütün olanakları seferber etmekte, parlamentoyu, hazineyi harekete geçirmektedir. Yarın işçi ve emek-çiler kriz nedeniyle sokaklara döküldüğünde, askeri ve polisi de harekete geçirmekten çekinmeyecektir. Çünkü zaten devlet budur.

'29 bunalımında da benzer adımlar atılmıştı. Dev-let piyasaya müdahale ederek kurtarma operasyon-ları gerçekleştirmiş, bunalımdan sonra bir süre Key-nesci politikalar uygulanmıştı. Kriz atlatıldıktan sonra ise, yeniden özelleştirme, devletin küçültülmesi, pi-yasaya müdahale etmemesi, “bırakınız yapsınlar” sloganı...

Krize çare bulundu mu?

Hazırlanan 850 milyar dolarlık paket krize çare ol-mayacaktır. Öncelikle 2001 sonrasında tüm dünya-da oluşmuş, dünyanın toplam gerçek ekonomik bü-yüklüğünün 10 katı büyüklüğünde kredi, döviz, faiz türevlerinin oluşturduğu devasa bir köpük var. Bu köpüğün patlaması ve ekonominin gerçek değerleri-ne dönülmesi gerekiyor. Krize giren ABD'li şirketler

içinde özsermayesinin 30 katı büyüklüğünde işlem gerçekleştiren, borçlanmalar var. Tüm dünyaya yayılmış içiçe geçmiş bir borç sarmalı var. Bunun çözülmesi, çok büyük bir işsizlik ve yoksullaşma ile birlikte gerçekleşecektir.

Asıl önemlisi, krizin gerçek nedeni ABD imparatorluk dünyasının sonunun gelmesidir. Dünya pazarlarında çok keskin bir rekabet yaşanmakta, pazar savaşları giderek sertleşmektedir. Geçmişte ABD'ye ait olan pazarlarda, bugün Çin, Rusya, Almanya, Fransa gibi ülkeler yer kapmakta, kendilerine alan açmaktadırlar. Özellikle Çin, bir ahtapot gibi dünyanın dört bir yanına yayılmakta, ABD'nin iç pazarına kadar girmektedir.

Emperyalist ekonominin temel kuralıdır: Paylaşılmış topraklar üzerinde, paylaşımından memnun olmayan, yeniden bir paylaşım isteyen bir emperyalist çıktığında, bu paylaşımı gerçekleştirmenin tek yolu emperyalist bir savaştır. I. ve II. Emperyalist savaşlarda yaşanan buydu. '29 bunalımı, I. Emperyalist savaş sonrasında üretimi giderek artan ve yeni pazar alanlarına ihtiyaç duyan ABD'den başlayarak dünyayı sarmıştı. ABD ve Almanya, kendilerinden önce İngiltere ve Fransa merkezli olarak paylaşılmış dünya pazarlarından memnun değildiler. Keza Sovyetler Birliği de kapitalist ekonomik sistemden koptuğu için pazarın dışına çıkmıştı. Bu pazar daralmasının ve yeniden pazar paylaşımı ihtiyacının yarattığı '29 bunalımı, ancak II. Emperyalist savaş ile çözülebildi.

Bugün de benzer bir tablo var. Bir taraftan ABD, dünya üzerindeki hegemonyasını her geçen gün biraz daha kaybediyor. Irak ve Afganistan savaşları askeri gücünün azaldığını; BM, NATO gibi emperyalist kurumlarda istediği kararları çıkartamaması siyasal gücünü kaybettiğini gösteriyor. Ekonomik olarak ise, üretimden gelen gücü '90'ların başından itibaren zaten zayıflamaya, "yeni ekonomi"ye yönelmesiyle dünya pazarlarındaki rekabet gücü azalmaya başlamıştı. Oysa karşısında hızlı, güçlü ve sağlam adımlarla büyüyen, dünya pazarlarına ucuz oyuncaklar, tekstil ürünleri ile birlikte "Çin modeli sosyalizm" de ihraç eden dev bir Çin gücü var.

Elbette ki bu rekabet ve hegemonya devri sorunu kolay çözülmez. Elbette ki finansal kriz olduğu söylenecek gerçek boyutları gizlenmeye çalışılan devasa bir ekonomik kriz tüm dünyayı etkisi altına alır. Elbette ki, bu kriz büyük bir emperyalist savaşla sonuçlanır. Ve bu savaşla birlikte "ABD imparatorluğu" tarihe gömülür. Onun yerine neyin doğacağı ise, işçi ve emekçilerin bu kriz ve savaş karşısındaki tutumu ile belirlenecektir.

Kapitalist sistemin çocuğu KRİZ

Bugün emperyalist ekonominin temelleri ABD ekonomisine bağlıdır. Emperyalizmin gücünün, aynı zamanda çürümüşlüğüne bütün görüngüleri, ABD ekonomisinde, siyasetinde, askerileşmesinde kendisini göstermektedir...

ABD, 8 trilyon dolar civarında olan dünya ticaret hacminin de beşte birine yakını tek başına gerçekleştiriyor. ABD ekonomisi, dünyanın toplam gelirinin yüzde 31'ine sahip. Bu oran, kendisinden sonra gelen en büyük dört ulusal ekonominin (Japonya, Almanya, Fransa ve Britanya) toplamına eşit. ...Bütün bunlar ABD'nin, emperyalist ekonominin merkezinde bulunduğu, ondaki bir tikanmanın dünya ekonomisini doğru-dan sarsacağına göstergeleridir.

ABD ekonomisi, II. Emperyalist savaştan buyana yaşadığı büyümenin ve dünya üzerinde hakim hale gelmesinin, özellikle de '90'lı yıllar boyunca yaşadığı 'bahar' döneminin 'nimetlerinden' fazlasıyla yararlandı. Ekonomisindeki bu devasa büyüme, sermaye birikiminin olağanüstü boyutlarda güçlenmesi, bugün ABD açısından çok sarsıcı bir bunalımın kaçınılmaz hale gelmesinin nedeni oldu. Çünkü sermaye birikimi, kapitalizmin bunalımlarının nedenidir. (...)

Her toplumsal sistemde yeniden üretim vardır. Kapitalizm öncesi sistemlerde, üretim asıl olarak egemen sınıfların lüks tüketimine dönüktür (kölelerin hizmet için görevlendirilmeleri ya da firavunların binlerce kölenin emeğini piramitlerin yapımında kullanması gibi.) Ancak toplumsal üretimle sermaye birikimi, kapitalist yeniden üretim sürecinin belirleyicidir.

Kapitalistin üretim sürecine soktuğu sermaye, niteliği açısından ikiye ayrılır: Değişmeyen sermaye ve değişen sermaye. Değişmeyen sermaye, üretime girdiği oranda ürün çıkartan sermayedir. Makineler ve hammadde değişmeyen sermaye kapsamındadır. Makinelerin belli bir kullanım süresi ve yıpranma payı vardır. Hammadde ise hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın, kapasitesinden fazla ürüne dönüşmez. İşçiye ödenen para ise değişen sermayedir. Çünkü işçinin çalışması, işgücü için kapitalistin kendisine ödediği para kadar ürün çıkarmakla bitmez. Tam tersine kapitalist, çeşitli araç ve yöntemler kullanarak işçinin üretkenliğini artırır ve karını işgücü sömürsünden, yani artı değer üretiminden gerçekleştirir.

İşçi tarafından üretilen, ama kapitalist tarafından gasp edilerek pazara sürülen ürün, kapitalistin yaptığı ödeme aracılığıyla, işçi tarafından satın alınır. Böylece metanın paraya dönüşmesi süreci tamamlanır. Bu, diğer taraftan, aldığı ürünler sayesinde, işçinin kasaları, sinirleri vb.nin yeniden üretimini gerçekleştirecektir. Bu kapitalist için vazgeçilmez bir üretim aracının, emekçinin yeniden üretimidir. Yeniden üretim, emek gücü ile emek araçları arasındaki ayrılığı da yeniden üretir. "Kapitalist üretim, birbirine bağlı, sürekli bir süreç, yani bir yeniden üretim süreci olması nedeniyle, yalnızca meta ve artı değer üretmekle kalmıyor, aynı zamanda, bir yanda kapitalist, öte yanda ücretli emekçi olmak üzere, kapitalist ilişkisi de üretiyor ve yeniden üretiyor." (Kapital-1, Sf 594)

Üretim sürecinden elde edilen gelir, kapitalist tarafından salt tüketim amacıyla kullanılırsa ve kazanıldığı süre içinde tüketilirse, öteki şeyler aynı kalmak koşuluyla, basit yeniden üretim meydana gelmiş olur. Basit yeniden üretimde, yaratılan artı değer ne olursa olsun, yeniden üretime sokulan sermaye değişmez. Oysa kapitalist rekabet koşulları içinde, azami kar hırsı kapitalisti sermayesini büyütme koşulları. Birikim için, artı-ürünün bir kısmının sermayeye dönüştürülmesi zorunludur. Sermaye birikimi, genişletilmiş yeniden üretimin önşartıdır. Bu birikim, üretimi

arttırmaya dönüktür. Ek hammadde ve makine alımı, ek işçi çalıştırılması vb olarak kullanılan sermayedir. Ancak burada, değişmeyen sermaye, değişen sermayeye oranla daha hızlı bir büyüme gösterecektir. Daha gelişkin tekniklerin, makinelerin vb kullanımı sonucu, işçilerin emek üretkenliği artacak, böylece kapitalist, değişen sermayeyi artırmadan, değişmeyen sermayeyi artırabilecektir.

"Artı-değer oranı ya da emeğin sermaye tarafından sömürülme yoğunluğu aynı kaldığı sürece, değişmeyen sermayenin değişen sermayeye göre tedrici büyümesi, zorunlu olarak, genel kar oranında tedrici bir düşmeye yolaçar. ... Kapitalist üretimin gelişmesiyle birlikte, değişen sermayede, değişmeyen sermayeye ve dolayısıyla, harekete geçirilen toplam sermayeye oranla nispi bir azalma olması, kapitalist üretimin bir yasasıdır." (Kapital, Cilt-3, sf. 189)

Değişmeyen sermaye artarken, değişen sermayenin sabit kalması, kar oranını düşürür. Kar oranının düşmesi, tek tek kapitalistlerin karının düşmesi anlamına gelmez. Tam tersine, kapitalistlerin karı-zenginliği arttığı için, sermayesini artırabilmektedir. Ama kar oranlarının düşme eğilimi kaçınılmazdır ve bu da bunalımı yaratır.

Değişmeyen sermayenin, değişen sermayeye göre daha hızlı artmasının krize götüren etkisi, işçilerin alım gücünün azalmasıdır. Kapitalist üretimin 'daha az işçi-daha fazla üretim' denkleminde, kitlelerin genel olarak alım gücü düştüğü için ürünler satılmaz, aşırı üretim krizi patlar. İşsizlik ve bunalım arasında karşılıklı birbirini güçlendiren bir ilişki vardır. İşsizlik olduğu için kriz derinleşir, kriz olduğu için işsizlik artar.

Bugünkü işsizlik rakamlarındaki korkunç büyüme de yaşanan bunalımın boyutlarını göstermesi açısından çarpıcıdır. (...)

Kapitalistlerin bunalımı ertelemek için en fazla başvurdukları yöntemlerden biri silahlanmadır. Çünkü çok büyük boyutlara varan silahlanma harcamaları, ekonomiye belli bir canlılık getirir. Ancak bu silah sanayii ve onun yan üretimle sınırlıdır. Üstelik silah sanayii çok hızlı geliştiği için üretilen her silah, birkaç yıl içinde tüketilmediği koşulda eskir, hurdaya çıkar. Onun için emperyalistler, bu silahları bir biçimde yarı-sömürge ülkelere satmanın yollarını ararlar. O yüzden de devletler arasındaki sorunları sürekli kaşır, bölgesel savaşlar yaratırlar.

Bununla birlikte savaş sanayiindeki canlanma, kapitalizmin kendi işleyişinden kaynaklanan bunalımına çözüm olmadığı gibi, onu daha da derinleştirir. "Savaş, acil ekonomik gereksinimler bakımından, bir ulusun gelirinin bir kısmını denize atmasına benzer" diyor Marks. Savaş ekonomisi ya da ekonominin askerileştirilmesi, kitlelerin zorunlu ihtiyaçlarına dönük üretimde bir azalmaya neden olur, genişletilmiş yeniden üretimi baltalar ve toplam üretimde bir azalma ortaya çıkar. (...)

Silahlanma harcamalarının artırılması, emperyalizmin krizlerinin etkisini hafifletmek için kullandığı yöntemlerden biridir. Ancak gerçek bir yıkım getiren, aşırı üretim fazlasını tümüyle eriten, tüm ekonomiyi yeni baştan inşa etmeye yol açan savaşlar bile, sonrasında daha büyük bunalımlara neden olmaktadır.

Kapitalist sistemin işleyiş yasaları krizleri yaratıyor, krizler savaşlara neden oluyor, savaşlar krizleri derinleştiriyor. Bu döngüyü kırarak ve hem krizlere hem de savaşlara nihai olarak son verecek tek yol, proletaryanın önderliğinde gerçekleşecek olan devrimlerdir. Bunun dışında başvurulacak her çözüm arayışı, en fazla kısa süreli ağrı kesici olmaktan öteye gitmez. Ve daha da büyüyerek geri döner.

(Yayınlarımız tarafından Aralık 2003 tarihinde çıkarılan "Yeni emperyalist savaşın EKONOMİ POLİTİĞİ" adlı kitaptan alınmıştır.)

Anketlerin ortaya çıkardığı gerçekler: Duvarla birlikte kapitalizm hayalleri de yıkıldı

3 Ekim "Berlin duvarı"nın yıkılışı ve ikinci emperyalist savaşta Doğu-Batı olarak ikiye ayrılan Almanya'nın birleşme günü. Her 3 Ekim tarihinde, yani Almanya'nın birlik gününde, Almanya'da anketler ortalığı kaplar: "Doğu Almanlar ve Batı Almanlar Birleşik bir Almanya'ya nasıl bakıyor?" "Doğu Almanlar sisteme entegre oldu mu?" vb...

Biz de bu anketlerden ve onların ortaya koyduğu verilerden yola çıkarak "ne umdular, ne buldular" sorusuna yanıt vermeye çalışacağız.

Yıl 1989! Yüz binlerce Doğu Almanyalı, duvarları aşılıyor. Zafer işaretleri ve dillerinden düşürmedikleri "Özgürlük İstiyoruz!", "Biz Halkız!" sloganlarıyla Batı'ya akıyorlar. Doğu Almanların yüzde 90'ından fazlası artık daha güzel, daha umutlu ve daha özgür bir geleceğin kendilerini beklediğini söylüyor. Kapitalizm, zafer sarhoşluğu yaşıyor. Özgürlüğün kapitalist sistemde olduğunu, ona alternatif bir sistemin olamayacağını vurguluyor ve sanki insanları esaretten kurtarmış pozlarında kahramanları oynuyorlar.

Revizyonist sistemin çöküşü, Doğu Alman halkının başına gelecekleri bilip bilmediği, derdinin gerçekten başka bir sistem kurmak olup olmadığı -14 Ocak 1990'da geleneksel Lenin-Luxemburg-Liebknecht anmasına yüzbinden fazla insan katılmış ve Demokratik Doğu Almanya'da demokratik sosyalizm inşası talep edilmişti- bu yazımızın konusu olmadığı için girmeyeceğiz bu konuya.

Yazımızın konusu; 19 yıl aradan sonra Doğu ve Batı Almanların ne umdukları, ne buldukları...

Göçmenlerin çoğu için Almanlar, Almandır; Doğu/Batı ayrımı yapmazlar. Yeni ilticacılar dışında işçi göçmenler, Batı'da yaşadığı için, Almanlar arasında yaşanan sorunlar, göçmenlerin gündemine fazla girmez. Sorunun ciddi bir şekilde gündeme gelmesi, sokaklara taşması, Almanya tarihinin savaş sonrası en büyük sosyal hak gaspının yaşandığı dönemde meydana geldi. 2004'te sosyal hakların gaspına karşı yüzbinler, -neredeyse hepsi yeni beş eyalette, yani eski Doğu Almanya'da- sokağa çıkıp aynı 1989'da olduğu gibi "Biz Halkız" sloganlarıyla sokakları zaptetti. Aylarca Pazartesi günleri, aynı geçmişte olduğu gibi kitleler sokaktaydı. Bu sefer hedef, Federal Kapitalist Almanya'ydı; hedef, kapitalizmin işsizlik ve güvensizlik dışında kendilerine başka bir şey vermeyişiydi.

Ne umdular, ne buldular?

Doğu Almanların, ne umduklarını ve neyi bulamadıklarını o güne kadar yapılan anketler sergiliyordu -1990'da Doğu Almanları yüzde 90'ını "Batılı olmaktan" mutluydu. 2004'e gelindiğinde yüzde 70'i hoşnutsuzdu, yüzde 30'u eski Doğu Almanya'yı tekrar kurmak gerektiğini söylüyordu -ancak

bu istek eyleme dökülmüş değildi. O dönemki eylemler, Doğu ve Batı Almanlar arasındaki uçurumun derinliğini sergiledi.

Bugüne geldiğimizde, bu uçurumun kapanması bir yana, daha da derinleştiğini görüyoruz. Geçtiğimiz yıl Sachsen-Anhalt eyaletinde, yani eski Doğu Alman eyaletlerinden birinde anket yapıldı. Bu, diğer eyaletler için de örnek teşkil ediyordu. Ankete göre, halkın yüzde 23'ü eski Doğu Almanya'yı tekrar istiyor, yani her dört Doğu Almandan biri. Yüzde 96'sı, Doğu Almanya'da "her şeyin kötü olmadığını" söylüyor, yüzde 90'ını "Doğu Almanya'da özel yaşam güzel bir yaşamdı" diyor. Batı Almanya ile birleşmede umduğunuz buldunuz mu sorusuna cevap daha da vurucu: Yüzde 59 yetersiz, yüzde 25'i kötü diyor. Yani memnun olanların oranı sadece yüzde 16. Şunu da belirtelim; sadece son anketi değil, birçok yılın anketini karşılaştırdık, özellikle 97'den sonra benzer sonuçlar çıktığını gördük. Rusya'da da geçen yılsonunda yapılan ankette, eski Sovyetlere özlem, özellikle "Büyük Sovyetler Birliği" özleminin arttığı ortaya çıktı. Daha az suç oranının olması ve sosyal güvenlik ön planda.

Batı Almanya'yı, yani burjuvaziye dehşete düşüren gelişme ise, gençler arasında yaşanan durum. Diğer anketler genellikle, "bunlar yaşlılar, yeni düzene ayak uyduramayanlar, zayıf olanlar, kaybedenler" vb. şeklinde değerlendirilirken; gençler arasında yaşananlara "acil çözüm gerekiyor" paniğiyle cevap verildi. Doğu Alman gençlerinin ezici çoğunluğu anketlerde "Doğu Almanya'yı bir diktatörlük olarak görmediklerini", "eğitim şansı ve kalitesinin o dönem daha iyi olduğunu", "gençlerin faaliyet gösterdiği alanların ve merkezlerin çokluğunu" ifade ettiler. Burjuvazi, bunun üzerine Doğu Alman gençleri için yeni programlar hazırladı. Onlara, Doğu Almanya'nın "kötülüğünü", Batı Almanya'nın nimetlerini ve anne babalarının "özgürlük" için duvarları nasıl yıktıkları anlatacaklar. Halbuki şimdiden Berlin'de Doğu Almanya'daki okulların modeli tartışılıyor ve eşitsizliğin ortadan kaldırılması için bu okul sistemine geçilmesi öneriliyor, yoğun destek buluyor.

Kapitalizmde özgürlüğün ve gelecek güvencesinin hayalleri yerle bir olmuş durumda. Doğu Alman eyaletlerinde en düşük işsizlik oranı yüzde 20, Almanya genelinde yüzde 10. Doğu Alman eyaletlerinde tüm evler restore edilmiş durumda, her şey dışardan çok güzel görünüyor, ancak endüstri üretimi kalmamış. Bölgede üretim durma noktasına gelmiş, belli bölgelerde okullar öğrenci bulamadığı için kapanıyor, gençler iş bulamadığı için Batı'ya göç ediyor, yaşlılar yurduna dönüyor, Doğu Almanya'ya. Kalan gençler çoğunlukla işsiz, Neo-Nazilerin avı haline gelmiş durumda. Doğu'da asgari ücret, Batı'dan daha düşük. Doğu'da işsizlik ve sosyal yardım parası, Batı'dan daha az, ama kiralarda ve yiyecekler aynı pahalılıkta. Yani Doğu Almanya,

bir yandan işsizlik yaşı-

yor, diğer yandan önüne atılan işsizlik ve sosyal yardım parası ile susturulmak isteniyor. Üretimden ve bu anlamda toplumsal zenginlikten payını almıyor. Gençler bu koşullarda, Batılı gençler gibi eşit şartlara sahip olamıyor, insan ilişkilerinde yaşanan kapitalistleşme ile başedemiyorlar.

Almanya bir bütün olarak yoksul bir ülke değil. Yardım alanlar, her şeye rağmen iyi yaşıyor, ancak üretim faaliyeti içinde olmamak, kişilerde büyük bir yıkım yaratıyor. İşe yaramazlık ve "ikinci sınıf vatandaş" duygusu artıyor. Bundan dolayı "birleşmeden sonra hangi noktaları kötü buluyorsunuz?" sorusuna cevap olarak; yüzde 70'lerde işsizlik, gelecek güvensizliği, insanların para dışında bir şey düşünmüyor oluşları, komşuluk ilişkileri, şiddetin ve suçların çoğalması ve gençler için imkan eşitsizliği veriliyor ki, bu hiç sürpriz değil.

Her dört Batı Almandan biri, tekrar Berlin Duvarı'nı istiyor!

Yanlış okumadınız, her dört Batı Almandan biri, tekrar Berlin Duvarı'nı istiyor. Anketlerin çarpıcı bir sonucu da Batı Almanların çoğunun, Doğu Almanları sırtlarında bir yük olarak görmeleri. Doğu Alman, yani "Ossi" hep aşağılama vurgusu ile söylenir: "Ossiler" Doğu Almanlar; tembel, üretken olmayan (Batılıların çoğunluğuna göre sosyalizmde herkes tembeldi), hep mızırmaz, sırtlarından geçinen ve bunun değerini bilmeyip hep fazlasını isteyen kişiler. Zengin Bavyeralılar; "biz artık Doğu Almanları verdiğimiz ek vergilerle beslemek istemiyoruz, biz çalışıyoruz onlar yiyor" açıklaması yapmaktan çekinmiyorlar. Batı Almanlar, 1995'ten bu yana yaşanan gelir düşmesini, işsizliği, yaşam standartlarında ve sosyal haklarda yaşanan düşüşü; birleşmeye, yani Doğu Almanlara bağlıyorlar. Onlara göre, Almanya'nın parasını bunlar yiyor; Batılı çalışıyor, Doğulu hem yan gelip yatıyor, hem de hiç memnun edilemiyor! Duvarlar yeniden inşa ediliyorlar. Bu ayrımı her yerde görmek mümkün. Yaygın düşünüş biçimi şu: Doğu Almanya'da her şey kötüydü, Batılılar Doğuluları kurtardılar, daha ne isteniyor Batılılardan!?

Yapılan ankette yüzde 96'sının "Doğu Almanya'da yapılan her şey kötü değildi" cevabı, yaşanan bu gelişmelere bir isyan niteliğinde. Doğu Almanların "biz ikinci sınıf vatandaş değiliz, biz halkız"ın haykırıışlarının nedeni de bu. Batılıları ciddi bir şekilde sarsan da anketteki sonuçlar oldu. Çünkü onlara göre sosyalizmde hiçbir şey iyi değildi, olamazdı da. Bundan dolayı karşı propaganda tekrar başladı: "Memnun olmayanlar işe yaramaz, za-

yıf olanlar, yani fazlalıklar!” Sanki işsizlik olmadan kapitalizm olabilir miş gibi, sanki tüm Doğu Alman fabrikaları bir bir Batılı tekelleri tarafından yutulmamış gibi, sanki Batı’da örneğin Bavyera’daki fabrikaların bu ka-

dar üretim yapması, Doğu’da yerle bir edilen sanayinin sonucu değilmiş gibi...

Anketlerde birleşmeden sonra en çok memnun olduğunuz ne diye sorulduğunda cevap: “Seyahat özgürlüğü, korkmadan düşündüğünü söyleme, komşularının seni ispiyonlamaması, piyasadaki malların bolluğu...” sıralanıyor.

Bunlar üzerinden bir çoğunun kapitalizme dair hayallerinin yıkılmış olduğunu, buna karşın yüzlerinin tam olarak sosyalizme dönmediğini söylemek mümkün.

İşsizliğe karşı mücadele, tren yollarında en yoğun desteğin Doğu’dan gelmesi, sosyal hak gasplarında eylemde olmaları, eski Doğu Alman Komünist Partisi’nin (SED), çok değişmiş olsa da, devamı olan PDS, die Linke’nin Doğu Almanya’da en büyük parti olması (bu partinin Batı’da esamesi şimdilik okunmuyor), Rosa Luxemburg-Karl Liebknecht-Lenin anmasına onbinlerce Doğu Almanın gelmesi, anti-faşizm ve enternasyonalizm konusunda daha açık bir tutuma rağmen şu an bulunulan aşama, daha çok kapitalizmden ve Batı Almanlardan duyulan hayal kırıklığı, Doğu Almanya’da doğru buldukları -eğitim sistemi gibi- hayata geçirmeye çalışmaları, kapitalizmden aradıklarını bulamadıklarını, eskiye özlemin arttığının göstergeleri...

Rusya’da yapılan ankette de buna benzer bir sonuç çıktı. Orada da halkın yüzde 70’den fazlası -35 yaş ve üzeri kuşak- Sovyetler Birliği’nin eski gücüne ve düzenine özlem duyduklarını ifade ediyorlar. Buna rağmen “bugün bu mümkün mü?” sorusuna cevapları, “hayır” oluyor. “Bunun bugün koşulları yok” diyorlar. Benzerini Doğu Almanya’da görmek mümkün. Sosyal-demokrat bir parti olmaya soyunan ve içinde “son komünistim” diyenleri de atan PDS partisi dışında, yine revizyonist Doğu Almanya’nın sosyalizmden nasıl saptığını görmek istemeksizin, revizyonist Doğu Almanya’yı öve öve bitiremeyen KPD-Ost (Almanya Komünist Partisi-Doğu) eskiden sahip olduğu 3 milyon üyenin 3’üne dahi sahip değil artık. Şu andaki çabaları, daha çok “demokratik sosyalizm” şiarı altında Doğu’nun sisteme daha fazla entegre edilmesi.

Burjuvazi korkuyor ve saldırıyor!

Burjuvazi gelişmelerden endişeli. Bu bir yandan sosyalizme dair duyulan özlemde, diğer yandan Almanların kendi içinde bir “birlik” oluşturmamalarından ve bu tablonun dünya kamuoyuna yansımalarından kaygılı ve korkuyor.

Bugün için kendisine bir tehlike görmese de, gelecek için tehlikenin önünü alma telaşında. Bunu bir yandan varolmayan RAF’a, “silahlı mücadele” diyen örgütlere tüm kınıyla saldırması ve gündemden düşürmesi ile yapıyor. Diğer yandan Ekim Devrimi yıldönümünde olduğu gibi komünizme saldırmasıyla, Doğu Almanya’da sosyalistler için yapılmış anıtları yok etmeye çalışılmasıyla ve Stalin tarafından “öldürülenler” için anıtlar dikmesiyle kendini ele veriyor. Basın, Doğu Almanya’nın nasıl bir “kabus” olduğunu ve Doğu’da ters giden her şeyin sorumlusunun hala eski Sovyet zihniyeti olduğunu söylemekten bıkmıyor. Ancak ‘90’lı yıllarda olduğu gibi “sosyalizm öldü” narasını atamıyorlar.

Kısacası emperyalizm, her cepheden gelişebilecek sosyalizm umutlarını yeşermeden yok etmek, sisteme entegre etmek için elinden geleni yapıyor. Ancak her yıl yapılan anketler, burjuvaziye yeniden umutsuzluğa düşürüyor.

“Hastanelerin Kurtarılması için Eylem Birliği”

Almanya’da Berlin kamu çalışanlarının toplu sözleşme görüşmeleri tıkanmış ve uyarı grevleri peş peşe yapılırken, ikinci emperyalist dünya savaşından sonra, en büyük doktorlar ve hastane çalışanları mitingi gerçekleşti.

Sağlık alanında diğer AB ülkelerine oranla en fazla sosyal sağlık sistemine sahip Almanya’da, son yıllarda gözlerden uzak önemli gasplar gerçekleşti. Hastanede kullanılan malzemeden, ücretlerin düşürülmesine, iş sözleşmesi yapılmadan çalıştırılan personele kadar... Bardağı taşıran damla ise, hastanelere ayrılan ve yıllardır arttırılmayan 50 milyar Euro’luk hastaneler bütçesinin, sadece üç milyar artırılması oldu. Böylelikle bütçe açığı olan 6 milyar 700 milyon Euro’nun yaratacağı sonuç, doktor ve hastane çalışanlarını sokağa döktü.

130 bin kişi 25 Eylül’de Tabibler Odası, sendikalar ve derneklerden oluşan “Hastanelerin Kurtarılması için Eylem Birliği”nin çağrısıyla Berlin sokaklarını fethetti. Sabah erken saatlerinde trafik felce uğradı. Eylemcilerin en büyük korkusu, mali kriz sonucu hastanelerin kapatılması, tıbbi malzemelerde daha fazla kesintiye gidilmesi ve işten çıkarmaların artmasıydı. Doktorlar ve hastane çalışanları, talepleri hükümet tarafından duyulana kadar eylemlerine devam etme kararları aldılar.

Köln’de Anti-İslam Konferansı

Konferansa çağırısı, Pro Köln adında, Domstadt Köln’de caminin inşaatına karşı çıkan ırkçı bir hareket yaptı. Bu hareket, “Avrupa’da İslamlaşmayı Engellayelim” sloganıyla Fransa, Belçika, Avusturya ve İtalya’dan faşist örgütleri bu konferansa davet etti. Konferans 19-21 Eylül tarihlerine getirildi.

Son haftalara kadar Köln’deki devrimci-demokrat hareketin eksikliğinden de kaynaklı, hazırlıklar zayıf kalmış, tepkiler sokağa yansıyamamıştı. Faşistler konferansa ve ardından yapmayı planladıkları basın açıklamasına yaklaşık bin 500 kişi bekliyordı. Ancak umduklarını bulamadılar. Köln’de konferansa karşı geniş bir cephe kuruldu. Hükümet partileri dahil tüm partiler Pro Köln adı altındaki örgütlenmeyi kafatasçılığı yapmakla, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla suçlayarak “insanlarda İslam korkusu yaratarak oy avcılığına çıkıyorlar” diyerek suçladılar.

Özellikle hükümet partisi CDU (Hiristyan Demokrat Partisi) aşırı sağın yani faşistlerin kendilerinden oy çalacağından korkuyor. Bu konferansa karşı tepkilerinin bir nedeni bu. Diğer nedeni ise, Almanya’nın geçmişinden kaynaklı, açıktan faşist söylem ve sembollere olan tepkisi ve imaj korkusu. Yine altı milyonun üzerinde müslüman veya müslüman kökenli insanların yaşadığı Almanya, sorunlarını daha sessiz ve “yasal zeminde” çözmekten yana.

Sonuçta, Cuma gününden başlamak üzere faşistlere Köln dar edildi. Her türlü faaliyetleri engellenmeye çalışıldı. Cumartesi günü karşı bir miting gerçekleşti. Düzen partilerinin niyeti sessiz karşı yürüyüş yapmakken, devrimci, demokrat gruplar, faşistleri fiilen engellemekten yanaydı. Ve faşistlerden ancak 30 kişi kendi miting alanına yolunu bulabildi. Görülen faşist engelleniyordu. Olayların büyüyeceği ve faşistlerin eylem yapmasına seyirci kalınmayacağı belli olunca, faşistlerin eylemi resmi olarak da yasaklandı.

Özellikle 11 Eylül’den bu yana faşistler, toplumda İslam korkusunu geliştirmeye çalışıyor ve bu yolla oy avcılığına çıkıyorlar. Almanya’da çoğunluğun bunlarla bir ilgisinin olmadığı açık. Ancak aynı zamanda camilerde Almanca konuşulmasını, camilerin sıkı denetlenmesini istiyor ve korkuyorlar. Korku paniğe dönüşmeye de gittikçe daha geniş kesimleri kapsıyor. Devlet de bunu kullanarak sessiz sedasız “anti-terör yasaları” adı altında yasalar çıkarıyor. Camiye giden herkesin polis tarafından fişlenmiş olması, bunun göstergesi. Genç erkeklere oturma izni vermeden aylarca güvenlik kontrolünden geçiriliyorlar, dışardan evlilikleri en aza indirmeye çalışıyorlar, şüphelendikleri üniversite öğrencilerinin oturumunu hiçbir yasal gerekçe göstermeden uzatmıyorlar.

Faşistler, özellikle son iki-üç yıldır daha önce hiç cesaret edemedikleri illerde miting yapmaya çalışıyorlar. Konu genelde İslam, cami ve yabancılar oluyor. Oy potansiyellerini bu yöntemlerle artırmaya çalışıyorlar. Özellikle anti-faşist örgütler onlara soluk aldırılmamaya çalışıyor, bu anlamda Köln’de faşistlerin eylemini yıllar önce Berlin’de olduğu gibi eylemleriyle yasaklattırmaları, önemli bir moral kaynağı oldu.

12 Eylül idamları

8 Ekim 1980-Necdet Adalı'nın asılması

12 Eylül sonrasında açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılandı ve bunların içinden 7 bin kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi. 259 kişinin dosyası idam istemiyle Meclis'e gönderildi. Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asıldı. Bunların 19'u devrimciydi. İlk darağacı 8 Ekim günü Ankara Kapalı Cezaevi'nde Necdet Adalı için kuruldu. Necdet, tıpkı Denizler gibi idam sehпасına sloganlarla çıktı ve kendisi tekme vurd.

"Sizleri ve ezilen halklar adına mücadeleyi, erken bırakmak zorunda kaldığım için üzgünüm ama bundan ve içinde bulunduğum durumdan hiçbir zaman pişmanlık duymadan ve şu kısacık yaşamımda hiçbir şahsı çıkar gözetmeden ezilen halklar adına verilen mücadele yerimi almaya çalıştım ve bundan dolayı gurur duyuyorum. Hakim sınıfların göstermek istediği gibi biz hiçbir zaman savunmasız insanlara karşı katliam girişiminde bulunmadık. Fakat onların bizi böyle göstermeleri ve faşistlerle bizi aynı kefeye koyarak cezalandırmaları, bizim nezdimizde ezilen halkların mücadelesine yapılan bir saldırıdır" diyordu Necdet Adalı, idama gitmeden önce ailesine yazdığı son mektubunda.

Ne çok isterlerdi egemenler, darağacına götürdükleri devrimcilerin ayaklarının titremesini, bunun propagandasını yapmayı. Ama istedikleri gibi olmadı. 12 Eylül yıllarında idam edilen devrimciler, Denizlerin geleneğini sürdürdüler.

İster silahla, ister iple, giyotinle olsun, ölüm cezalarını hep onurluca karşıladı devrimciler. Paris Komünü yenilgisinden sonra komünarlar kurşuna dizilirken **"Viva Komün!"** diye haykırdılar. İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs'ı yaratanlar, asılmadan önceki son mektuplarında bile inançlarını dile getiriyorlardı. İkinci emperyalist savaşta Nazi saldırısına karşı direnen Sovyet halkının bir temsilcisi olan Tanya, idama giderken *"geliyor bizimkiler, duyuyorum seslerini"* diyordu. Denizler, Hüseyinler, Yusufklar sloganlarla gittiler idama, devrime ve halka inançlarını haykırdılar. Onlar, 12 Mart muhtırasının ardından, halkın mücadelesini geriletmek için asılmışlardı. Ama direnerek ölümleri, kısa sürede daha kitlesel ve yaygın bir mücadele sürecini doğurdu.

Aradan on yıl geçmişti ve 12 Eylül, 12 Mart'ın başaramadığını yapmaya çalıştı. Sokaklar, karakollar, cezaevleri birer işkence yuvasına dönüştürüldü. Yüzlercesi katledildi. **Necdet Adalı, Serdar Soyergin, Erdal Eren, Mustafa Özenç Veysel Güney, Ahmet Saner, Kadir Tandoğan, Seyit Konuk, İbrahim Ethem Coşkun, Necati Vardır, Ramazan Yukarıgöz, Ömer Yazgan, Erdoğan Yazgan, Mehmet Kambur, İlyas Has ve Hıdır Aslan**, toplam 19 devrimci darağaçlarında asıldı. O kadar azgındılar ki, yaşı tutmayan devrimcilerin

yaşını da büyüttüler. Erdal henüz 17'sinde hızla yargılandı ve 13 Aralık 1980'de idam edildi. Erdal'a idam cezası veren mahkeme heyetinde muhalif şerhini koyan hakim geçtiğimiz yıl konuştu ve onun yaşının küçük olduğunu bir kez daha belirtti. Dahası, Erdal'ın öldürdüğü öne sürülen aske-

rin, arkadan vurulduğunu, oysa Erdal'ın önden ateş ettiğini, bunun daha o zamandan bilindiğini söyledi. Öte yandan Genekurmay'ın internet sitesinde, söz konusu askerin arkadan kaza sonucu vurulduğu belirtiliyor, o yüzden "şehit" kapsamına alınmadığı ve ailesinin, şehit ailelerinin yararlandığı haklardan yararlanamadığı açığa çıkıyordu.

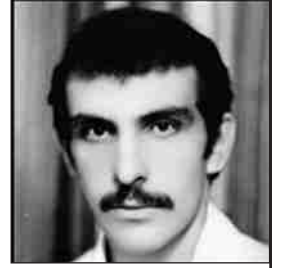
İçerde devrimci tutsaklar, sloganları, açlık grevleri, isyanlarla uğurladı onları. Dışarıda ise cuntanın estirdiği teröre inat, ihtilalci komünistler sokakları "İdamlara Hayır!" pullamaları ve yazılamalarıyla doldurdu. Bildirilerle ulaştı işçi-emekçi evlerine, servislere, fabrika önlerinde...

Son darağacı, 24 Ekim 1984'te İlyas Has ile Hıdır Aslan'a kuruldu. Evren "Asmayalım da besleyelim mi" diyordu attığı nutuklarda. Ama cezaevlerinde ölüm oruçları, açlık grevleri ve fiili direnişlerle umut serilmeye devam ediyordu. Tutsak yakınları ilk hareketlenen kesim olmuş, onca baskıya rağmen seslerini yükseltmişlerdi.

1984'ten itibaren resmen idam yapılmadı. Hatta idamın kaldırılması tartışmaları günlerce sürdü. Ama sokak ortasında infazlar, gözaltında kayıplar, işkencede katletmeler, ev baskınları hep oldu ve bu sistemde var olmaya devam edecek. Ta ki, bu düzen yıkılıncaya dek...

Onlar şehitlerimizin cenazelerini bile kaçırıyor, mezarlarını saklıyor, son mektuplarını dahi vermek istemiyorlar. Veysel Güney'in mezarı yıllardan sonra bulunabildi örneğin. Ali Aktaş'ın, Mustafa Özenç'in ailesine yazdıkları son mektuplar da öyle. Biliyorlardı ki, onlardan kalacak tek satır, mücadelenin biraz daha harlanmasına, sınıf kinimizin büyümesine neden olacaktı. Ancak ne kadar uğraşsalar da onların ölümlü nasıl büyük bir cesaretle karşıladıkları ve idam sehпасında bile inançlarını haykırdıklarını gizleyemediler. Onların idamlar karşısında gösterdiği bu başeğmez tutum, bugünkü kavgaya da moral ve güç katmaya devam ediyor.

27 yıl sonra ailesine ulaşan "son mektup"

12 Eylül'de idam edilen devrimcilerin ailelerine yazdıkları ve faşist devlet tarafından gizlenen mektuplarından ikisi daha ortaya çıktı. İlk önce Ali Aktaş ve ardından Mustafa Özenç'in mektupları yakınlarına ulaştı. 23 Ocak 1983'te Ali Aktaş, 20 Ağustos 1981'de de Mustafa Özenç idam edilmişler, ancak mektupları ailelerine ulaştırılmamıştı. Her iki mektup da ailelere devlet tarafından değil, 12 Eylül'le ilgili araştırma yapan iki araştırmacı-gazeteci tarafından ailelerine verildi.

Mustafa Özenç'in idam edilmeden 45 dakika önce yazdığı mektupta, bir kez daha devrim davasına duyduğu büyük inanç görülüyordu: *"Sizlere bu satırları yazmamamın en önemli nedeni, kendinizi benim için suçlamamanız ve bu konuda soğukkanlı davranmanıza katkıda bulunabilmek istememdir. Sizler elinizden geldiğince bana destek olup iyi bir şekilde yetiştirmeye çalıştınız. Ancak içinde bulunan toplumsal şartlar, benim ister istemez bir tercih yapmamı gerektirdi. Bu tercih, bir yanda sermaye ve onun uşaklığını yapan faşist güçler, diğer yanda emekten yana olan güçler arasında söz konusuydu. Ben de seve seve bugüne kadar uzanan sonuçlarını gördüğüm halde faşizme karşı emekten yana olmayı seçtim. Ve doğru bulduğum değerler uğruna onurluca savaştım... Hiçbir baskı veya cebir karşısında bir an dahi inandığım değerlere ihaneti düşünmedim... Sömürü ve zulüm düzeni sürdüğü müddetçe bu savaş yok edilemez. İnkâr etmek gerçekleri de değiştirmez. Er ya da geç bu bozuk düzen, tüm pislikleriyle tarihin çöp sepetine atılacaktır. Bu uğurda gelen ölüm de, nereden gelirse gelsin, hoş geldi safa geldi."*

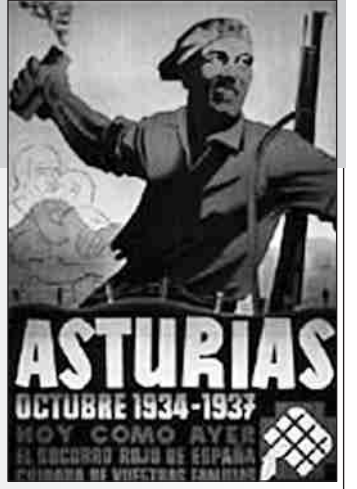
Onların bıraktıkları mektuplar, devrimci inancın birer belgesi niteliğinde. Devlet korkmaya devam etsin! Bu sömürü ve zulüm düzeni olduğu sürece ona başkaldıranlar hep olacak. Ve son nefeslerine dek devrim inançlarını haykırmaya devam edecekler.

*"O büyük gün geldiğinde
ben kimbilir kaç yıldan beri
ebedi yatağımda toprağın derinliklerinde
sonsuz bir uykuda uyuyor olacağım
fakat alınca ne zamandır beklediğim haberi
uyanıp, sesimi kimse duymadan
o büyük zaferin tarifsiz coşkusuyla
kara toprağın altından ben de haykıracağım.
Unutup geçmişte kalan acı dünü
Kimbilir belki bir kış günü
Üzerimi yorgan gibi kaplayan
Bembeyaz karın soğuşundan
Ya da sonbahar mevsiminde
Kemiklerime işleyen yağmurdan duyacağım
Ve milyonları saran o doyulmaz sevince
Ben de sessizce ortak olacağım
Mevsim ilkbahar sıcak bir yaz olsa da
Gece gündüz fark etmez ben her zaman hazırım
Adımın yazıldığı taş bile yıkılsa
Kalmamış da olsa dünyada mezarım
Hatırlayıp tek canlı gelmesi de baş ucuma
O müjdeyi ben doğadan alacağım
Nasırlı ellerce yaratılan o görkemli bayrama
Fark etmeden ben de katılacağım"*

5 Ekim 1934 Asturias Ayaklanması

İspanya'da maden işçileri devlet baskısı ve faşist teröre karşı ayaklanma başlattılar. Eylemleri komünist, devrimci ve sendikacılardan oluşan bir komite yönetti. Asturias bölgesindeki eylemde devrimciler yönetimi ele geçirdiler ve İşçi ve Köylü Cumhuriyeti'ni kurdular. Ancak İspanya hükümeti Fas'ta bulunan lejyoner askerleri çağırarak kurulan Cumhuriyet'e karşı saldırıya geçti. İşçiler yapılan müdahaleye 2 hafta direndiler. Direniş sonucunda 3 bin kişi öldürüldü ve direniş bastırıldı. Bu bastırma operasyonu 1936'daki iç savaşın en önemli verilerinden biridir.

☆ **1 Ekim 1949-Çin Halk Cumhuriyeti Kuruldu**
Japon ve Amerikan emperyalizmine karşı ÇKP ve Mao önderliğinde Çin halkı verdiği mücadeleyi devrimle sonuçlandırdı. Köylü devrimi gerçekleştiren Çin halkı, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla devrimi taçlandırdı. Ancak önderliğin ufkunun zayıf olmasından kaynaklı devrim süreci daha sonra demokratik devrimle sınırlı kalarak sosyalist inşaya sığmayamadı.

☆ **7 Ekim 1984-İlyas Has İdam Edildi**
8 Ekim 1980- Necdet Adalı idam edildi.
26 Ekim 1984- Hıdır Aslan idam edildi.

☆ **7 Ekim 1988-Tuzla Katliamı**
TKP/ML TİKKO militanları İ. Hakkı Adalı, Fevzi Yalçın, Kemal Soğukpınar ve Reha Şen bir eylem hazırlığındayken Tuzla köprüsünde polis tarafından durduruldu ve katledildi.

☆ **8 Ekim 1978-Bahçelievler Katliamı**
Haluk Kırıcı, Abdullah Çatlı, Oral Çelik gibi devletin kontrgerilla örgütlenmesi içinde yer alan faşistlerin de aralarında bulunduğu sivil faşistler tarafından gerçekleştirilen katliamda, 7 TİP'li öğrenci kaldıkları evde işkence edilerek ve tellerle boğularak katledildi. O zaman yeni palazlanmaya başlayan Çatlı-Çelik-Kırıcı gibi isimler daha sonraki süreçlerde devlet eliyle organize edilen birçok katliamın içinde yer aldıkları gibi, önemli kademelerde görevler üstlendiler. Susurluk kazasıyla birlikte ortaya serilen ilişkiler ağında çıkan bu isimler, yaptıkları katliamlarla devrimci hareketi,

kitle hareketini sindirmeyi hedeflediler.

☆ **9 Ekim 1967-Che Katledildi**
Dünya devrim tarihinin enternasyonalist devrimcilerinden biri olan Che Guevara, belki de dünyada en çok tanınan devrimci simgelerden biri oldu. Yaşamı boyunca devrim mücadelesini Küba, Kongo ve Boliviya'da sürdürdü. 1928'in 14 Haziran'ında Arjantin'de başlayan yaşamı, 9 Ekim 1967'de Boliviya'da katledilene kadar sürekli bir yükseliş içinde geçti. Başegmeme-nin, isyanın simgesi oldu. 1948'de tıp fakültesine girdi ve 1953'te bitirdi.

Üniversiteyi bitirmeden 1951'de motorsikletle Latin Amerika turuna çıkarak, fakirliği ve insanların durumunu gördü. Gezinti sırasında devrimci fikirlerini de geliştirdi ve bu düzenin ancak devrim yoluyla değiştirileceğine inandı. Guatemala'ya gitti ve burada birçok ülkeleden devrimciyle tanıştı. Guatemala'da solcu hükümete karşı yapılan darbeye direnişle karşılık verildi ve Che direnişlerde yer aldı. Ancak burada yaşanan yalpalamalardan kaynaklı Meksika'ya kaçmak zorunda kaldı. Emperyalizm konusundaki fikirleri de netleşince tüm benliğini devrimci mücadeleye vermeye karar verdi. Fidel'le tanıştı ve 26 Temmuz Hareketi'ne katıldı. Örgütün doktoru olarak başlayan görevi devrim süreci ilerledikçe, elde silah dövüşen bir önder konumuna geldi. Sierra Meastra dağlarında gerillaların eğitiminden planların çizilmesine kadar her alanda görev alıyordu Che. Devrim yapıldıktan sonra devletin çeşitli bakanlıklarında görev yaptı. Che, diğer ülke devrimlerine yardım etmek gibi bir amaca hizmet etmeyi düşünüyordu ve Fidel'le konuşarak bu planını hayata geçirmeye karar verdi. Kongo'ya gitti ve gerillaları eğitti, onlarla birlikte savaştı. Kongo kısır çekişmelerin içinde boğulunca Demokratik Almanya'ya geldi. Burada bir müddet kaldıktan sonra Boliviya'ya geçti. Boliviya Ulusal Hareketi'nin teorik ve askeri yönde eğitilmesinde görev aldı. Burada başarılar da elde edildi. Che bir muhbirin ihbarı sonucunda gerilla birliğiyle birlikte kuşatıldı ve sağ yakalandı. Boliviya Başkını "Che'nin kellesini La Paz'da sergilemek istiyorum" diyordu ve Che 9 Ekim'de yargısız bir şekilde infaz edildi.

☆ **11 Ekim 2005-Şair ve Yazar Atilla İlhan Öldü**
Şair, senaryo yazarı, yazarlık ve yönetmenlik yapan Atilla İlhan 12 Eylül öncesi yükselen kitle hareketinden derinden etkilendi. Bu dönemde verdiği eserler daha çok bu hareketin coşkusunu ve ruhunu taşıdı. Ancak Kemalizm'in etkileri 12 Eylül'den sonra daha belirgin bir şekilde kendini dışa vurdu.

☆ **14 Ekim 1971-Hikmet Kıvılcımlı Öldü**
TKP'nin kurucuları ve ikinci MK'sı arasında yer alan Hikmet Kıvılcımlı 22 yıl boyunca cezaevinde kaldı. İnançlarından taviz vermeyen kişiliğiyle tanınan Kıvılcımlı, Kemalizm, ordu ve devlet konusunda yanlış ve çarpık fikirler savundu. 12 Mart sonrası arandığı için yurtdışına çıkan Kıvılcımlı Zagreb'de öldü.

☆ **16 Ekim 1908-Enver Hoca Doğdu**
Arnavutluk devriminin komünist önderi Enver Hoca Cirokastra şehrinde doğdu. Genç yaşlardan itibaren Zago gericiliğine verilen kavga içinde pişti. Fransa'da gördüğü eğitim süreci içinde ML fikirlerini pekiştirdi. 1941 yılında onun önderliğinde Arnavutluk'ta tüm devrimci gruplar bir araya gelerek Arnavutluk Komünist Partisi'ni kurdular. İkinci Dünya Savaşı sırasında İtalyan faşizmine karşı verilen devrimci mücadeleyi yönetti ve bu mücadele devrimle taçlandı. Sosyalizmin inşasına girişti ve Stalin'in ölümünden sonra revizyonizme-reformizme karşı mücadelenin en önünde yer aldı.

☆ **17 Ekim 1889-Rus Yazar Çernişevski Öldü**
Verdiği eserlerde toplumsal sorunlara duyarlılığıyla dikkat çeken Çernişevski, dönemin devrimci fikirlerinin oluşmasında da etkiliydi. Fikirleri ve yazdıklarıyla tehlike arz ediyordu ve dönemin gizli örgütlerinden birine üye olmak suçlamasıyla hapse atıldı. Yaklaşık 3 yıl hapiste kaldı. Çar, pişmanlık getirmesi halinde affedileceği haberini gönderdi ama o düşüncelelerinden taviz vermedi. Özellikle Nasıl Yapmalı adlı romanıyla düşünüyü kurduğu toplumun bir tasavurunu yaptı ve eseri dünyada ünlendi. Kitap, sosyalist inşaa, ekonomi ve sevgi konularında önemli bir katkı sağladı.

☆ **22 Ekim 1983 Kürt şair Cigerxwin Öldü**

Ekim Ayında Şehit Düşen İhtilalci Komünistler

29 Eylül 1980'de faşist cuntaya sığıttığı "ilk kurşun"la ölümsüzleşen **Osman Yaşar Yoldaşcan**; 25 Ekim 1981'de işkencede katledilen **Ataman İnce**; 23 Ekim 1992'de bir kamulaştırma sonrası çıkan çatışmada şehit düşen **Şaban Budak**, aynı eylemde yakalanan ve teşhir masasını tekmesiyle yıkan, bu yüzden de faşist cellatların kudurmuşçasına saldırısına uğrayan **Remzi Basalak**; bu yoldaşların katledilişinden bir hafta sonra 30 Ekim 1992'de trafik kazasında yitirdiğimiz **Sezai Ekinci**; ve bir yıl sonra 14 Ekim 1993'te yine bir kamulaştırma eyleminde vurulan "yeni çağın çocuğu" Genç Komünar **Nilgün Gök...**

Ekim ayında şehit düşen ve o yüzden de "Ekim şehitleri" olarak anılan ihtilalci komünistlerdir onlar...

BM'ye göre Ekim'in ilk Pazartesi "Çocuk Bayramı"

BİZE BAYRAM KÖMÜR KARASI

Birleşmiş Milletler, Ekim ayının ilk pazartesi gününü "Dünya çocuk bayramı" ilan etmiş! 20 Ekim 1959 tarihinde ise, "Çocuk Hakları Bildirgesi" kabul edilmiş. Bu daha sonra "Ülusallararası Çocuk Hakları Anlaşması" adını alarak yaygınlaşmış. Türkiye de bu anlaşmayı, 1990 yılında mecliste onaylayarak yürürlüğe sokmuş.

Bu vesileyle her Ekim ayında, çocuklar ve çocuk hakları üzerine hamasi nutuklar atılır, her şeyin çocuklarımıza iyi bir gelecek sağlamak için yapıldığı yalanı daha yüksek perdeden seslendirilir. Oysa çocuklar, en ağır sömürü koşullarını, her tür istismarı kapitalizmde yaşadılar ve yaşamaya devam ediyorlar. Milyonlarca çocuk, "çocuk bayramı" ilan edilen günde de yılın diğer 365 günü gibi çalışıyor, horlanıyor, sömürülüyor.

Ekim'in ilk pazartisini "çocuk bayramı" yapan ve "çocuk hakları"nı sıralayan BM'nin yaptığı bir araştırmaya göre, dünyada yaklaşık 250 milyon çocuğun, bir işte çalıştığı söyleniyor. Yani her geçen gün daha fazla çocuk, kapitalist pazara sunuluyor. Ve sadece yarı-sömürge ülkelerde değil, gelişmiş kapitalist-emperyalist ülkelerde de "çocuk sömürüsü" tüm hızıyla devam ediyor. Örneğin kapitalizmin -aynı zamanda çocuk sömürüsünün de-"beşiği" olan İngiltere'de, çalışan çocukların yüzde 45'i kaçak işçi durumunda. İspanya'da özellikle tarım çiftliklerinde artan bir çocuk sömürüsü var. Asya ve Afrika ülkelerinde bu oranlar çok daha yüksek. Afrika'da çalışan nüfusun yüzde 20'si çocuk. Asya'da ise çalışan çocuklar, dünyadaki toplam işgücünün yüzde 10'u gibi büyük bir rakama ulaşıyor. Pakistan'da bir çocuk daha 4 yaşındayken halı fabrikasına köle olarak satılabilir. Tayland'da "çocuk fahişeler" turizm sektörünü canlandırmanın bir aracı olarak kullanılıyor ve sayıları çığ gibi artıyor. Brezilya'da "sokak çocukları" tıpkı köpekler gibi sokak ortasında kurşunla avlanıyor.

Rakamlar, her gün 35 bin çocuğun çeşitli nedenlerle öldüğünü ortaya koyuyor. Irak'ta, Afganistan'da, Filistin'de, Afrika'da ve dünyanın birçok bölgesindeki çocuklar, silahlı çatışmalar sonucu ölüyor, sakat kalıyor ya da yakınlarını yitiriyor. Savaşlardan dolayı sakat kalmış çocuk sayısı 6 milyonu geçiyor, 16 milyon çocuğun yine savaşlardan dolayı psikolojik travma geçirdiği, 7 milyon çocuğun ise, mülteci duruma düştüğü söyleniyor.

* * *

Türkiye'deki resmi rakamlara göre ise, altı buçuk milyon çocuk işçi var. Kayıtdışı çalışanlar hesaba katıldığında bu rakamın çok daha yüksek olduğu tahmin edilebilir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Avrupa Sosyal Güvenlik Şartı, UNICEF, Birleşmiş Milletler gibi tüm uluslararası örgüt ve anlaşmalar çocukların çalıştırılması için 15 yaş sınırını koymuştur. Fakat diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de bu sınır işlemez. Zaten yasal olarak bile çıraklık alt yaş sınırını "aday çıraklık" adı altında 11 yaşına kadar çekilmiştir. Üstelik bu çıraklar, "öğrenci" sayılarak iş yerinde çalışan işçi sayısına dahil edilmezler. Çalışma saatleri, yetişkinlerden farksız, hatta daha kötüdür. Haftalık mesaipleri ortalama 45-50 saat kadardır. Günde 10-12 saat çalışırlar. Hafta sonu tatilleri gasp edilir. Çocuk işçilerin yüzde 78'i yıllık izinlerini kullanamazlar.

Sigortasız, sendikasız ve hiçbir güvenceleri olmadan çalıştırılan bu çocuklar, Anayasa'nın 50. maddesinde ve İş Kanunu'nda, "tehlikeli" işler olarak geçen ve çocuklara yasaklanan deri iş kolu ya da ayakkabı yapımı gibi, kimyasal zehirlerin kullanıldığı iş yerlerinde de, yoğun olarak istihdam edilmektedirler. 10-12 saat alkol, tiner kokuları arasındaki çocukların, uyuşturucu bağımlılığı haline gelmesi hiç de şaşırtıcı değildir. (Türk-İş'in bir araştırmasına göre, çalışan çocukların yüzde 32'si sigara, yüzde 7'si sürekli içki kullanmaktadır.)

Çalışma koşullarında olduğu kadar iş kazaları ve meslek hastalıklarında da yetişkin işçilerden farklı durumda değillerdir. İş kazası ve meslek hastalıklarının yüzde 11'ini 12-19 yaş grubundaki çocuklar oluşturmaktadır.

TÜİK'in 2005 verilerine göre, Türkiye nüfusunun beşte biri yoksulluk altında yaşıyorken, çocuk nüfusunun yoksulluk oranı daha yüksek. Kırsal alanda 15 yaş altı çocukların yüz 40.6'sı yoksul. Bu çocukların ana babalarının eğitimleri ve düzenli işleri yok. Çocukların okula gidememesinin asıl nedeni de yoksulluk.

Oysa en çok bu aileler çocuklarını okutmak istiyor. İstanbul'da yapılan bir araştırmaya göre işçi ailelerinin yüzde 92'si çocuklarını "sonuna kadar okutmak istediklerini" söylüyorlar. "Biz çektik, onlar çekmesin. Onlar okusun bari" diyorlar. Diyorlar ama, bir yandan paralı eğitimin getirdiği ek masraflar, diğer yandan artan yoksulluk, işçi-emekçi çocukların okumasını daha da zorlaştırıyor. Bu ailelerin yüzde 30'u her yıl en az bir çocuğunu okuldan almak zorunda kalıyor. İlkokula kayıt yaptıran öğrencilerin içinden yüksek öğrenime kadar devam edip mezun olabilen sadece yüzde 7.58. Yani yüzde 92.48'i öğrenim dışı kalıyor. Tabi bunların çok büyük bir kısmı işçi-emekçi çocukları. Özellikle ilköğretimden liseye geçerken, neredeyse yarısı okula gidemiyor. Daha yüksek bir eleme oranı ise, yükseköğrenim sırasında yaşanıyor. Böylece işçi-emekçi çocuklarının ezici bir çoğunluğu daha çocuk yaşta okul değil, geçim derdine düşüyorlar.

Ne iş, ne öğretim sistemi içinde yer almayan çocuklar da var. Onlar ailenin diğer fertleri çalıştığı için, ev işlerini yapıyor, küçük çocuklara bakıyorlar. Ev-içi ücretsiz köleliğe daha bu yaşta başlıyorlar.

Bu ailelerin büyük zorluklarla okutabildiği çocukların durumu da hiç iç açıcı değil. Bir araştırmaya göre ilkokul öğrencilerinin yüzde 40'ı, sinirli, hırçın; yüzde 29'u korkulu; yüzde 20'si çekingen; yüzde 13.5'i geçimsiz, kavgacı; yüzde 3.5'i tikli... Şehirlerde yaşayan çocukların, paylaşma ve dayanışma duygularından yoksun yetiştiği, zihinsel yeteneklerini ortaya çıkaramadığı ve başarısızlığa sürüklendiği saptanmış durumda.

İşte kapitalizmin çocuklarımıza sunduğu yaşam bu.

* * *

Kapitalizm, daha ilk doğduğu andan itibaren gözünü çocuk emeğine dikmiş bir sistem. 1800'lü yılların başında, kapitalizmin ilk yıllarında başta İngiltere olmak üzere belli başlı ülkelerde, tüm dünya "çocuk işçiler"le tanıştı. Ayakların altına konan kasalara çıkarak tezgahlara uzanabilen,

fabrikaların yanındaki barakalarda uyuyan ve günde 12-14 saat çalışan bu çocuklar, kapitalizmin "ucuz işgücü ordusu" oldu. Greve gidemeyen, hiçbir pazarlık gücü olmayan, kandırılmaya en müsait, en uysal kesimdi onlar. O yüzden de ücret sınırını sürekli aşağıya çekmeye çalışan kapitalistlerin, maki-neyi ele geçirdikleri andan itibaren ilk yaptıkları; kadın emeğinin yanı sıra çocuk emeğinin sömürsüydü.

Çocuk işçilerin sorunu, esas olarak işçi sınıfının yetişkinler kısmının sorunudur. Gerek ücretlerin düşürülmesinde, gerek "grev kırıncısı" olarak kullanılmasında çocuk emeği, başından itibaren yetişkinlerin karşısına rekabet amacıyla çıkartılmıştır. O yüzden de çocukların bu ağır sömürü koşullarını iyileştirme mücadelesine en büyük desteği sunmak, sınıfın yetişkinlerine, en başta da öncülerine düşer.

16 yaşından küçük çocukların çalıştırılmaması, çalışan çocukların sigortalı ve sendikalı olma hakkı, sınıfın, grev, TİS, tazminat gibi tüm haklarına sahip olması, ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaması, çalışma saatlerinin 18 yaşın altında olanlar için en fazla 6 saatle sınırlandırılması, fazla mesainin yasaklanması, iki gün hafta sonu ve yılda bir ay tatil gibi temel hakları için yürüttüğü mücadelede sınıfın birleşik gücü harekete geçmelidir.

BM başta olmak üzere kapitalizmin kurumları, kapitalizmin çirkinliklerini, vahşetini gizlemek, yalan ve demagojiyle onu süslemekle görevlendirilmiş kurumlardır. İlan ettikleri günler, haklar "bayram"lar da, kağıt üzerindedir; göz boyamadır.

Gerçekten çocuklarımızı düşünüyor, onlara daha güzel bir gelecek sağlamak istiyorsak, savaşmaktan başka çaremiz yoktur. Çocuklarımızı mutsuz eden, sakat bırakan, katleden bu düzene karşı, kinimizi eyleme dökmekten başka yolumuz yoktur. "Geceleri aç yatılmayan/Gündüzleri sömürülen/Ekmek, gül ve hürriyet günlerini" ancak bu şekilde sunabiliriz çocuklarımıza. Gerçek bayramlara, sömürü ve zulmün ortadan kalktığı bizim bayramlarımıza da ancak bu şekilde ulaşabiliriz.

"Sosyalizm,
yani şu demektir dayı kıızı,
sosyalizm, senin anlıyacağın yan
el kapısının yokluğu değil de
imkansızlığı
Ekmeğimizde tuz,
kitabımızda söz,
ocağımızda ateş oluşu hürriyetin
Yahut da başkası yel de
sen de yaprakmışsın gibi
titrememek
bunun tersi yahut...
sosyalizm
devirmek dağları el birliğiyle,
ama elin öz biçimini
öz sıcaklığını yitirmeden
Yahut mesela
Sevgilimizin bizden ne şan ne pa
Vefadan başka bir şey beklemeyişi
Yani yurttaş ödevi sayılması
bahtiyarlığın
Ve hepsinden önemlisi
Çocukların, ama bütün çocukların
Kırmızı elmalar gibi gülmesi..."

Nazım Hikmet

TARIMDA TEKELLEŞME ve KRİZ

Gıda krizi, açlık isyanları yaratıyor

2008'in Şubat ve Nisan ayları arasında, pirincin fiyatı %75 arttı, buğday fiyatlarındaki artış ise %120 gibi devasa bir boyuta ulaştı. Et, süt, yağ, mısır, soya fasulyesi gibi pekçok temel gıda ürünlerinde de, benzer biçimde çok yüksek fiyat artışları gerçekleşti.

Pirinç, mercimek, kurufasulye, un gibi, yoksul ve emekçi kesimlerin temel gıda maddeleri olan ürünlerde yaşanan bu artış, dünyanın pekçok bölgesinde açlığın artmasına, bazı ülkelerde ise ekmek isyanlarına yol açtı. İlk olarak Kamerun'da halk döküldü sokaklara. Hemen arkasından Senegal, Moritanya ve Fildişi Sahilleri'nde ayaklanmalar başladı. Haiti, Filipinler ve Mısır'da, yaşanan isyanlar sonucunda başbakanlar görevlerinden alındılar. Pakistan'da halk ambarlara saldırdı ve ordu devreye girdi. Burkina Faso'da genel grev ilan edildi. Bangladeş, Etiyopya, Endonezya, Özbekistan, Yemen... Yaşanan gıda krizi, Asya, Afrika ve Latin Amerika kıtasında, 37'den daha fazla ülkede, toplam 89 milyon insanı doğrudan etkiledi. Yapılan eylemlerin önemli bir kısmı devletin kolluk kuvvetlerinin saldırısı ile karşılaştı, pekçok aç insan bu saldırılarda hayatını kaybetti.

Bu nedenle konu, özellikle son 6 aydır daha çok tartışılıyor. Burjuvazinin sözcüleri, herşeyden önce sorunun gerçek boyutunu gözlerden gizlemeye çalışıyorlar. Genellikle sorunun yerel ve geçici bir sorun olduğunu kanıtlamaya kalkıyor; fiyat artışlarını da ya spekülörlere ya da kuraklığa, veya başka bir etkene bağlıyorlar. Bazen de istatistiklerle ve rakamlarla oynayarak, ortada hiçbir sorun yok-

muş gibi davranıyorlar.

Oysa temel gıda maddelerindeki fiyat artışları, tek bir ülkede, tek bir bölgede değil; tüm dünyada etkisini sürdürüyor. Ama geri bıraktırmış, yarı-sömürge yoksul ülkelerde, bunun etkileri çok daha sarsıcı, çok daha kitlesel bir biçimde ortaya çıkıyor.

Krizin kaynağı tekelleşmedir

2007 yılında tarım sektöründeki toplam üretim, dünyanın toplam gıda ihtiyacının, yüzde 10 daha fazlası düzeyinde gerçekleştirildi. Yani üretilen gıda ürünleri, dünya üzerinde tüm insanlara, ihtiyaçları oranında dengeli bir biçimde dağıtıldığında, stoklarda yine de fazladan gıda ürünü kalacaktı.

Oysa dünyada her gün 25 bin kişi açlıktan ölüyor. Birleşmiş Milletler rakamları her gün 850 milyon insanın yatağa aç girdiğini, 1 milyar insanın günlük kazancının bir doların, 2 milyar insanın günlük kazancının ise, 2 doların altında olduğunu açıklıyor. Dünya nüfusunun 6 milyar civarında olduğunu düşünürsek, her üç kişiden birinin açlık tehlikesiyle karşı karşıya olduğu ortaya çıkıyor. Geçen her dakika, açlıktan ölüm oranlarını yükseltiyor, önümüzdeki yıllarda daha da yükselceği öngörülüyor.

Diğer taraftan, marketlerde tonlarca gıda ürünü, fahiş fiyatlarla satın alınmayı bekliyor.

Market fiyatları ne kadar yüksekse, tarladaki fiyatlar o kadar düşük oluyor. Üretici, hasadı yapacak işçilerin ücretlerini ödeyemediği için, ürünü tarlada çürümeye bırakıyor. Ya da ürünün çok bereketli olduğu yıllarda, fiyatlar düşmesin

diye ürünler kasalarla denizlere dökülüyor, derelere atılıyor, çöplüklere yığılıyor.

Bir tarafta insanlar açlıktan ölüerken, bir tarafta küçük üreticiler fazla ürettikleri için adeta cezalandırılırken, karşı tarafta tarım tekelleri büyük karlar vuruyor.

Ve yaygın olarak sanıldığının aksine, gıda krizi, tarımsal üretim azaldığı için değil, tam tersine arttığı için yaşanıyor. Kapitalizmin temel yasası, diğer sektörlerde olduğu gibi tarım sektöründe de aynı işliyor. Üretim anarşisinin ve azami kar hırsının yarattığı fazla üretim, krizin de temel nedeni olarak ortaya çıkıyor. Çünkü bu fazla üretimi gerçekleştirme aşamasında, bir taraftan küçük üretici yıkıma uğratılırken, bir taraftan tarımsal alanlar ve üretim, emperyalist tekellerin elinde toplanıyor.

Kapitalizm, bir tarafta açlık ve yoksulluğu, diğer tarafta ise zenginlik ve refahı biriktiriyor. İşçi-emekçi kitleler ile tekелci burjuvazi arasındaki gelir uçurumu giderek büyüyor; burjuvazinin refahı, kitlelerin yoksulluğunun ve açlığının nedeni oluyor.

İlkel tarımdan “yeşil devrim”e

Tarımsal üretime geçiş, insanoğlu açısından önemli bir tarihsel dönüşümü ifade ediyordu. Tarım, yerleşik düzen demekti, yerleşik düzen ise, insanlığın gelişiminin, modern dünyanın temellerini atıyordu.

Ortadoğu coğrafyasının “uygarlığın beşiği” olarak kabul edilmesinin altında yatan en önemli etken, güçlü akarsu yataklarından dolayı, tarıma elverişli koşullara sahip olmasıydı. Ancak bu avantajı, aynı zamanda dezavantajı oldu; tarımda aşırı sulama nedeniyle hızlı bir çölleşme yaşandı.

14. yy.da nadasın ortadan kaldırılması, “tarım devrimi”ni gerçekleştirdi. O güne kadar, her yıl yapılan tarımın toprağı yordduğu ve verimsizleştirdiği görülmüş, bu nedenle de nadasa bırakma yöntemi kullanılmıştı. Yem bitkilerinin üretimi ise, nadasa bırakmayı ortadan kaldırdı; hem toprağın kendisini toparlamasını sağladı, hem de hayvanların beslenmesini kolaylaştırdı. Hayvan gübresinin tarımda kullanılmaya başlanması da aynı döneme denk geldi. Köleci toplumdan feodal topluma geçişin temellerinde, tarım devriminin önemli bir rolü oldu. Tarım aletlerindeki gelişme ve tarım üretimindeki artış, feodal sistemin ekonomik temelini oluşturdu.

18. yy'ın ortalarında gerçekleştirilen endüstri devrimi, kapitalizmin temellerini atarken, tarımda da kapitalist gelişmenin önünü açtı. 18. yy'ın sonlarına doğru,

Yaygın olarak sanıldığının aksine, gıda krizi, tarımsal üretim azaldığı için değil, tam tersine arttığı için yaşanıyor. Kapitalizmin temel yasası, diğer sektörlerde olduğu gibi tarım sektöründe de aynı işliyor. Üretim anarşisinin ve azami kar hırsının yarattığı fazla üretim, krizin de temel nedeni olarak ortaya çıkıyor. Çünkü bu fazla üretimi gerçekleştirmeye aşamasında, bir taraftan küçük üretici yıkıma uğratılırken, bir taraftan tarımsal alanlar ve üretim, emperyalist tekellerin elinde toplanıyor. Kapitalizm, bir tarafta açlık ve yoksulluğu, diğer tarafta ise zenginlik ve refahı biriktiriyor.

endüstriyel tarımın ilk temelleri atılmış oldu. Modern ve güçlü fosil yakıtlarla çalışan araçlar ve sürülebilir alanların genişlemesi, tarımsal üretimi hızlı biçimde artırdı.

20. yy'ın ortalarında tarım üretimine damgasını vuran gelişme, “yeşil devrim” oldu. ’40-60 yılları arasında ortaya çıktı “yeşil devrim” söylemleri. Tarımda bu atılım, II. Emperyalist Savaş sonrası dünyada güçlenmekte olan ABD hegemonyasının bir ürünüydü. Savaş sırasında bilim ve teknolojiye yeni gelişmeler ortaya çıkmış, özellikle kimya sanayinde önemli ilerlemeler kaydedilmişti. Bu teknikler, savaşın arkasından tarım alanında kullanılmaya başlandı. Mesela nitrojen bombasında yapılan değişikliklerle nitrat gübresi, sinir gazında yapılan değişikliklerle sinek öldürücü ilaçlar üretilmeye başlandı. Pekçok kimyasal ve biyolojik silah, artık tarımsal alandaki gelişime altyapı oluşturuyordu. ABD’nin en büyük emperyalist tekelleri arasında bulunan Rockefeller ve Ford Vakıfları, hükümet desteklerinden de faydalanarak, tarımsal araştırmalar konusunda büyük ilerlemeler sağladılar.

“Yeşil devrim” sayesinde üretim hızlı bir biçimde arttı gerçekten de. Önce Rockefeller Vakfı 1943 yılında Meksika’da yaptığı deneyler sonucunda yüksek verimli mısır ve buğday geliştirildi. Arkasından Hindistan’a el attı Rockefeller. Yapılan deneyler sonucunda, ’70’lerin sonuna gelindiğinde Hindistan’daki çeltik üretimi yüzde 30 artmıştı. 1961-1985 yılları arasında, yarı-sömürge ülkelerdeki hububat üretimi iki katından fazla arttı. Çeltik, mısır ve buğday verimi devasa artışlar gösterdi.

Tarımda yaşanan rekor üretim artışları, ABD’nin tarım tekellerinin büyümesine, dünya tarımı üzerinde hakimiyet kurmasına, fazla üretimini dünya pazarlarına sokma adımları atmasına olanak sağladı. Bu, ’70’li yılların başında tüm dünyaya “yeşil devrim” ihracına dönüşerek, dünya halkalarının üzerine ideolojik bir bombardıman olarak yağmaya başladı. Emperyalist tarım tekellerinin dayattığı yöntemler, ’80’lerden itibaren yoğun bir biçimde yarı-sömürge ülkelere ihraç edildi.

Kapitalist propagandistler, onu çok parlak bir ambalajla kitlelere sundular. Onlara göre dünya nüfusu hızla artmaktaydı, bu kadar insanı doyurmak için “birim alandan elde edilen ürün miktarını artırmak, birim alanda en yüksek verimliliği sağlamak” gerekiyordu. Tarım makinaları, kimyasal ilaç ve gübreler kullanılarak bunu başarmak mümkündü. Dahası mısır, pirinç gibi çok tüketilen ürünlerde çaprazlama deneylerin başarıya ulaşması sonucu elde edilen yüksek verimli tohumluklar kullanılacaktı. Emperyalist tarım tekellerinin dayattığı yöntemlerle üretim yapılması, tarımsal üretimin tümüyle tarım tekellerine emanet edilmesi için yarı-sömürge ülkelerde bir taraftan par-

20. yy’ın ortalarında tarım üretimine damgasını vuran gelişme, “yeşil devrim” oldu. ’40-60 yılları arasında ortaya çıktı “yeşil devrim” söylemleri. Tarımda bu atılım, II. Emperyalist Savaş sonrası dünyada güçlenmekte olan ABD hegemonyasının bir ürünüydü. Savaş sırasında bilim ve teknolojiye yeni gelişmeler ortaya çıkmış, özellikle kimya sanayinde önemli ilerlemeler kaydedilmişti. Bu teknikler, savaşın arkasından tarım alanında kullanılmaya başlandı. Mesela nitrojen bombasında yapılan değişikliklerle sinek öldürücü ilaçlar üretilmeye başlandı. Pekçok kimyasal ve biyolojik silah, artık tarımsal alandaki gelişime altyapı oluşturuyordu. ABD’nin en büyük emperyalist tekelleri arasında bulunan Rockefeller ve Ford Vakıfları, hükümet desteklerinden de faydalanarak, tarımsal araştırmalar konusunda büyük ilerlemeler sağladılar.

lak kampanyalar yürütüldü, bir taraftan da hükümetler üzerinde baskı kuruldu.

“Yeşil devrim”in ikinci aşaması GDO’ların (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) kullanılmasıdır. 1980’li yılların başlarında Çinlilerin tütün üretiminde başlattığı denemeler, ABD’li tarım tekelleri tarafından fark edilerek geliştirildi. ABD’li tekeller, gıda ürünlerinin de genlerini değiştirmeye başladılar. 1994 yılında bu şekilde üretilen ilk ürün domates oldu. 1996 yılında dünya genelinde 1.7 milyon hektar arazi üzerinde GDO tarımı yapılıyordu. 2006 yılında ise GDO tarımı yapılan alan 102 milyon hektara yükselmişti. Bugün, ABD, Arjantin ve Brezilya, GDO tarımının en fazla yapıldığı ülkelerin başında geliyorlar.

Kapitalizm genel olarak sömürünün en yoğunlaştırılmış halini ifade eder. Kapitalist, elindeki herşeye “daha fazla nasıl sömürürüm” diye bakar. İşçinin işgücü üzerindeki dizginsiz sömürünün de, hammadde kullanımındaki cimrilğin de, üretim maliyetlerini düşürmek için çevrilen dolapların, yapılan dolandırıcılıkların altında yatan da budur. Kapitalist tarım da aynı felsefeyle hareket eder.

Endüstriyel tarım,

insana ve doğaya zararlıdır

Tarımda “en yüksek verimlilik” demek, en yoğun sömürü demektir: İnsanı, doğayı, hayvanı, tohumu, ürünü... Sanayi alanında üretim yapılırken, üretimin üç girdisinden ikisinin (hammadde ve makina) verim oranı bellidir. Üretime girdikleri kadar çıkarlar. Sanayi üretiminde “en yüksek verim” alınacak tek unsur emektir. Burjuvazi, işgücünün en yoğun sömürüsü ile karını artırmayı hedefler. Tarımda da üretime girdi olan tüm nesnelerin verimlilik düzeyi bellidir ve onun çok üzerine çıkması olası değildir. Ancak burjuvazi, “canlı organizmalar” sözkonusu olduğunda iliklerine kadar sömürecek, azami karı sağlayacak yöntemler bulmak için tüm olanakları kullanıyor. Sadece üretimdeki işgücünü değil, “hammadde” kapsamındaki tüm canlı organizmaları (toprak, tohum, hayvan), son sınırına kadar zorluyor, onların doğasını bozuyor, iliklerine kadar sömürüp, “işe yarayan” her zerrelerinden yararlanıyor.

Mesela tavukların ve sığırların, tarlalarından ve açık havadan kopartılarak küçücük odalara ve bölmelere hapsedilmesi “en yüksek verim” almak için etkili bir yoldu. Yüzlerce tavuk ya da inek, kendi bölmelerinde hiç kıpırdamadan oturuyor, sürekli bir biçimde yem yiyor, su içiyorlar. Böylece oturdukları yerde, büyümüyor, şişiyorlar. Hiç kıpırdamadıkları için kasları oluşmuyor, etleri daha yumuşak oluyor. Tavuklar, ışıkların 24 saat içinde 6 saatlik aralarla açılıp kapanmasından dolayı gece-gün-

düz kavramını yitiriyor ve günde iki kere yumurtluyorlar ve normal büyüme süresi olan 6 ay yerine 3 ayda kesimlik hale geliyorlar. İşte “birim alanda en yüksek verimlilik” böyle elde ediliyor! Hayvanlar kendi doğalarına aykırı biçimde semirtilirken, en büyük işkenceyi görüyorlar, bu arada vücutlarında çeşitli şekil bozuklukları oluşuyor. Yemyeşil çayırarda otlayarak doğaya uyumlu bir biçimde yaşayan, sağlıklı bir biçimde büyüyen hayvanların sağlıklı ve lezzetli etleri ise, hafızalardan bile silinip uzaklaşıyor.

Mesela kesilen hayvanların atıkları öğütülüp, makinalarda işleminden geçirilip hayvan yemi haline getiriliyor ve hayvanlara yediriliyor. Tavukların tüyleri, ayakları, kafaları, sığırların ayakları, kuyrukları, yenilmez iç organları vb. çöpe atılması gereken tüm parçaları öğütülerek yem haline getiriliyor. Otçul hayvanlar olan sığırlara sığır parçaları, tavuklara tavuk parçaları yediriliyor. Böylece kesilen hayvanın bir gramı bile ziyan olmamış, “en yüksek verimlilik” sağlanmış oluyor. Ancak bu yöntem nedeniyle “deli dana”, “deli tavuk” gibi hastalıklar dünyanın her tarafında görülüyor ve insan sağlığını tehdit ediyor.

Mesela mısır, genleri ile en fazla oynanmış, en fazla değiştirilmiş bitkidir. Bu yanı sıra insan sağlığına da en zararlı hale gelmiştir. Amerika kıtasından tüm dünyaya yayılan bu bitki, aynı zamanda gıda üretiminde en çok kullanılan üründür de. Çünkü yapılan genetik değişiklikler sonucunda üretimi çok artmıştır. Mısırdan üretilen şeker (ya da mısır şurubu) bile tek başına, bebek mamalarından hazır toz gıdalara kadar 800 farklı gıda maddesinde kullanılmaktadır. Şekerde glikoz ve fruktoz adında iki molekül bulunur. Şeker kamışından ya da şeker pancarından üretilen şekerde glikoz ve fruktoz oranı yarı yarıyadır. Mısır şekerinde ise bu oran glikoz yüzde 20, fruktoz yüzde 80’dir. Canlı metabolizması, glikozu hemen enerjiye dönüştürür ve kullanır. Vücudun glikoza verdiği tepki insülin salgılamaktır ki, bu da tokluk hissi yaratır ve glikoz alımını durdurmayı (yani şekerli şeyi yemeyi durdurmayı) sağlar. Fruktoz ise, doğrudan yağa dönüşür ve vücutta depolanır. Fruktoz karşısında canlı metabolizması insülin salgısı yapmaz, yani tokluk hissi yaratmaz, daha çok yemeğe teşvik eder. O yüzden de mısır şurubu, insan sağlığının en büyük tehditlerinden olan obezitenin doğrudan nedenlerinden biridir.

Mesela arıların tarımsal üretimde hayati bir rolü olduğu bilinir. Arılar, kendileri hareket edemeyen dişi ve erkek bitkiler arasında gezerek, onların polenlerini birbirine taşıyarak bitkilerin döllenmesini sağlarlar. Tek bir arı bir günde yaklaşık 1 milyon bitkinin döllenmesini sağlamaktadır. Dünya üzerindeki tüm bitkilerin yüzde 75’i arılar sayesinde döllenir. Yani Einstein’ın söyle-

diği “arılar olmasa insanoğlunun ömrü sadece 4 yıldır” sözü oldukça hayati önem taşıyan bir saptamadır. Ancak son yıllarda arılar koloniler halinde ve hızla ölüveriyorlar. Bir gecede yüzlerce arı ortadan kayboluyor. Son iki-üç yılda durum o kadar vahim bir hale geldi ki, ABD’de arı yetiştiricilerin çoğu, 2007 yılında bir önceki yıla göre arı sayısında yüzde 70 azalma olduğunu söylüyorlar. Almanya’daki kayıp ise, yüzde 80. Bunun nedenleri konusunda çeşitli araştırmalar var. Ancak en akla yakın iki seçenek üzerinde daha fazla durmak gerekiyor: Birincisi, cep telefonlarının baz istasyonlarının yaydığı radyo dalgalarının, arılardaki yön bulma ve kovanına geri dönme yeteneğini yok etmesi. İkincisi ise, genleri değiştirilmiş ürünlerin arı ölümlerine sebep olması. Bu konuda somut bazı veriler de var. Mısır bitkisinin içine Bt adlı mikroorganizmanın zehiri DNA kodu olarak konuyor. Bu bitkiyi yiyen zararlı böcek Bt zehirini de yemiş oluyor ve bağırsak hücrelerinin patlaması sonucunda ölüyor. Arı kolonilerinin ortadan kalkmasından Bt-mısırın sorumlu olduğu düşünülüyor. Arı ölümlerinin en çok Bt-mısır tarımının yapıldığı bilinen Adana bölgesinde yoğun olarak yaşanması, bu ihtimali güçlendiriyor. Keza ilk vakaların Ortadoğu’da, İsrail’de görünmüş olması, genetik çalışmaların en yoğun olarak İsrail tarımında kullanılıyor oluşu gibi etkenler, bu kanıyı güçlendiriyor. Ancak bu veriler, genetik değişikliğe uğratılmış ürünlerin ekilmesinin önüne engel olamıyor. Arılar ölüyor; arıların yaptığı tozlaştırma işi yapay yollardan, hormonlardan sağlanmaya çalışılıyor. Ortaya ne idüğü belirsiz, yediğin zaman patates mi, salatalık mı olduğu tadından ve kokusundan anlaşılmayan sentetik gıdalar çıkıyor ortaya ve bu gıdalar yoksulların tüketimine sunuluyor.

Endüstriyel tarım; “mucize tohumlar”, yeterli sulama, pestisit (kimyasal ilaçlar) ve suni gübre kullanılmasına dayalı bir tarımdır. Ancak bir taraftan, bu yüksek verimli “mucize tohumlar” topraktaki azotu hızla tükettikleri için, toprak hızlı bir biçimde verimsizleşmekte, çoraklaşmaktadır. Bu tohumlar, toprağın bütün verimini ve niteliğini sömüren, yokeden bir etki yaratmaktadırlar.

Geleneksel tohumlar, binlerce yıl boyunca aynı topraklarda ekilip biçilmiş olmanın etkisiyle, doğaya ve toprağa uyum sağlamışlardır. Bu nedenle en ağır iklim koşullarında bile yetiştirilebilen ürünler vardır. Oysa emperyalist tekeller tarafından üretilen tohumlar, ancak verili ısı-su-gübre-ilaç koşulları yerine getirildiğinde, ürün verebilirler. Bu koşullar sağlanmadığında ise, ürün almak neredeyse imkansızlaşır.

GDO’lu tarımı daha da tehlikeli bir hale getiren unsur ise, GDO’lu tohumların yayılma gücüdür. GDO’lu tohum kullanılan bir tarladaki bitkinin polenleri, rüzgar aracılığıyla

Endüstriyel tarım; “mucize tohumlar”, yeterli sulama, pestisit (kimyasal ilaçlar) ve suni gübre kullanılmasına dayalı bir tarımdır. Ancak bir taraftan, bu yüksek verimli “mucize tohumlar” topraktaki azotu hızla tükettikleri için, toprak hızlı bir biçimde verimsizleşmekte, çoraklaşmaktadır. Bu tohumlar, toprağın bütün verimini ve niteliğini sömüren, yokeden bir etki yaratmaktadırlar. Geleneksel tohumlar, binlerce yıl boyunca aynı topraklarda ekilip biçilmiş olmanın etkisiyle, doğaya ve toprağa uyum sağlamışlardır. Bu nedenle en ağır iklim koşullarında bile yetiştirilebilen ürünler vardır. Oysa emperyalist tekeller tarafından üretilen tohumlar, ancak verili ısı-su-gübre-ilaç koşulları yerine getirildiğinde, ürün verebilirler. Bu koşullar sağlanmadığında ise, ürün almak neredeyse imkansızlaşır.

ğıyla onlarca kilometrelik bir alana yayılabilmektedir. GDO’lu tohumlar, baskın karakter taşıdığından, yayıldıkları alanlarda GDO taşımayan tohumları da etkiler, onlara GDO bulaştırırlar. Yani herhangi bir üretici, kendi tarımında GDO kullanmasa bile, onlarca kilometre karelik alanda tek bir üreticinin kullandığı GDO’lu tohumların polenlerinden etkilenebilir, kendi ürün yapısı bozulabilir.

GDO’lu tohumlar, doğadaki ve tohumlardaki çeşitliliği de yokederler. Her coğrafyanın kendi iklim ve toprak özelliklerine bağlı olarak farklılaşmış ürünleri, tekellerin kontrolündeki GDO’lu tarım ve tek tip tohum nedeniyle yokolur. Geriye tek tip ürünler kalır. Yüzlerce domates çeşidi yok olurken, tüm dünyada aynı özelliklere, aynı renk ve kokuya sahip 3-5 çeşit domates kalır. Hububatların hepsi, taneleri büyük olsun diye boyları kısaltılır ve kütleleştirilir. Tohumuyla, bakterisiyle, böceğiyle, farklı bitkileriyle biyoçeşitlilik, doğanın dengesini koruması için en önemli unsurdur. Ancak GDO’lu tarım, monokültüre yol açarak bu dengeyi bozar.

Yakın dönemde yapılmış iki araştırma, GDO’lu ürünlerin yarattığı sonuçları göstermesi bakımından çarpıcıdır. Genetiği değiştirilmiş patatesle beslenen farelerin tüm iç organlarında gelişme bozuklukları, sinir sisteminde çökme, kan yapısında bozulma ve bağışıklık sisteminde zayıflama tespit edildi. Bir başka araştırmada ise, genetiği değiştirilmiş soya ile beslenen farelerin yavrularının yüzde 56’sının doğumdan sonraki üç hafta içinde öldüğü tespit edildi. Ayrıca bu yavruların yüzde 36’sının ağırlığı, normal doğum ağırlığının altındaydı. Normal gıdalarla beslenen farelerin yavrularındaki ölüm oranı ise sadece yüzde 7 idi.

Gıda üretiminde, çeşitli antibiyotiklerde ve kozmetik ürünlerde kullanılan hormonlarla ilgili yapılan araştırmalar, farklı bir cepheden alarm zillerini çalmaktadır. Hormonlar gerek gıdalar yoluyla, gerekse toprağa ve suya sızarak doğaya karışması yoluyla insan ve hayvan sağlığını tehdit etmektedir. Organizmada bulunan doğal hormonları taklit eden ve hormon bozucu bir etki yaratan bu kimyasallar, özellikle cinsel sağlık üzerinde sorun yaratmaktadır. 2006 yılında Güney Afrika’da vahşi doğada yapılan araştırmalar, bu hormonların timsahların penis boylarında küçülme, panterlerin sperm kalitesinde düşüş, martılarda dişiler arası eşleşme, balıklarda çift cinsiyetlilik gibi etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Bu hormonlar birçok hayvan türünde yumurtlama ve canlı kalma oranında azalma, sperm sayısında azalma, cinsiyetsiz doğumlar ve cinsiyet bozuklukları gibi etkiler yaratmaktadır. Bu hormonların insanlar üzerindeki etkilerine ilişkin araştırmalar ise yok denecek kadar azdır. Ancak en fazla hormona maruz kaldığı bilinen çileği çok

yiyecek çocuklarda erken ergenlik sorunlarının yaşandığı artık saklanamaz bir gerçektir.

Tarım ilaçları ise ayrı bir sorundur. 1950 yılından bu yana, pestisit (kimyasal zehir) kullanımı, yaklaşık 50 kat arttı. Günümüzde endüstriyel pestisit kullanımı, yılda yaklaşık 2.5 milyon ton civarındadır. Pestisitler doğada çabuk bozulmazlar. Bu nedenle suları ve toprağı hızlı bir biçimde kirletirler. Tarım yapılan alanlardaki bütün akarsuların ve göllerin pestisit tarafından kirletildiği, bunun da insan sağlığı üzerinde ciddi riskler oluşturduğu bilinmektedir. Zaman zaman haberlerde, ülkemizde üretilen domatesin ya da başka bir sebzenin, taşıdığı ilaç kalıntıları yüzünden ihrac edildiği ülkeden geri çevrildiğini duyarız. Sıkı kontrollerin yapıldığı ihracatlarda bile bu kalıntılar tespit edilebiliyorsa, iç pazarda yoksul-emekçi semtlerindeki tezgahlarda satılan ürünlerin durumunu düşünmek zor değil.

Kullanılan ilaçlar ve bitkilerin genlerinde yapılan değişikliklerin her biri, insan ve doğa sağlığı üzerinden kalıcı ve önemli etkiler yaratır. Hayvanların hastalıklarını önlemek amacıyla yoğun bir biçimde kullanılan antibiyotik, et ve süt ürünleri ile insana da geçer ve insanlarda antibiyotik direncini artırır. Ciddi bir hastalık ya da salgın tehdidi karşısında, bilinen antibiyotikler etkili olmayacağı için kitlesel ölümler gündeme gelebilir. 1990’ların sonunda, antibiyotik kullanıcılarının yüzde 70’inin hayvanlar olduğunu ve bu antibiyotik etkisinin et ve süt ürünleri üzerinden insanlara geçtiğini söylemek bir fikir verecektir.

Tarımda kullanılan ilaçlar, tıpkı arılar ya da solucanlar gibi, tarım için gerekli hayvanları, toprağın içindeki yararlı bakterileri de öldürürler. Toprak yararlı bakterileri ve vitaminleri ile birlikte üretme gücünü kaybeder.

Tarımda kullanılan nitrat gübresi, özellikle yaprakları yıkanarak yenen bitkiler aracılığıyla insanlarda kanserojen etki yaratabilir. Fosforlu ve potasyumlu gübrelerin içerdiği radyasyon ve uranyum-kadmiyum türü elementler insan sağlığına zararlıdır.

Endüstriyel tarım, geleneksel tarım yöntemlerine göre, başlangıçta oldukça verimli bir hasat yaratıyor. Ancak, tarımdaki en küçük bir olumsuzluk, sıcaklığın ortalamanın dışına çıkması, kuraklık olması, su miktarındaki azalma ya da artma, tarım ilaçlarının eksik ya da fazla kullanımı gibi, tohumla beraber verilen reçeteye aykırı her davranış ya da koşul, üretimde ciddi düşüşlere neden oluyor. Keza toprağın verimini de hızlı bir biçimde yekettiği için, sonraki yıllarda daha fazla ilaç, daha fazla gübre, daha fazla vitamin kullanma ihtiyacı doğuyor. Ancak bunlar da çare olmuyor ve endüstriyel tarım yapılan alanlarda, bir süre

sonra tarım yapılamaz hale geliyor.

Sonuçta, toplamdan bakıldığında, endüstriyel tarım, geleneksel tarım yöntemlerinden çok ileri bir düzeyi yakalayamıyor. Ama bu arada, toprak, hava, su, tarım ürünleri ve insan zehirlenmiş oluyor.

Endüstriyel tarım, tekelleşmedir

“Yeşil devrim” sayesinde, ilk yıllarda ürün miktarında gerçekten yüksek artışlar, rekorlar yaşanmaya başladı. Keza, tarım makinası, kimyasal ilaç ve girdi satan şirketler de rekor kazançlar elde ettiler. 19. yy sonlarından itibaren, kapitalizmin tarımsal alana hakim olma süreci oldukça yavaş ilerlemekteydi. 1970’li yıllardan sonra “yeşil devrim”, buna büyük bir hız kazandı. Küçük üreticiler tarladaki başaklar gibi biçilmeye başlandı. Küçük firmalar yutuldu. Büyük tarım tekelleri oluştu ve bu tekeller, dünya üzerindeki hegemonyalarını hızla güçlendirdiler. Dünya genelinde tarımsal üretimden satışa, tohumdan devlet desteklerine kadar her aşama, sınırlı sayıda tekelin kontrolü altına girmeye başladı.

‘70’li yıllarda ilk olarak emperyalist ülkelerde, özellikle ABD’de, tarımda şirketleşme ve tekelleşme süreci hız kazandı. ‘80’li yıllarda yarı-sömürge ve bağımlı ülkelere, emperyalistlerin tarım reçeteleri dayatıldı.

Yarı-sömürge ülkelerde sanayi zayıf, ancak tarımsal üretim gelişkin durumdaydı. Bu ülkelerin büyük bir çoğunluğu (Türkiye dahil) tarımsal üretimde kendi kendine yeterli durumdaydı. Tarımda kapitalistleşme zayıf ve daha çok aile tarımı biçiminde olmakla birlikte, kendi kendine yeterliliği belli oranlarda sağlayabiliyordu. Emperyalistlerin istediği ise, bir taraftan bu ülkelerin tarımsal yeterliliğini ortadan kaldırmak ve ithalata mecbur bırakmaktır. Diğer taraftan, bu ülkelerde yapılacak tarımın her aşamasını, tohumdan pazara kadar kendilerine bağımlı hale getirmektir.

‘80’lerin başından itibaren, tarım tekelleri ile tek tek bağımlı ülkeler arasında yapılan ikili anlaşmalar hız kazandı. Bu anlaşmalarla tekeller, tek tek ülkelerin içlerine nüfuz etmeye başladılar. Ancak tekeller için bu yeterli değildi. Çok daha hızlı bir biçimde pazarı hakimiyetleri altına almak istiyorlardı. Bunun için, ABD güdümündeki emperyalist kurumları harekete geçirdiler. Böylece bu kurumlardan çıkacak tek bir kararla, bu kurumlara üye olan bütün ülkeler üzerinde söz sahibi olacaklardı.

Bu doğrultuda ilk olarak 1986 yılında GATT (Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması), dünya genelindeki tarım üretimini, ürünlerini ve tarımcılığa dair faaliyetleri kendi bünyesine almak için karar çıkardı. GATT’ın devamcısı olarak kurulan DTÖ ise, tarım konusunu asli görevleri arasına aldı. Keza İMF ve DB (Dünya Bankası)

‘70’li yıllarda ilk olarak emperyalist ülkelerde, özellikle ABD’de, tarımda şirketleşme ve tekelleşme süreci hız kazandı. ‘80’li yıllarda yarı-sömürge ve bağımlı ülkelere, emperyalistlerin tarım reçeteleri dayatıldı. Yarı-sömürge ülkelerde sanayi zayıf, ancak tarımsal üretim gelişkin durumdaydı. Bu ülkelerin büyük bir çoğunluğu (Türkiye dahil) tarımsal üretimde kendi kendine yeterli durumdaydı. Tarımda kapitalistleşme zayıf ve daha çok aile tarımı biçiminde olmakla birlikte, kendi kendine yeterliliği belli oranlarda sağlayabiliyordu. Emperyalistlerin istediği ise, bir taraftan bu ülkelerin tarımsal yeterliliğini ortadan kaldırmak ve ithalata mecbur bırakmaktır. Diğer taraftan, bu ülkelerde yapılacak tarımın her aşamasını, tohumdan pazara kadar kendilerine bağımlı hale getirmektir.

sı) da, bu tarihten itibaren yarı sömürge ülkelere dayattıkları bütün reçetelerde, tarım sektörüne özel maddeler de koydular. Reçetelerdeki maddeler birbirinin aynısıydı: Tarıma yapılan destekleri azaltın! Tarımsal kredi faizlerini yükseltin! Destekleme alımı yapan kuruluşları özelleştirin!

Bu kuralların hepsi, ülkenin tarımda kendine yeterliliğini ve ülkedeki küçük üreticiyi yıkıma uğratmak, ülkedeki tarımın tekellerin hakimiyetine girmesini sağlamak amacını taşıyordu. İMF ve DB, tarım sektöründe “piyasa belirleyici olsun”, “piyasa kendi dengesini kursun” diyordu yarı-sömürge ülkelere. Ancak çiftçinin aleyhine bir sürü gelişme, “piyasa” tarafından değil, İMF’nin dayatmaları sonucunda işbirlikçi hükümetlerin çıkardığı yasalarla belirleniyordu. “Piyasa”, arkasında emperyalist kurumları ve işbirlikçi devletin korumasını alarak küçük üreticilerin karşısına çıkıyordu.

Türkiye’de de benzer bir gelişim seyri izlendi. ‘80’lerin başlarından itibaren İMF ve DB reçeteleri doğrultusunda tarım sektörü adım adım yıkıma uğratıldı. ‘80’li yılların dizginsiz saldırı döneminde Özal hükümeti, önce KİT’lerin özelleştirilmesinin önünü açacak yasal değişiklikler gerçekleştirdi. Bunun arkasında Su Ürünleri Genel Müdürlüğü’nü, Gıda Kalite Kontrol Genel Müdürlüğünü, hayvanların sağlıklı yetiştirilmesini kontrol eden Veteriner İşleri Genel Müdürlüğünü, yeni teknikleri köylüye taşıyan Ziraat İşleri Genel Müdürlüğünü, bitki sağlığı konusunda uzman Zira-i Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğünü, tarım topraklarının amaçdışı kullanımını engelleyen Toprak-Su Genel Müdürlüğünü kapattı. Bu alanlarda kontrolsüz ve dizginsiz bir yağmaya yasal zemin hazırladı. Ayrıca çayda ÇAY-KUR’un, alkolü içeceklerde ve tütünde TEKEL’in tekel konumlarını ortadan kaldırdı ve emperyalist tekellere alan açtı.

‘90’ların başında Et ve Balık Kurumu (EBK), Yem Sanayisi (YEMSAN) ve SEK’in özelleştirmeleri gündeme geldi. Böylece hem hayvan yetiştiricileri, hem de et ve süt ürünlerini tüketen kitleler, emperyalist tekellerin daha pahalı ve sağlıksız ürünlerine mahkum hale geldiler.

2000 yılından itibaren ise, tarımı bağımlı hale getirmeye yönelik yasal düzenlemeler çok hızlı bir biçimde gerçekleştirildi. Şeker yasası çıkartıldı ve pancar üreticilerinin üretimi sınırlandırıldı. Bununla bağlantılı olarak şeker fabrikalarından hayvanların yaş küspe ihtiyacına kadar pekçok alanda daralma oldu. Arkasından tütün yasası çıkartıldı ve TEKEL devre dışı bırakıldı, TEKEL’e bağlı yan kuruluşlar özelleştirildi. Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin güçlerini sınırlayan, etkisini zayıflatan bir yasa çıkartıldı.

2002 sonrasında AKP hükümeti tarımda emperyalist politikalara hız kazandı. Tohum satışını ve kullanımını sadece emperyalist tekellerin inisiyatifine bırakan, bu tekellerin tohumlarının dışında tohum kullanılmasını engelleyen Tohumculuk yasası çıkartıldı. Arkasından Üretici Birlikleri yasasını çıkartarak, birliklerin üreticilerin kolektif üretim ve dayanışmasını organize eden özelliğini ortadan kaldırdı. Organik Tarım yasasını çıkartarak, organik tarım sertifikası verme yetkisini emperyalist tekellere verdi. Tarım Yasasını çıkartarak, çiftçilere verilecek desteğin yüzde 1’le sınırlandırılmasını yasal kılıfa soktu. Tarım Sigortası yasasını çıkartarak, sigorta şirketlerine yeni bir kar kapısı açtı. Ziraat Odaları yasasını çıkartarak, odalar ile çiftçiler arasındaki mesafeyi açtı. Toprak Koruma ve Arazi Kullanım yasasını çıkartarak, tarım arazilerinin tarım dışı kullanımına yasal kılıf giydirdi, bu arada birinci sınıf tarım arazisi üzerine izinsiz fabrika kuran emperyalist tekel Cargill’in aklanmasına neden oldu.

Tüm bu yasalar, İMF, DB ve DTÖ’nün istekleri, onlar tarafından hazırlanmış reçeteler doğrultusunda yapıldı. Yine onların reçeteleri doğrultusunda, ürün fiyatları sistimli bir biçimde maliyetin altında belirlendi, sözleşmeli çiftçilik uygulaması başlatıldı. Bu da yetmiyormuş gibi ürün hasadının yapılacağı dönemlerde ithalat izni çıkartarak ürün fiyatlarının daha da düşmesine neden oldu. Fındıkta alım fiyatlarının geride bıraktığımız 3 yıl içinde 8 YTL’den 2,5 YTL’ye kadar düşmesi çarpıcı bir örnektir.

Bir başka çarpıcı örneği ise, tohumculuk konusuna ilişkin olarak verebiliriz. Geçtiğimiz Nisan-Mayıs aylarında Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile Hazera Tohumculuk şirketi ortaklaşa proje yarışması düzenleyeceklerini duyurdular. ‘Hazera Trophy’ adı verilen bu projenin sloganı “Getir tohumu, götür bilgisayarı”! Buna göre bir yarışma düzenleniyor ve Türkiye genelinde yetişen yerel tohumların ziraat fakültelerinde okuyan öğrenciler tarafından bulunup getirilmesi isteniyor. Öğrenciler getirecekleri tohumun Latince ve yöresel ismini, yetiştirildiği bölge ve yayılma alanı, eğer varsa farklı kullanım amaçları, yörede ne kadar zamandır bulunduğu ve yetiştirildiği, yok olma tehlikesinin bulunup bulunmadığı, tohum çimleme süresi, tohum çimleme yüzdesi, tohum ekiminden fide aşaması ve çiçeklenmeye kadar geçen süre, meyve bağlama tarihi, meyve üzerinde yapılan vitamin değeri, raf ömrü, depolama süresi vb. bilgileri saptayarak bir rapor halinde sunacaklar. Yarışmayı kazandıkları koşulda dizüstü bilgisayar, Antalya’da 5 yıldızlı otelde tatil gibi ödüller kazanacaklar. Hazera Genetics, dünyanın dev tohum tekellerinden birisi. Türkiye’de bir yan şirket

ket kuruyor ve Akdeniz Üniversitesi ile birlikte böyle bir yarışma başlatıyor. Amaç çok açık: Zengin yerli gen kaynakları ve biyolojik çeşitliliği ile güçlü bir tarım potansiyeli taşıyan ülkemizin yerel tohumları toplanacak, bunların tümü Hazera Genetics tarafından patentlenecek ve hem dünya genelindeki hem de ülkemizdeki üretimi bu tohum tekelinin iznine, ona ödenecek haraca bağlı hale getirilecek. En karlı ürünleri veren en nitelikli tohumlar, Hazera tarafından satılacak, o izin vermediği zaman, kendi doğduğu topraklarda bile üretilmeyecek. Ve dizüstü bilgisayar meraklısı ziraat öğrencileri, akıllarından bile geçirmedikleri bu devasa tekelleşme sürecinin kuklaları haline getirilecekler.

Bu projeyi, gelen tepkiler üzerine iptal etmek zorunda kaldılar. Ancak ne Hazera bu işi yapan tek tekel, ne de bir tohum tekelinin ilk denemesi bu... “Yeşil devrim” söylemlerinin ilk ortaya çıktığı yıllardan bu yana dünyanın her tarafında, özellikle tarımsal üretimi güçlü yarısmürge ülkelerde buna benzer yöntemlerle tohumlar toplanıyor, patentleniyor, bu tohumlar üzerinde genetik araştırmalar yapılıyor ve tohumlar, doğduğu topraklara bile fahiş fiyatlarla satılıyor. Dağlarda kendiliğinden yetişen ya da köylülerin binlerce yıllık alışkanlıklar ve bilgilerle ektiği bitkiler, emperyalist bir tekelin mülkü haline geliyor ve o izin vermezse o bitki yetiştirilemiyor. Binlerce yıldır ekilen bir tohum, bir anda o toprağa, o köylüye-üreticiye yabancılaşıyor. Toplanan ve patentlenen bütün tohumların satışa sunulduğunu da düşünmeyelim. Öyle olsaydı, tekelleşmenin bütün zararları bir yana, en azından tarımdaki biyoçeşitlilik sürerdi. Oysa öyle olmuyor. Tekeller, bugün için karlı olmadığını düşündükleri tohumları rafa kaldırıyor, sadece en karlı, en nitelikli olduğunu düşündükleri tohumları satışa sunuyorlar. Böylece çok ciddi bir monokültür oluşuyor. Rafa kaldırılan tohumlar ise, yarın ekonomik, biyolojik çeşitli değişiklikler gündeme geldiğinde karlı olabilecekleri, işe yarayabilecekleri olasılığı gözönünde tutularak saklanıyorlar.

Tarım tekellerinin dünyaya kollarını yayması “yeşil devrim”in başlangıcına kadar uzanıyor. Ancak ‘80’lerden sonra büyük bir hız kazandı. Bugün artık öylesine bir tekelleşme oluşmuş durumda ki, 8-10 emperyalist tekel, tüm dünyada toplam gıda üretimi ve ticaretinin önemli bir kısmını kontrolü altında tutuyor.

Dünya tahıl ticaretinin yüzde 85’i, 6 tekelin elinde. 8 şirket kahve satışlarının yüzde 60’ını denetleyebiliyor. Nestle, Altria, Procter and Gamble ve Sara Lee, dünya kahve pazarının yüzde 45’ine sahipler. İki tarım tekele Cargill ve Archer

Daniels Midland (AMD), dünya tahıl ticaretinin üçte ikisini kontrol altında tutuyorlar. Cargil, Dreyfus ve Tate and Lyle dünya şeker pazarının hakimi durumundalar. Danone ve Nestle süt ürünleri ve mineral su pazarında önemli bir ağırlığa sahipler. Chiquita, Dole, Del Monte, Noboa ve Fyffes muz pazarının yüzde 80’ine sahipler. Monsanto, Dupont-Pioneer, Syngenta ve Limagrain, dünya tohum pazarının yüzde 42’sini ve dünya tarım ilacı piyasasını ellerinde tutuyorlar. Monsanto tek başına dünya mısır tohumu pazarının yüzde 41’ine, soya tohumu pazarının da yüzde 25’ine sahip. Yine Monsanto 2004 yılında GDO’lu tarım yapılan arazilerin yüzde 88’inin tohumunu sattı. Bu oran GDO’lu mısırdaki yüzde 97, soyada yüzde 91 ve pamukta yüzde 63,5 oldu. (TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, İstanbul Şube Başkanı Ahmet Atalık)

Tohumun üretilmesinden, ilaçlanmasına, gübrelenmesine, hatta dağıtım ve nakliyesine kadar her aşaması, büyük oranda tekellerin hakimiyeti altında. Ve tekeller, bu hakimiyeti büyük karlar yapmak için kullanıyorlar. Bu konuda çarpıcı bir örnek yine Ahmet Atalık’tan: 1969’da ABD’de yaşanan kuraklık ve hastalık buğday üretimini olumsuz yönde etkileyince Cargill, tonu 60 ila 100 dolardan Hindistan’dan buğday aldı ve dünya piyasalarına 230 ila 240 dolardan sattı. Daha sonra buğday açığı veren Hindistan, buğdayı yine Cargill’den çok daha yüksek fiyatla geri almak zorunda kaldı.

Emperyalist tarım tekelleri, dünyadaki tüm tarım üretimini denetimleri altına almak için büyük bir çaba gösteriyorlar. Özellikle temel gıda maddeleri arasında yer alan mısır, pirinç, buğday ve soya gibi ürünlerde, büyük pazar savaşları yaşanıyor. Gıda gibi yaşamsal bir ürün söz konusu olduğu için, savaş son derece keskin yaşanıyor. Kimi zaman tekellerden biri, kimi zaman bir diğeri kazanıyor bu savaşı. Ancak her koşulda işçi ve emekçiler kaybediyor. Küçük üretici, emperyalist tekellerin fiyatları ve dayatmaları ile rekabet edemediği için yıkıma uğruyor, işinden toprağından oluyor; işçi ve emekçi kitleler daha yüksek fiyata daha kalitesiz gıda ürünleri tüketmekle karşı karşıya kalıyorlar, açlık her geçen gün biraz daha büyüyor; endüstriyel tarım küresel ısınmayı ve kuraklığı artıran bir etki yaratıyor, doğayı tahrip ediyor, bunun doğrudan sonuçları yine işçi ve emekçileri vuruyor.

Sürecek

NOT: Yazıdaki verilerin büyük çoğunluğu çiftçi sendikalarının açıklamalarından ve Karasaban.net internet sitesinden alınmıştır.

YEDİVEREN YAYINLARI

Köklerimiz Toprakta
Tarihten Geliyoruz

**Köklerimiz Toprakta
Tarihten Geliyoruz**

Derleyen: Devrim Zafer

Şehitler Albümü...

Herbiri mücadelenin farklı bir cephesinde şehit düşmüş komünistlerin, rehber olan yaşamları...

Yol Ayrımı

Derleyen: Osman Fatih

Komünist bir örgütün tarihinde yaşanan tasfiyecilik ve buna karşı ideolojik, siyasal, örgütsel olarak gerçekleştirilen çıkışın siyasal belgesi... Tasfiyeciliğin çözümlenishi...

İlk Kurşun

Derleyen: A. İsmail

12 Eylül’den 17 gün sonra, faşist cuntaya ilk kurşun olan komünist önder Osman Yaşar Yoldaşcan’ın biyografisi... Ölümsüz proletarya kahramanının öğretici yaşamı...

**İnancın Sinandığı Zor Mekanlar;
Hücreler**

Derleyen: Nevin Berktaş

12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara ve hücre saldırısına karşı en zor koşullarda bile direnmenin onurunu anlatan kitap.

Duvarlarınızın Hükmü Yok

Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş

19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri katliamı ve hücre saldırısına karşı yürütülen büyük ölüm orucu direnişinin siyasal dersleri... Tutsakların direniş günceleri...

Savaş ve Devrimci Duruş

Derleyen: Sezai Ekinci

11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan yeni emperyalist paylaşım savaşının ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve sosyal koşullarının çözümlemeleri, emperyalistlerin hazırlik düzeyleri...

TİKB(B) I. Kongre Belgeleri

Derleyen: İsmail Cüneyt

TİKB(B)’nin yeni emperyalist paylaşım savaşının öngününde yaptığı ve örgütsel-siyasal hattını gözden geçirip, program ve tüzüğünü oluşturarak yeni döneme hazırlandığı I. Kongre’sinin belgeleri...

Stalin Üzerine Gerçekler

Derleyen: Alman Komünist Partisi

Almanya’da 1970’li yıllarda yayınlanan ve Stalin’e dönük karıştırmalara önemli cevaplar veren kitabın Türkçe baskısı.

**Savaş Hazırlıklarında Bir Dönemeç
3 Kasım Seçimleri**

Derleyen: Azmi Akan

Türkiye’de bir savaş hükümeti kurulması için yapılan 3 Kasım 2002 seçimleri ve Türkiye Devrimci Hareketi’nin “taktik”, “devlet” ve “demokrasi” konusundaki yanlış yaklaşımları.

İşkencede Direnme Savaşı

Derleyen: Remzi Basalak

Adressiz Sorgular kitabının devamı... Son yıllarda işkencede direnme oranının düşme nedenlerini, yeniden direnişi yükseltmenin gereklerini ve şehit komünistlerin direnişlerini anlatıyor...

İşçi Sınıfı Hareketi ve Görevler

Derleyen: Hamit Tekin

İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve gerçek gücünün bu deneyimlerde yattığını anlatan kitap, işçi sınıfı hareketinin tıkanma noktalarını ve aşma yönünü ortaya koyuyor.

Pişmanlık Yasaları ve

İtirafçılığa Karşı Mücadele

Derleyen: Osman Akgün

“Topluma kazandırma” adı altında karışımıza çıkartılan pişmanlık yasalarına, itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım, komünistlerin bu konudaki tarihsel tutum ve belgeleri.

Yeni Emperyalist

Savaşın Ekonomi Politikası

Derleyen: Selma Aybal

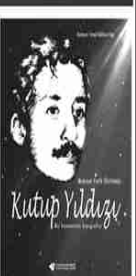
Savaş ve Devrimci Duruş kitabının devamı... ABD emperyalizmini yeni emperyalist savaşa başlamaya iten ekonomik ve siyasal koşullar ile Irak’ta derinleşen ABD bataklığı...

Kutup Yıldızı

Derleyen: İsmail Gökhan Edge

Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük sevgisini ve saygısını kazanan, Türkiye Devrimci Hareketi’nin direnme geleneğinin oluşmasında tarihsel bir rol üstlenen, komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş’ün yaşam öyküsü.

Emperyalist Savaş ve

Kürt Sorunu

Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar

Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve Kürdistan’a temel yaklaşımlarıyla birlikte, emperyalist savaş koşullarında Kürt hareketinin evrimi...

TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri

Derleyen: Ataman İnce

TİKB(B)’nin, örgütsel durumunu, emperyalist paylaşım savaşını ve Türkiye’nin savaşa karşı konumunu değerlendirdiği 4. Konferansı.

Ekim Şehitleri Ölümsüzdür!